

CONCETTA LA MAZZA

A tapo'i i te anaana o te ra'i

Bi

I te matahiti 1936, ua fanauhia o Concetta La Mazza i Novara di Sicilia, te fanauraa matamua a Domenico La Mazza e o Teresa Ite no Iehova. I muri a'e i te hoê tau " ohipa " e tae roa'tu i te metua vahine, ua toro atu oia i to'na na metua i Domodossola i te matahiti 1950, i reira to'na oraraa e ta'na tane faaipoipo o Giuseppe. E toru ta ' na mau tamarii: Amando, Lucio, e Daniela. Aita i maoro a'enei, te hinaaro rahi nei te hinaaro rahi ia haamana'o i to'na tamariiraa, e i ô nei te fanauraa o teie tamariiraa, tei î râ i te mau parau tumu e te mau faahoraraa i ni'a i te mau mea e haaati ra i taua taime ra: te fenua, te fenua, te mau taata no te mau fenua atoa, te mau peu tumu o taua tuhaa fenua ra i roto i te mau matahiti oto o te Piti o te Tama'i Rahi.

Te ito matamua o te papa'iraa

E tuuhia te mau hu'ahu'a nainai i roto i te mau vahi atea e e faahepohia ratou ia ora i Castrangia i te hoê miti i te fenua e ia te mau hoa o te fenua Castrangia. No reira, te tere ra oia i te mau matahiti fifi o te tama'i i rotopu i te po'ia, te ite ore i te tau, te mau mana'o ino, e te hamani - ino - raa. I muri a'e i te tama'i, te hau e te haamataraa, e mea fifi roa, i te pae Apatoerau.

Te faaitehia ra te reira na roto i te hi'oraa o te hoê tamahine o te hi'opo'a i te mau tuhaa o te tupuraa o te hoê taata i roto i te haamana'oraa, e o vai te horo'a mai i te oaoa i te tai'oraa, te hoê aamu no ni'a i to tatou huiraatira o te utuafare, e nehenehe e riro ei mea faahiahia E mea hohonu roa tatou e no tatou iho.

I roto i teie buka poto a Concetta La Mazza, te horoa nei te papairaa i te mau ture atoa e te mau faaho'iraa mai i te mau matahiti matamua, ma te tamoni ore mai te mau huru huru atoa, tei turaihia e te hoê arcana i roto i te hoê arcana, o te hoê ia anavai i nia i te reira, o te ûa ia o te varua.

E mea nehenehe roa te mau hoho'a o te mau metua vahine, o Antonia e o Michele, mai te hoho'a o Novara ei hoho'a no Novara ei hoho'a, ei mea nehenehe, e ei mea nehenehe roa e te fifi.

I te pae hopea, no to'na itoito e to'na ti'aturiraa i te tau no a muri a'e, ua nehenehe te hoê hi'opo'araa no ni'a i to'na ti'aturiraa e to'na ti'aturiraa i te tau no a muri a'e, ma te haamauruuru i to'na na mata e, ua ti'a ia ratou ia hi'o... i rapae te anaana o te ra'!

“Ua haamata o Calvary ia ' u. Peneia'e ua riro te reira ei mahana riaria roa, e ua haamata te tau veavea o te matahiti 1938, e piti matahiti to ' u, e ua haere mai to ' u metua vahine no te haru mai ia ' u. Ua tuu oia i te hoê hu'ahu'a e e piti panie i roto i te hoê pute ahū, e i muri iho, aita vau i ite i te mau mea atoa ta ' u i faarue i to ' u fare. No to'u nainai roa, aita vau i ite e, e haamata ta'u Via Crucis i taua mahana ra.

A tapo'i i te anaana o te ra'i

Te Primo - Te fare metua vahine

I teie nei, o te hoê ia roi tahito tei ore i tupu, tei haruhia e te mau cobwebs e te mau pahi tama'i, tera râ, i te hoê tau maoro i Novara, te hoê oire tei mo'e i raro a'e i te hoê pare rahi i nia i te mau mou'a no Messina, i roto i te hoê parau faaau i te mataeinaa no Eng mai te hoê fare i piha'i iho i te ti'a faatere. Ua horo'a te uputa i te hoê e'a i roto, o tei arata'i i te tahua matamua i reira te hoê piha na'ina'i e te hoê tapura ereere: o te piha taоторaa ia. Mai te mea e, e nehenehe te reira e piihia, ua haere outou i ni'a i te tahua i ni'a. I te poro, ua tuuhia te hoê tapo'i ofai i reira te auahi e te hoê auri i tuuhia ' i no te tuu i te farii o te pasta i roto i te hoê poro. I mua, te ta'i nei te reira i ni'a i te patu, te ereere mai te vahi, te hoê altarpiece raau, e piti

crillilli, te hoê mea na'ina'i, e te hoê rahi, te umu no te tunu i te faraoa, i te afaraa o te hoê afaraa, te hoê airaa maa, e piti " furrizzi " e te tahi mau parahiraa Rengine. I te pae hopea, te vai ra te hoê putuputuraa, e te vai ra te hoê taupee e te hi'o noa ra i nia i te purumu, i reira te hoê taоторaa i roto i te hoê vahi tahua. I te matahiti 1934, ua ora te mootua taata i te pae aui i te pae aui. Ua itehia mai te tahi atu mau ofai i roto i te pape i raro i te pape e te hoê tapo'i raau. I te mea e aita e taheraa toto, e tia ia ' na ia tavini i te mini i te stench tei matara mai. Parau mau, aita te fare e nehenehe e tahe te pape e te maramarama uira, te hoê mea e tupu mai i taua mau mahana ra, aita roa ' tu ratou i farii i te mau auri. I pihai iho i te reira, te vai ra te hoê uputa raau o tei aratai i te Baglio i reira te mau hens e tapo'ihia ai i nia i te raau.

I teie poro, ua ora to'u metua vahine i piha'i iho i to'na papa ruau, te hoê vahine faaipoipo, e piti taea'e e te hoê tuahine, e mea paari a'e oia i to'na, e ua ora atoa oia i Novara. E mea maamaa roa to'u metua vahine, te rairai, te veve rahi, te mau hoho'a nehenehe roa, e te hoê o tei ite-pinepine-hia i to'na mata, e tae noa'tu i te û, e piti ia mata ninamu, e mea riaria roa e e mea ino noa. Peneia'e ua riro te poheraa oioi o te metua vahine, e piti ahuru ma maha matahiti to'na, ei tumu no to'na haapa'oraa i te pae tino e te pae morare.

Ua farerei to'u metua vahine, to'u metua vahine, i te hoê o to'na mau hoa, tau matahiti i muri a'e i te poheraa o te mama ruau. No Badiavecchia to ' u metua tane, o tei faatere i te hoê fare toa e te taata hoo tao'a e te maa. Ia au i te mau taata atoa, e mea nehenehe roa, te teitei, te re'are'a, te brik, e te mau tao'a, e utuafare oia, e e rave rahi feia rave ohipa oia. Ua ora oia i roto i te hoê vahi atea roa i te oire: i nia i te avae, o te hoê lena maitai ia, i te afa hora ta outou i farii. Ua afa'i to'na metua tane i te maramarama raau. I te po'ipo'i, ua haere oia i Novara e te hoê vahine no te hoo mai i te mau huru ahu ta ratou i horo'a i roto i te fare toa: te tabacconiste, te tote, e te mau

mea ino. E mea pinepine vau i te ahu i te ahu e te hoê shawl ereere rahi i nia i te arapoa, ua hoo atoa mai i te vea no te faaite i te feia hoo. O te fare toa ana'e ia i roto i te hamlet e te oraraa maitai i roto i taua fare ra, noa'tu e, te vai ra e va'u vaha no te amu i te maa, aita râ e vahi to'eto'e.

I te ahiahi, ua tauturu oia i te mau taata i te anaana i teie nei, e ta'na pute moni, ma te faaiti i te uaina e te hoê hi'oraa maitai. Ua ite to ' u metua tane i te ohipa rima i te ohipa a te mau metua i te mea e aita te mau tamarii i farii tamau i te ohipa a te mau metua. I muri a'e i te hoê amuiraa o tei maoro tau ava'e i ma'iri a'e nei, ua haere to'u metua tane e to'u metua vahine i te hoê taime no te hamani i ta ratou mau here i roto i te fare i te mataeinaa o te ENGLA. E iva ava'e i muri mai, ua tae vau i teie nei ao, e ia au i te hoê peu tumu no te pae apatoa, ua farii au i te i'oa o te mama ruau o te metua vahine, o Concetta. Noa ' tu te paari o te tino, e iri oto e te tahe, ua ta'i noa vau. Ua faahepohia te papa ruau ia haru mai ia'u i te mau mahana mo'a atoa i roto i to'na na rima, ma te horo'ahia mai e te papa ruau i roto i to'na na rima, te taoto i roto i te Latvian e to'na metua tane e to'na metua vahine. Ia au i te mau taata atoa, e mea ino roa vau e e mea maitai roa vau. Ua faaoti to ' u metua tane i te haere e rave i te ohipa i Sardinia tau ava'e i muri iho, no te mea e mea riarua roa te ohipa i roto i te fenua. I to ' na haereraa i te tahi atu motu, ua faarue oia i to ' na metua vahine i te tamahine e parahi ra i roto i te rima e te tahi atu mea ora ta ' na i ite i roto i te opu.

Ua fanauhia to ' u tuahine o Rosa i te fanauraa e piti ahuru ava'e to ' u. Ua riro te i'oa ei metua vahine metua vahine. Taa ê noa'tu ia Concetta, o Rosa, e mea nehenehe roa to'u metua vahine, e mea nehenehe roa oia, te uouo, e te anaana, e te huruhuru re'are'a, o tei tapo'i i te hoê mata ino e piti mata ninamu nehenehe: te hoê tiare mai to'na i'oa! No reira, i te taime a haere ai to'u metua vahine i ni'a i te pu i te pape no te farii i te pape ma te ahu i to'na mau hoa i roto i to'na na rima, ua ui atu oia ia'na e, nahea e ti'a ai ia fanau e

piti tamahine taa ê roa. - CHIS CCà, Rusina, no reira, o Billicchia te taata papa'i buka... - E Rosina, e mea nehenehe roa te reira, tera râ, te tahi atu... Ua parau mai ratou i te mau hoa e te hoê oto o te mau utu. I roto i teie huru tupuraa ra, ua tamau noa vau i te ora mai, mai te huru ra e ua faaara vau i te mau mea o to ' u faatereraa hau, ma te haamauruuru i te Atua i te taime noa ' tu e aita e faarueraa.

Na mua roa, e ti'a ia'u ia faaite ia outou i to'u metua vahine o Antonia i roto i te hoê ' zì " zì, no te faaite i te hi'opo'araa i te aamu. E tuahine paari to'u metua vahine, i rotopu i na matahiti e piti, e 17 matahiti taa ê to'na. E vahine iti oia e te tamarii, e to ' na upoo huruhuru o tei topa i nia i to ' na mata. Ua faaite to ' na mata i to ' na haapao - ore - raa i te mau matahiti hau atu i te mau matahiti ta ' na i farii e i roto i to ' na hi'oraa taata ore, e mea ha'iha'i roa te reira. I taua taime ra, ua faaipoipo oia i te hoê o ta'na fetii fetii matamua i taua taime ra, e piti ahuru matahiti to'na, i roto i te mau ohipa i te ava'e Sempione Gallery, tei faaea noa i te hoê vahine ivi e te hoê tamaiti e toru matahiti. Ua ora o Zì Micheli, to'u metua vahine, o Zì Micheli, te hoê taata ha'iha'i roa, e te au ra e, te hoho'a matamua o te arii Vittorio Emanuele III, ua ora oia i roto i te hoê fare o te fenua i roto i te hoê aroâ taa ê o te fenua no te mau taahiraa avae fatata e piti metera. E fare nehenehe mau. I ni'a i te tahua i raro i te repo, te vai ra te fare toa rarahi e te hoê parahiraa rahi e te mau hu'ahu'a i reira to'na tape'araa, te mau hu'ahu'a, te mau hu'ahu'a, te mau holows, e te hallow, te hoê piha no te afa'i i te avae o te mau airaa ta'na i hamani, te hoê fare mola tei titauhia No te mau papa'i e te mau hu'ahu'a, te hoê umu raau e te hoê farii raau no te ora i te tape'araa, te mau airaa i te mau vahi atoa, te tahi mau hu'ahu'a i ni'a i te patu, te tahi mau hu'ahu'a manuïa mai te mau pahi tama'i, te mau haona, e te mau turtler, i roto i te hoê o taua mau piha ra I teie nei, no te mau haamana'oraa noa ïa.

Te hoê e'a raau tei afa'ihia i ni'a i te tahua matamua, i reira ho'i e piti piha rahi e te mau fare tamaaraa, te hoê vahi mo'a i taua mau mahana ra, te hoê tahua ha'utiraa tei hamanihia e to'u metua tane fetii, te hoê parahiraa, te hoê airaa maa, e te tahi mau parahiraa i piha'i iho i te raffia, te hoê taura huero. Ia hi'o ana'e te taupee i nia i te e'a e tae roa ' tu i te mezzagosto, i te taima a faaho'i - faahou - hia ' i te Assumption i nia i te mau mahana i muri, e nehenehe e tapea i te upoo o te Madonna. Na roto i te hoê hi'oraa i rotopu i te mau fare, e nehenehe ta outou e faahiahia i te huru nehenehe o te mau mou'a o te haere mărû noa ra i rapae i te anaana o te ra'i, i ni'a i te miti i reira ihoa râ te mau mahana o te tau veavea a ore ai te moana, i te mea e, aita e fifi, e nehenehe ta outou e ite i ni'a i te aho o te Vulcano, e i muri iho Lipari, Stromboli, e te tahi atu mau motu atoa: te hoê faanahoraa mau, te hoê hoho'a teata e rave rahi.

Te tahi atu e'a, ua ho'i ia i ni'a i te tahua matamua, i reira te piha tamaaraa e te piha taotoraa, te vahi faaeearaa matamua, e te hoê umu raau no te faraoa e te hoê umu auahi puaatoro no te tunu i te maa. Ma te feaa ore, e fare nehenehe roa te reira, taa ê noa ' tu te fifi o te fare amuiraa ma te ore e topa i nia i te pape no te faatupu i te mau ohipa faufaa roa ' ' e o te fare. I taua mau mahana ra, e mea fifi roa ia ite i te tahi mau vahi tamărûraa. Inaha, ua afaihia te pape i nia i te raatira o te huiraatira i roto i te hoê zinc quartara e i muri iho ua afa'ihia te reira i te piti o te tahua i reira te reira e ninihia ' i i roto i te hoê fare toa rarahi no te horoi i te mau farii. Ua faaho'i-faahou-hia mai te pape o te pahi i ni'a i te tahua i raro e ua tuuhia i roto i te piha, no te mea aita e pape i roto i te vahi hau. No te hoê vahine, e ohipa taa ê te reira. I te taima a tata'ihia ai te taata, ua tae te huru o te servile e te hau, i to'na faaotiraa i te taima a tape'a ai oia i te taima a tata'u ai o Aunt Antonia, no te faatura i ta'na tane, i ni'a i te hoê â maa i reira to'na fana'oraa

matamua, e peneia'e, Ua faahiti faahou te atua vahine i te hoê â ohipa, aita râ ta ' u e haamana'o ra i te reira.

Ua riro te Uncle Michele ei taata haavare e te haavare ei taata rave ohipa ei taata maamaa, eiaha râ te mafatu ta ' na e ta'i nei. Aita vau i ite a'enei i te hoê aroha aore ra te aroha i te tahi atu mau mata. Ua haru oia i to'na metua vahine i roto i te fare no te hi'o i muri a'e i ta'na tamaiti, ua ti'a ia'na ia faaineine ia'na, ia tavini ia'na e ia parau tamau e, oia mau, oia mau, oia mau. Eita ta ' na e nehenehe e ite i te tahi atu mau fifi, e ua faaoti oia i te ohipa ta ' na i rave i te fare tamaaraa e te mau hoa no te inu.

Ua ho'i mai oia i roto i te fare, te madwood, e te hoê hutiraa aho nehenehe roa o te ore e nehenehe e faaea i pihai iho ia'na. Ua tatari râ to ' u metua vahine i te maramarama o te hinu, ma te tatari ore ia ' na e tae roa ' tu i te hopea o te po ma te ore atoa e amu. I to te arii apî faaho'iraa mai, aita roa'tu oia i puai no te pii i ni'a i te e'a, ua faaru'e oia ia'na iho i ni'a i te tahua ohipa tei î i te repo, e i ni'a roa, ua faaea noa oia i te pô taatoa no te faaore i te tao'a. Ua tapo'i o Antonia ia ' na i te hoê Pastrano e te hoê parahiraa here i pihai iho i te reira no te mataitai i te reira e tae roa ' tu i te poipoi, noa ' tu te mau mea atoa. No reira, aita roa ' tu oia i nehenehe e haere e imi i to ' na mau fetii no te ape i te hoho'a, e no te mea ho'i e, ua rave oia i te mau ohipa rahi no te hoê tauraa rahi. Ua hoo mai oia i te aho no te haamana'o, te mau opu, te mau upoo huruhuru, e te tahi atu mau mea, no te arai i te faarueraa i te fare, e te hamani maitai, te pepa, e te faaneheneheraa. I to ratou titauraahia i te hoê oroa faaipoiporaa, aita te Uncle Michele i ho'i mai i te fare, e aita i tia ia Aunt Antonia ia haere i reira e tae roa ' tu i te taime e nehenehe ai te mau fetii e hi'o i ta ratou tane. I te tahi atu mau taime, ua ti'aturi ratou ia'na, i te tahi atu mau taime, tera râ, i te afaraa o te pūpū, ua ti'a ia'na ia faatupu i te hepohepo rahi e te oto i roto i te pūpū, e ua ho'i mai oia i te fare i Mogia Mogia i rotopu i te pūpū. I te roaraa o te taime, ua

haaputupu oia i te mau iui e te oto, ma te ore e nehenehe e topa i roto i te mau taata no te mea ua atea roa te reira, ua riro oia ei mau upoo huruhuru e te mau niho o tei hamani i te reira e rave rahi hebedoma te maoro.

I te hoê mahana, te hoê taata tapiri, te maitai, e o Pia, ua niuniu atu o Uncie Michele e ua faaora ia'na no te mau ohipa ino atoa ta'na i rave i ta'na vahine: - ua tuô oia e, ua tuô oia, no te faaino i te hoê vahine mai teie te huru... Eiaha e titauhia ia ite i te reira i te fare, e tia ia outou ia haere i rapae, e haere i nia i te mau fetii, mai ta te mau Kerisetiano atoa e rave ra. Te mau mea atoa, e ti'a ia'na ia haere, i roto noa i teie rave'a, e haere te ma'i upoo i ni'a... Ua rave te taata tapiri i te hoê taime faaearea poto, e i muri iho, ua parau oia: - iti a'e i te hoê hora mai te hoê hora mai te hoê e'a no te hoê mata'i rorofai ta matou i rave o te fenua e te hoê fare nainai roa Te hoê fare tamaaraa i raro a'e i te fare, e te tahi atu piha mâ o te nehenehe e riro ei piha taotora i te tau veavea. I roto i teie fenua, te vai ra te mau tumu hazelnuts, te mau hu'ahu'a, te mau mandarin, te neSlope, te mau vine, te mau zizzole, te mau apo, te mau ahū, te mau olive, te mau ahū poto, e te mau taata atoa.

Mai ta outou i ite, i muri a'e i te poheraa o to'u taea'e, e ti'a ia'u ia hi'o i muri a'e i to'u metua vahine, e eita ta'u e nehenehe e haapa'o rahi a'e i te ohipa, no reira, ua feruri au i te hoo mai i te reira. No te aha oe e ore ai e hoo mai i te reira? No reira, e nehenehe ta ta outou vahine e huti i te aho... i te omuaraa, ua tata'u o Uchele, tera râ, ua haere atu oia e farerei i te reira e ua tura'i atoa ia'na ia hoo mai i te reira. I te hoê taime poto, ua tomo mai te parau faaau i roto, e ua riro te fenua ei tao'a. No reira, te rahi noa ' tura te piti o te Vittorio Emanuele III, te rahi noa ' tura te mau mea e tupu mai i nia ia Antunia: - E haapii mai outou i te titau i te mau hoho'a, e na outou e faa marora. Ia titauhia ia horoi outou i te mau ahū o ta outou e haere i nia i te anavai e ia inu i te pape e ia tunu i te hoê apoo i roto i te one no te tamâ i te

reira. Ia anaana te anavai e anaana ra i te pape, e ere ïa i te mea au roa, tera râ, e hi'opoa vau i teie fifi. E nehenehe râ outou e fana'o i te ohipa. Ua rave faahou oia i te huru o ta'na hi'oraa, ua rave faahou oia i te huru o to'na huru: - A papa'i, a fazzu. Mai ta outou e hinaaro, ua pahono mai oia e, ua haapa'o oia i te taata veve.

Te piti o te pene -- Te piti o te pene -- Te piti o te pene

I te omuaraa o te pu'e tau mahanahana o te matahiti 1936, ua haere te taata veve e o Zì Micheli i Castrangia, i pihai iho i te mata'i rorofai o te anavai. I roto i te mau ohipa e rave rahi no Badiavecchia, ua î roa o San Basilio e o Vallancazza i te parau faatiani o ta ' na i farii, e ua pii te taata ia ' na no te ohipa. I taua mau mahana atoa ra, te vai ra te peu matauhia, noa ' tu e e mea huru ê paha te reira, e mai te huru ra e e mea huru ê roa te reira, e ua niuniu ratou i te hoê airaa maa, te hoê matapihi, te uputa, e aore râ, te hoê ahu, ua pii ratou i te taata hamani pereoo e ua haru ia ' na i roto i to ratou fare: ua hi'opoa ratou i te hoê piha ohipa, e ua hamani ratou i te reira E roaa mai te mau melo o te pŭpŭ. Ua rave o Michele i te mau rave'a e ua tape'a i te vahi e tae roa'tu i te taime ua patu te ohipa i te ohipa.

Ua pii ratou ia'na ia tapa'o i te hoê tumu raau e ia vaiiho ia'na e piti matahiti no te maro. I muri iho, ua faautahia te mau tumu raau i nia i te hoê patu. Ua tape'a te taata hamani pereoo i te mau mea i ni'a e i raro a'e i te hoê taata tauturu i raro: "Serra Serra Descio, tei dumè Fagima i Casciaa" (te hi'opo'araa ia Sega aore râ, te Fatu, o ta matou e hamani nei i te Cassapanca ananahi).

Ua faautahia te hoê tumu raau i nia i te hoê patu. Na roto i te hoê iteraa rahi, ua farii ratou i te mau airaa maa, e ua patu ratou i te mau matapihi, te mau moenga, te mau ahu. No te rave i teie ohipa, ua ti'a oia i te 4 e ua haere atu oia e ta'na pute e ta'na mau auri. Ua horoa te feia hoo i te û apî i te aniana e te hoê faraoa. I te avatea i te avatea e te hoê hu'ahu'a tii. Ua faaea oia i te rave i te ohipa e ua horoa ' tu ia ' na i te hoê pane i te fare ei tao'a faufaa matamua hou a aufau ai i te moni i te Sabati i Novara.

Ua paari mai e ua taa maitai i ni'a i to'na iri, e aita roa'tu oia i auraa, aita roa'tu i roto i te ao nei, no te faataa i te toe'a o to'na oraraa i roto i te fenua, tau matahiti te maoro, e ta'na tamaiti, o Turillu, tei paari e tei taa ê. Ua ite oia i te ohipa a to'na metua tane, tera râ, ua hinaaro oia e haapii e ia riro mai ei taata aravihi i te pae faanavairaa faufaa. Ua nehenehe ia'na ia faaitoito i to'na metua tane ia haponu ia'na i te hoê oire i reira te aravihi no te haapii i taua ohipa rima ra. Ua haere oia i te oire no Catana, e i muri a'e e piti matahiti haapiiraa, ua ineine oia no te rave i taua ohipa ra, e mai to ' na mana'oraa i teie nei ahuru ma iva matahiti to ' na, ua mana'o oia e ua haere mai oia i taua taime ra no te haamau i to ' na utuafare. E rave rahi matahiti to'na iteraa i te tamahine a te hoê tiaï mamoe e ua faaoti oia e faaipoipo, tera râ, ua pato'i oia i te hinaaro o Zî Micheli, o te hinaaro nei i ta'na tamaiti ia faaipoipo i te hoê vahine o to'na fare. I taua mau mahana ra, e mea maere mau, tera râ, mai teie te huru: no te hoê taata aravihi i te faaipoipo i te tamahine a te hoê tiaï mamoe, e tumu rahi ia no te taata haavare. Ua faaite oioi mai oia i te hoê tama'i rahi i rotopu i to ' na metua tane e to ' na tamaiti i rotopu i te metua tane e te tamarii, o tei turai ia Turillu ia faarue i to ' na metua tane e i te tahi atu â metua. Ua faarue oia i te fenua e ua haere atu i Como i reira to ' na manuïaraa e ta ' na ohipa.

Aita to te mau metua tane e tamarii ra, no reira, e te taa ê noa ra ratou i te fenua Turekia, ua vai noa ratou ana'e. Ua faaohipa te feia e haere ra i nia i

te e'a i te mau mahana taatoa no te tautoo i te mau manu, te mau manu rere, e te mau namu o te haaati ra ia ratou. I te mau nunaa atoa, aita oia i nehenehe e paraparau i te hoê taata. I te taime noa a tupu ai te mau mahana faafaaeearaa rahi mai te Noela, te Easter, aore ra te oro'a no te oro'a no Madonna i Ferragosto, ua nehenehe ia'na ia haere i te oire iti no te imi i to'u metua vahine. Ua parau atu vau ia'u e, e piti tamahine ta oe no te hamani ino ia'u i roto i te hoê o teie mau tere i muri a'e i to'na amuamuraa maoro no ni'a i to'na hau: - E te mau Teresa. te tamahine iti. E arata'i au ia'na i te mau vahi atoa i reira te mata'i e maitai a'e ai e e rave maitai i te reira, tera râ, mai te mau taime atoa, mai te mau taime atoa, ua horo'ahia mai to'na huru ohie, i muri mai i te mana'o o to'na tuahine.

No'u nei, ua haamata te hau. Peneia'e ua riro te reira ei mahana riaria roa, e ua haamata te tau veavea o te matahiti 1938, e piti matahiti to ' u, e ua haere mai to ' u metua vahine no te haru mai ia ' u. I roto i te hoê pute ahu, ua tuu oia i te hoê hu'ahu'a, e piti panie e e ite i te mau mea atoa ta ' u i faarue i to ' u fare. No to ' u nainai roa, aita vau i ite e e haamata ta ' u Via Crucis i taua mahana ra. Ua tere atu matou i nia i te e'a no te mea ua tae matou i teie vahi mo'emo'e e te hoê i'oa iti no Castrangia (Cassandra!) Mai te mea ra e, no te faaite i te hape, ua riro te i'oa ei faanahoraa taatoa, noa ' tu e Aita vau i ite i te reira. I te omuaraa, ua farii maitai te tane ia'u, e i te tahi mau taime, ua hoo mai to'u metua vahine ia'u i te tahi mau hu'ahu'a no te hamani i to'u aroha, e i to'na haereraa i Novara no te imi i to'u metua vahine, ua parau mai oia mate parau ia'u e, aita e titauhia ia'u ia ho'i i te fare o te reira ana'e, E ua riro oia ei metua vahine. Aita ta'u e nehenehe e tauturu ia'u ia haapa'o.

Ua ho'i mai to'u metua tane mai Sardinia, hoê noa hepetoma to'na, e ua navai no te tuu i to'u metua vahine e to'u metua vahine. I te matahiti 1939, ua fanauhia o Antonietta i te matahiti 1939. Te haamana'o noa nei au e, ua

arata'i to'u metua vahine o Antonia ia'u i to'na metua vahine e ua ite oia i to'u tuahine no te taime matamua. Ua hinaaro vau e faaea noa i te fare no te haru mai ia'u i te Antonietta iti, tera râ, ua rahi a'e to'u metua vahine, e mea rahi a'e to'u oraraa, e mea au a'e mai te hoê faehau, ia'u: - Turmmu i te fare, e mea au roa na oe E rave au i te hoê tamarii ha'uti nehenehe roa.

I to matou taeraa ' tu i roto i te catchus, ua tuu oia i roto i to'u mau rima i te hoê " causetta " no te pzza e te mau hoho'a uteute, te ri'ari'a. Ua riaria vau ia'u iho. Ua ta'i noa vau no te mea ua hinaaro noa vau e ho'i i Novara mai te papa ruau e te metua vahine, aita râ hoê a'e no te haapapû ia Zì Antaia: ua farii oia i te mafatu e te turi i te mau taata atoa. I roto i na matahiti matamua e toru matamua, ua faaea matou i roto i te fare o te fenua i Castrangia, i reira aita e aau ora, aita râ i itehia i te taime a haere ai matou i roto i te mau fare i nia i te mau vahi atoa.

I te mau sabati, ua haere matou i te oire iti e ua haere atu i reira no te imi i te metua vahine, te tuahine, e te papa ruau o te metua vahine. E taata maitai roa to'u metua tane. Ua afai mai oia i te hoê taata aravihi i te pae no te ture o tei topa i te tahi mau taime. I te tau to'eto'e, ua afa'i mai oia ia'u i raro a'e i te ahu, ua arata'i mai ia'u i te vahi no te hoo mai i te tahi mau hu'ahu'a e no te tamata i te uaina i te Osteria no te "Sciancaditta " i ni'a a'e i te fare ma'i. I te ahiahi, ua ho'i matou i Castrangia.

Ua tamata te pŭpŭ taata i te tamata i te pŭpŭ himene, i reira te opu i te ha'utiraa, e i muri iho ua tape'a oia i te inu i te fare tamaaraa e ua ho'i atu i te mau fenua atoa no Arzillo. Ua haamata te feia mata'ita'i no Castrangia i te pii i te " Concuttina, 'Ntoia...". I te fare, ua ineine te numera o te mau tao'a i te taime no te faahanahana i te pape i nia i te pape. Ua hamani oia i te hoê pŭpŭ pape i te afaraa o te tunu maa, peneia'e no te faaore i te uaina. I roto i te hoê farii auri, ua ineine te reira i te i'oa e te mau tomate e tae roa ' tu i te

tau i te tau o te pasta. Aita te aniana i tunu-maitai-hia e ua afai mai i te rua'i ia'u. "A ara maitai, mai te mea e, e rave au i te ati e e horo'a ia oe i te tino...".

I taua mau mahana ra, te vai ra te hoê vahine no Venetian i roto i te afaraa o San Basilio. I te tau toetoe, ua rave o Michele i te reira i nia i te taponu (i Ciancalea) no te hoo mai i te raau taero i roto i te fare toa raau no Novara. Ua tape'a oia i te fare e ua parau mai, " mai te hoê vahi to'eto'e o tei to'eto'e ". Aita vau i ite e, o te here ïa o Michele.

I teie nei, e pae matahiti to'u, i te fenua, i te fenua, ma te ore e paraparau i te hoê taata o ta'u i riro mai te hoê animala ino ore. Ua haamâ vau i te mau taata atoa. I to matou haereraa i Novara, ua huna vau no te mea ua riarua roa vau i te mau taata. Ua ite te feia tapiri i teie tauraa, e no reira, ua a'oratu i te mau ti'aturiraa ia tonu mai ia'u i te fare haapiiraa tuatoru. Te mea maere roa râ, ua tiaturi mau te feia ma'i ia ratou iho. I te hoê poipoi, ua tonu mai to ' na metua vahine ia Michele i te hoê biscuit e ua tuu i te reira i roto i te ete uouo ta te metua vahine o te metua vahine i horoa mai ia ' u. Ua tuu oia i te hoê hua manu apî e te biscuit. Ua apee oia ia ' u i te fare haapiiraa tuatoru i pihai iho i te abbe o te oire. Ua haamata a'era vau i te tuô i te taime a tataru ' i te metua i te uputa no te farii mai ia ' u. Ma te mata'u, ua tuu vau i te ete i ni'a i te repo, ua aueue te hua manu, e ua haere atu i te tahua i te mau vahi atoa. Ua faautua te metua vahine ia ' u na roto i te faaino ia ' u no nia i te tumu maitai e ua faaho'i mai ia ' u i te fare. No reira, ua riro mai to ' u mahana matamua no te asylum ei taata hopea.

Ua tupu te reira, no te mea ho'i e, e maha matahiti to'u, ua parau te taata papa'i ve'a: - Concettina, a haere atu i Novara no te afa'i i te Carmieri (te hau) no te ma'i upoo. I te tahi mau taime, ua tape'a vau i te pu i roto i te pu

no te hi'o i to'u mata, e ua haere atu vau i ni'a i te e'a mai te hoê pereoo, e ua haere au i ni'a i te e'a no te mataeinaa Greek, e ua tae a'era vau i te fare toa rarahi " du Surcattu ". Ua parau oia, te taata hoo raau taero, i te mau hoa e, ua haere au i roto i te hoê taime poto e ua ho'i mai ia Novara mai te uira. I te pae matahiti, ua afai ratou ia ' u i Barcelone mai te mau fetii atea mai. I reira, ua ite au e ua faaroo vau i te reira no te taime matamua... te ratio! Ua haere atoa matou i roto i te hoê fare toa no te hoo mai i te hoê hu'ahu'a pea. Ua parau te taata hoo tao'a: - a hoo mai i te upoo e te ahu uouo. I te pae hopea, ua haapapû ratou ia ratou iho e te taata hoo tao'a e piti a'oraa no ni'a i te anaanaraa e te anaana. Ua afa'i matou i te mau ahu i te metua vahine i te mahana i muri iho, o tei tapo'i i te mau ahu. I te Sabati, ua mana'o vau e, te mau tamahine a te mau Marquises e te mau Barons no Novara.

I te tau veavea o te matahiti 1941, i ropu i te tama'i, ua faaoti to ' u metua tane i te ohipa i Sardinia i pihai iho i te hoê hoa no te imi i te moni i roto i te hoê oire apatoerau e no te ora i ta ' na ohipa tahito. Te vai ra i ni'a i te reva e, ua hinaaro to'u metua vahine e farerei i to'u metua tane, e ua haape'ape'a roa vau, no reira, i te hoê mahana, ua parahi vau i raro a'e i to'na moenga, ma te ore e hepohepo, e ua ite au e piti huero raihi no a muri a'e e te tahi mau Crosticine no te mea aita roa ' tu oia i horoi ia ' u. Ua afa'i mai oia ia'u. Te haamana'o nei au e ua ite au i te tahi toto no te mea ua pepe vau. Ua faaho'i au i te ahu o te taata i roto i te mahana e i te pô, no reira, ua ite te ahu, e aita hoê a'e taata i ite.

Ua tamata te metua vahine i te faarue i te fare o te papa ruau hou a haere atu ai, e ua vai noa te taata veve. I taua taime ra, ua mana'o oia e tuu i te maramarama uira, i taua taime ra. Na mua a'e i te faaohiparaa i te reira i roto i te hinu, ua faaohipahia te reira. Ua fariu atu o Michele i ni'a i te reira: tau mahana i muri mai, ua niuniu atu oia i te taata faata'i uira, e ua faariro

oia ia'na ei maramarama i roto i to'na fare, no reira, i to'u haereraa i te fenua, ua oaoa atoa vau i te hoê maramarama nainai roa i ni'a i te e'a raau. I to ' u haereraa i te piha o te piha (i Latrea), a faaineine i te hoê apoo ohie i nia i te tahua i muri mai i ta ' na piha maimiraa, i pihai iho noa i te mau crotés tei pohe, o ta te metua e ore e nehenehe e fana'o mai te peu e e anihia.

I te po'ipo'i o te ava'e mati 1942, ua ahū oia i te ahū ninamu, e tae noa'tu i to'na metua tane e to'na papa ruau, e to'na metua tane faaipoipo e to'na metua vahine e to'na tuahine i roto i te tahua ha'utiraa no San Sebasano, oia ho'i, i te pereoo uira, o te aratai ia ratou i te vahi tapearaa pereoo auahi puai. Aita te tuahine here e 4 matahiti i hinaaro e haere i ni'a, e aita to'na hinaaro e faati'aturi ia'na e: - Mai te mea e, aita outou e haere atu ia outou i letto, e faatupu ia i te pidti pidti - (E na'u e piti taime).

Ua faaûru vau i te metua vahine, te mana o te metua vahine, e ua faaea noa vau i Novara. Aita faahou vau i faaoti faahou i te ta'i. Te imi nei au i te tamahanahanaraa i roto i te mau rima o to'na papa ruau. Ua vaiiho - noa - hia oia i te pae hopea, e ua faaea vau i pihai iho ia ' na no te tapea ia ' na i te taatiraa. Ua tae mai te rata matamua a te metua vahine i muri a'e e piti ahuru mahana i muri a'e i to ' na faaiteraa i te faahopearaa o te tere. No to ' na haereraa i te hoê fare tamaaraa e te pape i te fare e te hoê hu'ahu'a māhu, ua farii o Dad ia ' na i te hoê fare toa. I roto i te aamu, te mahana i muri a'e i te taeraa mai, ua pii oia i te hoê taata faahoro upoo i te fare no te faatupu i te hoê ahū huruhuru. I roto i te oire iti, fatata te mau vahine atoa i te ahū roa e te tupé. Ia haapoto noa, ua oaoa roa to'u metua vahine i roto i to'na oraraa i te oaoa e te oaoa. I te hopea o te aamu, ua faaitoito oia ia'u ia hinaaro. Aita roa ' tu oia i feruri i to ' u mauui i Castragia.

Ua faaho'i mai o Antonia ia'u i te mau fenua ăê i te mahana i muri a'e i te haereraa mai o te taata papa'i buka, ua parau mai ta'na tane ia'u ia hoo mai i te buka matamua no te haapii ia'u ia papa'i e ia haere i te piti o te parahiraa eiaha rā i te piha haapiiraa matamua i te ava'e atopa i te matahiti i muri mai. Te parahi ra vau: Aita vau i nehenehe faahou e hauti faahou, tera rā, e tia ia ' u ia faataa i te taime no te papai i te mau hooraa tao'a e te mau numera. Mai Castrangia i te mau taime atoa e i muri iho ua haere te orometua haapii mai San Basilio i reira to ' na haapiiraa. O Maria to'na i'oa, te tamahine a te hoê raatira pahi ta te metua vahine i ite. Ua horoa ' tura oia i te hoê farii pape. Ua faaite au i te buka ia'na i taua area taime ra, e ua haapa'o maitai oia ia'u. Ua haru mai oia i te hoê pene uteute i roto i te pute e ua papa'i i te parau "Brava". Auê ia oaoa, te oaoa o te ite ia'u, e mea faahiahia mau no'u. I te mau mahana atoa, ua mana'o vau e, ua faahepo au ia ratou ia afa'i mai ia'u i te mau metua vahine e te mau metua tupuna, tera rā, ua parau te metua vahine e, aita e titauhia.

Ua mata'u oia i te faaite ia ratou e mea nahea to'u rapaauraahia e to'u aupururaa. Te parau mau, aita te maa i navai no te hoê tamahine o tei titauhia ia tupu e ia tupu mai: i te poipoi, ua horoa mai ratou i te hoê hu'ahu'a etaeta e te tihi, i te avatea e te hoê salade tomato e e piti olive. I te ahiahi, ua tunu ta ' na tane o Antonia i te hoê pasta iti e te hoê raau paari tei niuhia i nia i te aniana mata. Mai te mea e, aita vau i amu i te reira, ua faaruru vau i te hoê catenerva. No te tau i te tahi mau pô, ua tunu oia i te mau maa e te mau puaatoro e aore rā, i te hoê huru polenta mărû. I te Noela, te matahiti apî, te Aamui, e te Easter, ua taparahi pohe oia i te hoê tane e aore ra i te pae Hitia o te rā. I te ava'e Tenuare, ua haapohe ratou i te hoê puua i reira to ratou fariiraa i te salami e te ma'i, tera rā, e mea titauhia ia amu i te reira na roto i te toparaa, mai te peu e aita ratou e navai i te roaraa o te matahiti. I te mau taime atoa i te Sabati, i te Sabati, ua hoo mai

te taata iho i te mau haereraa hau o te feruri noa ra i te reira, noa ' tu i teie nei, ua riri roa vau, aore ra te mau hu'ahu'a i nia i te hoê amaa o te pasley, te stigliole, i taua taime ra. E mau maa moni iti ta ratou no te mea, ia au i te reira, aita e titauhia ia moe mai te mau metua tupuna e ua faahiti faahou ratou ia'u: A hi'o na, e mea pinepine ratou i te farii i te temiages, te maa, e te inu. Ua parau ratou e, e ti'a ia outou ia faaru'e i taua mau taata ra. Ua mata'u te mau metua vahine i te mea e, ua tura'i te tahi atu mau fetii ia'u ia faaitoito i to'u metua vahine e to'u metua tane i ni'a i te fenua. I te tahi mau taime, e farerei au ia ratou, ua tuu vau i to'u na mata i ni'a i to'u na mata ia ore te reira ia ite ia ratou.

Ua haere mai au i te ava'e setepa, e ua titauhia ia'u ia hi'opo'a i te piti o te piha haapiiraa. Ua arata'i te mau metua vahine ia'u i te oire iti, ua a'o atu ratou ia ratou ia hi'opo'a ia'u, e te orometua haapii ta'u i farii i roto i te piti e te orometua haapii no te ohipa hi'opo'araa. No te fana'o i ta ' u faaiteiteraa paruru, ua horoa ratou i te mau mea atoa i nia i te ô a te mau hua manu. Aita vau i farerei a'enei i teie mau taata, e piti parahiraa raau e te calamai. Te vai ra te tahi atu mau tamahine o tei turu i te mau hi'opo'araa. Ua turai ratou ia ' u ia faaafaro i te mau taa-ê-raa e te mau haamau'araa i nia i te tapura ereere. Ua riro te lalamai e te tapura ereere ei buka apî roa no ' u. Aita vau i ite e nahea ia faatitiaifaro i te mau ohipa, no te mea ua haapii mai o Antonia ia'u i te papa'i noa i te mau numera mai te hoê e tae atu i te ahuru e tae atu i te ahuru e tae atu i te ahuru matahiti. I muri iho, ua ani mai ratou ia'u ia papa'i i te hoê parau i ni'a i te buka, te hoê mana'o ha'iha'i, aita râ vau i ite e, eaha te huru no te haamata. I muri a'e i taua mau messiss ra, ua apee te taata faatere ia ' u i te fare. Ua ui atu te metua vahine ia ' na e mea nafea te tamataraa i te haereraa, e ua pahono mai te taata hamani e aita oia i haere maitai, tera râ, ua ineine te haavaraa hopea i te mau orometua haapii.

Te vahi maere, e mea papu maitai te faahopearaa, e ua fariihia vau ia haere i te piti o te piha haapiiraa: Ua ineine vau no te haere i te fare haapiiraa, tera râ, te fifi o te mau huero tumu. Ua haere te fare toa i te fare toa e ua hoo mai i te hoê ahu ereere i te mahana o te mahana matamua. Ua hamani o Antonia, te metua vahine o Antonia i to ' u ahu. E mea titauhia te moni rahi a'e no te hoo mai i te tauihaa. Noa'tu e, e moni ta te mau metua tane, tera râ, ua farii ratou i te mau tao'a tape'a i te moni, no reira, ua ahu oia, te ahu, e ua faariro ia'u ei tao'a plywood e te hoê hoho'a matapihi. Aita atoa ratou i hoo mai i te pene. Ua patu te taata i te hoê e te hoê hu'ahu'a raau rahi i to ' na mau hopea o te hoê nib. Eita ta te mau buka e piti e te pene e nehenehe e faaino i te reira e e titauhia ia hoo mai i te reira na roto i te puai. I te omuaraa o te ava'e atopa i te matahiti 1942, ua haere mai te metua vahine ia ' u i te fare haapiiraa. Hou oia afaarue ai i te podestà no te ani i te hoê parau faati'a no te fanauraa ta te fare haapiiraa i ani no te mea aita vau i ite i te reira. Ua î roa te orometua haapii i te hamani maitai e ua farii mai ia'u ma te aroha, tera râ, ua mata'u vau i to'na mana'o no te mea aita i ti'a ia'na ia faatupu i te hoê ati no te hoê ati i tupu i to'na tamariiraa i roto i te fare hamaniraa tauihaa a to'na metua tane. Ua tonohia vau i roto i te mau parahiraa matamua. Te parau faahou ra to'u mau hoa apî, o tei ore i ite ia'u i te matahiti na mua'tu, i to'u vairaa mai, i rotopu ia ratou, ua parau mai ratou e: Te vai ra râ te reira i roto i te caùsa sicca? - (O vai teie tamahine veve?). Ua maere roa vau, e ua haama vau, aita i ti'a ia'u ia tatara i to'u vaha, e aita roa'tu vau i pahono i te mau uiraa ta te orometua haapii i ui ma te here.

E tamahine vau, e aita vau i farii i te itoito no te ani ia haere i rapae i te fare, e i muri a'e i to'u raveraa i te reira i ni'a ia'u. No reira, i to ' u taeraa ' tu i te fare, ua faaî te metua vahine ia ' u i te hoê farii no te mea ua titauhia ia horoi i to ' u ahu o te ore e pohe i te mahana i muri iho. I te mau taime atoa

e tae mai ai te mau mahana, e tae noa ' tu te mau mahana. Ua haere mai te orometua haapii i te afaraa o te mahana i te afaraa o te mahana, ua tono mai oia ia'u i te fare tahua, tera râ, i te tahi mau taime, ua haamo'e oia ia'na e ua faaho'i atu vau i te reira ia'u. Ua haapa'o ore te mau hoa ia'u e ua tape'a ia'u mai te mea ra e, ua hepohepo vau, e aita atoa ratou i tamata i te faatupu i te mau hoa i piha'i iho ia'u.

Ua ite ratou te tahi e te tahi no te mea ua putuputu ratou i roto i te oire iti, e ua titauhia ia'u ia haere fatata hoê hora no te tae i te fare i te mau fenua atoa, e no reira, aita ta'u e rave'a no te riroraa ei hoa no ratou. I te Sabati noa, ua haere mai te mau taata i roto i te oire no te farerei i te mau hoa e no te faaea e rave rahi hora oaoa e ratou i mua i te hoê poti waina. Teie râ, i te rahiraa o te taime, ua faaea noa te metua vahine i te fare no te farii i te mau faaueraa ohipa no ta ' na tane. I te ono matahiti, ua haere au i nia i te e'a roa. Ua tape'a vau no te haru mai i te hoê pūpū violers e haaatihia e te mau rau no te horo'a i te orometua haapii.

Ua tae atu vau i te fare haapiiraa paari. I muri a'e i te avatea, ua ho'i atu vau i te mau fenua atoa e te mau pahi tama'i e te mau cicadas e te hoê mahana, ma te farerei ore i te hoê varua ora.

Ua taoto vau i roto i taua aua ra, e ua faaea noa vau i te ite ia ' u iho i roto i taua vahi ra, e te rahi noa ' tura te fifi rahi o te reira ia ' u. Ua hope noa te ohipa i tupu i te fare tamaaraa e ua ho'i mai i te fare i te pô. I te tahi mau taime, ua moe te reira, e aita i maoro a'enei, e aita oia i ho'i i te fare. I te afaraa o te po, ua hi'o te metua vahine e te tahi mau taata tapiri i te reira i te pô e te maramarama o te mau e'a. I to ratou iteraa ia ' na i te topa i nia i te repo, ua turai ratou ia ' na ia ho'i.

I roto i taua area taime ra, aita i ti'a ia'u ia amui i te hoê mea maitai i te fare haapiiraa. I muri a'e i te haafa matamua, ua tufa te orometua haapii i te mau

tareta parau, e i muri iho, na roto i te mau tapao o te ofa'i e te vahi pe'ape'a, o te vahi pe'ape'a râ, o ta'u iā parau faaite o te feia veve roa a'e iā i roto i te piha haapiiraa. No te faaitoito i to ' u metua vahine, ua parau vau ia ' na e e au te tahi atu mau rata i to ' u e to ' u metua vahine fatata roa i te haru mai. No reira, i muri a'e i te mahana, ua itoito vau ia'u iho, e i roto i te piha haapiiraa, ua tamata vau i te hamani i te mau hoa i roto i te tahi mau hoa. Ua hinaaro vau e haafatata ' tu ia ratou, tera râ, ua tapea ratou ia ' u i ta ratou mau oreroraa parau, no te mea paha e mea ino roa vau i to ratou mata.

Te toru o te pene, one

I te mau matahiti i ma'iri a'e nei, aita roa'tu te mea ana'e e nehenehe e ravehia no te mea, i te roaraa o te mahana mo'a, o te faarooraa ia i te mau manu i te tau veavea e i te tau veavea, te auahi veve o te mau cicadas, i te taima a haamata ai te sarocco i te moana Ua haafifi o Alo i te e'a Zig Zag o te anavai e ua haamau i te afaa. Te mau animala o te fenua, o to'u ia mau hoa. Ua faaea vau i te taima. Ua haamata vau i te hoê ao o to'u iho ao mai te mau hoho'a i muri mai i te ra'i e aore râ, i roto i te ra'i o te mau tumu raau ra: te mau animala oviri o tei paraparau, ua tuu atu vau i te reira i ni'a i te Rocca Salvastta e i muri iho i to'u Ua faatupu au i te mau mana maere i te toparaa, e ua ite au ia ratou na roto i te mata'u. I muri iho, ua tau i au i te Rocca ei tarakona o tei pohe oioi mai i nia i te mou'a e o tei rere i nia i te repo riarua no te mau ohipa atoa. Ua tau i au i te mau ata, o tei riro mai ei mau pahi e ua haere na roto i te ra'i ma te mana'o e haere i ni'a i te moana atea, i reira to'u metua vahine e to'u mau tuahine i tatari mai ai ia'u. Ua faatupu atoa te mau hu'ahu'a o tei haere mai i rapae i te pape o te anavai e te o'e e tae roa ' tu i te taima ua tau i ratou i te mau animala gagantic o tei tupu i nia i te mau tumu raau.

I te tahi mau taime, ua haamana'o vau i te mata au ore o to ' u metua vahine o Antonia. Aita roa'tu oia i here ia'u, aita oia i here ia'u, e ua pato'i au ia'na: Ua horo'a mai to'u metua vahine ia'u i to'na tuahine, tera râ, ua fafau atoa oia ia'u i taua mahana ra, i te taime a haere mai ai oia ia'u: o te reira pinepine i te farii i te mau tumu raau, ua hi'opo'a vau i te reira, ma te ti'aturi e, e tae mai oia i muri i te hoê puahorofenua uouo e to'u metua tane. Ua toe te mau taata atoa i roto i te mau vahi tapiri no San Basilio e no Vallancazza. Te mau vahine ana'e, te mau tamarii e te tahi mau taata tahito. E mau oire iti ta ratou i te pae hopea o te oraraa. Ua tape'a te tau, e ua ti'aturi te taata e, e tau i te mau mea atoa, i muri a'e i te tama'i, ua rave te oraraa i te mau ohipa e piti i roto i taua mau fare nehenehe ra, te pohe, e te ruru. Ua hinaaro paha vau e fana'o i te mau hoa, ia ite e, e ere vau i te mea ana'e, ma te ite e, e nehenehe ta'u e rave i te ohipa i roto i te fare o teie mau mea aore râ, te reira. Aita roa ' tu vau i farii i te tiaraa ia parau e aita to ' u utuafare, e aita to ' u na metua i atea roa i te fare moni i te tahi atu pae o te miti, i tua atu i taua ninamu ra, e te vai ra te hoê mou'a teitei e te ino roa. Ua faahepohia râ vau ia ora e to ' u metua vahine o tei ere i te ati ia ' u. I to ' u feruriraa i te reira, ua ite au e te riri ra te reira ia ' u na roto i te tuôraa e te reo ino. Ua ruru te hoê reo i te tuô, te huru ê, e te tano.

Ua mata'u atoa te mau animala i to'na reo. Ua tuu noa oia i te mou'a, e ua tau i roa te rahiraa o te reo i te taime a riro ai oia ei mamoe no te hoê mamoe. Ua mana'o to'u metua vahine e, aita i ti'a i te hoê tamahine ia ite i te mea e tupu i ni'a ia'na. Uataa noa vau i te mau mea atoa, aita râ vau i tau i aore ra i mana'o. E aroraa tamau te reira. Te hoê aroraa hope ore e te rohirohi. I te mau taime atoa, ua feruri au i te tau no a muri a'e: ua paari oia e aita to'na e puai, tera râ, noa'tu te mau mea atoa ta'u i ore i rave i te ino, e ere te reira i te tuhaa o to'u natura.

I te tahi mau taime, e haere atu vau i te anavai i reira to ' u iteraa i te mau taata e haere ra e horoi i te mau ahū, oia hoi, ua horoi ratou i te mau ahū, e ua tuu te mau tapo'i i te mau mea atoa i nia i te rehu. Aore rā, i muri a'e i te tau veavea, ua horoi mai ratou i te huruhuru mamoe e ua faamaroo i te reira i roto i te mahana no te uouo i te reira e i muri iho e faaohipa i te reira no te mau tao'a mo'a o te mau moenga. Ua haere a'era vau i te ta'iraa i te mau ahū o tei vai noa i rotopu i te mau ofai o te pae tahatai, e ua ahū vau i ta'u pepe. I to'u iteraa i te mea e ti'a ia'u ia faateitei i te mau ofai i ni'a i te anavai liva no te imi i te mau tao'a, e te aravihi ta'u i ta'i e to'u mau rima i ni'a i to'u upoo, no te tape'a i to ratou mau rima e to ratou mau rima. I te taime a hi'o ai te taata i te auahi, ua afa'i au ia ratou i te fare, e i te ahiahi, ua afa'i au ia ratou: no'u nei, o te hoê ia tamaaraa taa ê. I te tahi mau taime, aita te ofai i paari mai, ua topa ratou i nia i te hoê taheraa pape, e te mau avae ri'ari'a o tei faatupu i te mata'u. Ua mana'o vau e, o ratou to'u mau hoa ha'uti, e i te tahi mau taime, e tatarahapa vau no te faaru'e ia ratou i te pô taatoa. I to ' u ho'iraa ' tu i te fare i te ahiahi i te ahiahi, ua niuniu atu vau ia Uncle Michele ma te faaohipa i te echo tei hamanihia i roto i te afaa. I te tahi mau taime, i te tau veavea, i to te utuafare Scardino tei faaea i roto i te hoê fare teitei i roto i te afaa, ua ite au ia ratou. Ua hauti vau e o Mimma, te nainai roa a'e o te mau taea'e.

No te mau pepe, ua hamani o Pippo ia matou te mau parahiraa e te mau tabula. No te mea e mea au roa ia rave i te tahi mau hora i roto i te taiete. I te po'ipo'i, ua pii mai ratou ia'u i to ratou haereraa i te tahi atu pae o te anavai no te inu i te û. Ua oaoa roa ratou i te iteraa i te reira i te û'i, "te ti'aturiraa " no te faaî i te reira. E mea au ore roa na Micca i Cappele e ua horoa mai i te afaraa o te hoê matie. I roto i te fare o te metua vahine, ua itehia te û e piti taime i te matahiti: i to ' na hamaniraa i te mau biscuits e i te Easter, i to ' na faaineineraa i te mau umu e te mau hu'ahu'a nehenehe o te

ananelline. I te taime a topa ai te û i nia i te reira. Mai te mea e, e nehenehe ta outou e niuniu i te reira i ni'a i te tahua moe, ua tuuhia te mau axes i ni'a e piti taata ahū auahi e te hoê mo'amo'a, mai te taime a faaru'e ai o Crin i te reira i Novara, i roto i te fare o te fenua. Ua titauhia ia'u ia taoto i roto i te hoê apoo e te hoê noa ahū faehau tahito i ni'a, ma te hi'o e ma te mata'u. Ua haere au e taoto ma te hoê ahū tahua o ta ' u i rave i te mahana hoê. Eita e nehenehe e faaite i te toetoe o te paativa i te mau pô atoa. I te ûa, ua titauhia te mau farii no te haru mai i te pape i nia i te fare. E mea ti'a ia'u ia faaru'e i te fare mai te mea e, ua titauhia ia'u ia ma'iti i te pô, e ia fatata roa i te taahiraa. Mai te mea e, aita vau i ite, no te mea ua moemoea vau, e ua rave au i te reira i te po'ipo'i, i te poipoi atoa, ua rave atoa vau i te hoê misi barel. Ua taoto atoa o Antonia e te hoê â ahū ta'na i faahipa i te roaraa o te mahana, area o Uncle Michele ra, ua hi'o atu oia i muri a'e i to'na metua vahine i rave i te reira.

Ia au i te huru o te peu matauhia: A tahi, ua taoto vau i nia i te tahua moe, i muri iho, ua tatara te mauhaa tama'i i to ' na mau ahū e te mau reni. Ua tuuhia te lumè hinu i nia i te hoê airaa maa i nia i te patu, e te ahū rahi o tei aratai i te mahana i nia i te tahua moe. Ua haavare vau i te ore e hi'o ma te mata maitai: i te taime a tuu ai oia i ni'a i te auahi ta'u i ite i ni'a i te patu, mai te hoê hoho'a tinito, to'na hoho'a e te Din-Don tei topa. - Auê ia mea apî! - Ua parau oia, no te mea ho'i e, ua horo'a te mau uaina atoa ta'na i inu i te veavea rahi. Te vai ra e piti niuniu paraparau i pihai iho i to ratou moenga, oia ho'i, e piti ete rahi i reira to ratou tapearaa i te mau hoho'a. Ua tapo'i ratou i te reira i te mau ahū uteute e te anaana, e i nia i te hopea, te vai ra te mau ahū mâ i raro a'e i te repo. I to ' u haereraa i te fare haapiiraa i te tau veavea, to ' u mau ahū i raro e to ' u mau ahū, ua tapea ratou i te pane i pihai iho i to ' u moenga. I to matou haereraa i te Mass i Novara, ua faahipa vau i te reira i te Sabati ana'e. Ua parau te mau papai parau e aita

e titauhia ia tuu i te reira i te mau fenua atoa no te mea e amu tatou i te reira ma te au ore.

Ua haapohe ratou i te puaa i te ava'e Tenuare. Ua faaineine ratou i te tahi mau sausages e te lard tote. Ua tapeahia te avae i roto i te hoê farii terracotta. I te rahiraa o te taime, ua amu ratou i te mau puaatoro rahi i te ava'e me, no te mea ua faaohipahia te reira na mua ' tu. I te hoê taime, ua ui au i te metua vahine no te mea ua po'ia vau, e aita vau i ite eaha te amu i te pane. Ua haamata te metua vahine i te tuô na roto i te parauraa e, e mea maamaa roa vau. I te hoê mahana, ua farerei au ia Ophelia i nia i te e'a o te uaua e to ' u tuahine. E metua vahine ratou e ua ho'i mai ratou e to'na metua tane mai France mai.

E mea rahi a'e ratou i ta'u, e ua parau atu vau ia ratou ra: Te tomo nei au i reira to'u oraraa, i teie hora, ua ineine to'u metua vahine no te rave i te pape, i roto i te umu e te maa, a rave, a amu râ eiaha e parau i te hoê mea. Ua haamauruuru ratou ia'u e ua faaru'e ratou i te po'ia, ua pee ratou i to'u a'oraa ma te feaa ore. I te ava'e me, i te ava'e me, ua haere atu ratou e hoo mai i te avae, e ua itea ' tura ratou i te farii e te topita: Te mana'o nei au e tei roto vau i te mau mahana e rave rahi ta ratou i rave i nia ia ' u no te aufau i te reira. Ua ite au i te oaoa rahi no te mea, no te taime matamua, ua upooti'a vau i ni'a i te mana'o oaoa no te upooti'a i ni'a i to ratou huru. No to ' na ereraa i te mau manu rere i ravehia i roto i te fare. I te po'ipo'i, ua tapo'i ratou i to ' u arapoa, e ua faaitoito te metua vahine ia ' u i te mau ahiahi atoa e te hinu olive no te arai i te mau hu'ahu'a ia ore ia huti i to ' u toto. I te po'ipo'i, ua farii au i te arapoa o tei penihia. Ua ora atoa vau, mai te au atoa, ma te ore e horoi i to ' u upoo. I te tahi a'e pae, ua hamani te metua vahine i te mau iri huruhuru e no te tapea i te reira i roto i te pape e te pape e te huka.

I te tahi a'e pae, e mea mâ noa to ' u mau hoa haere haapiiraa. E ere noa ' tu te feia veve roa ' ' e o ratou tei pohe mai ia ' u. Ua turu atoa te orometua haapii i te ohipa no te haapiiraa, o tei faaatea ê ia ' u i te mau taata atoa i nia i te parahiraa hopea. E mea fifi roa to ' u tino. I te matahiti hoê, ua horoi ratou ia ' u i roto i te anavai i te matahiti hoê, e te mea faufaa roa ' ' e i roto i te oire iti. I te hoê taime, ua topa vau i roto i te rehu o te taupoo a feruri ai au i to ' u metua vahine, fatata e hitu matahiti to ' u. Ua tutui vau i to'u rima atoa, e aita te metua vahine i afa'i ia'u i te taote, tera râ, i te mau mahana atoa, ua feruri oia i te mau tumu raau. E piti ta'u mau hu'ahu'a mai te piti o te pigeon, e aita roa'tu oia i haere ê atu. E au ra e ua ite te mau mice.

E faaora vau i te hoê semeio i muri a'e e piti ava'e, e te tape'a noa nei au i to'u tapa'o. Ua ui mai te hoê tamahine o tei haere mai i raro mai te peu e e hinaaro vau e haere e o Miss Vincenza i te hoê sabati, i te hoê sabati, i te hoê sabati. Aita vau i ite eaha te reira no te mea ua arata'i te metua vahine ia'u i te oro'a no te mau mahana faafaaearaa faufaa roa a'e, aita râ vau i ite i te auraa no te haere i te fare pureraa. Ua ora mai o Papa Buemi i mua i to matou fare, tera râ, mea iti roa te mau taime a farerei ai au ia'na e a hi'o noa ai ia'na. Ua faahiti faahou te metua vahine ia ' u i te nausea e: Mai te mea e, e parau taua tahu'a ra ia'na, e tâpû oia i to'na reo. Teie râ, ua ani au e ua farii au i te parau faati'a no te farii i te mau haapiiraa no ni'a i te catech. Ua ite oioi au i te huru o te mau mea e haaati ra ia'u. Ua horo'a mai te tamahine apî ia'u i te hoê ve'a e te hoê ve'a. Ua ite au i te oaoa rahi na roto i te faarooraa no ni'a ia Iesu, i te hoê mahana, ua parau mai oia ia'u e, e faaineine oia ia'u no te amuiraa matamua. Ua paraparau vau no ni'a i te reira i te fare, e ua pahono mai ratou e, e mea na'ina'i roa vau. Ua pahono vau ma te haavare ore, e na te mau pŭpŭ atoa o te pŭpŭ e rave i te reira. Teie râ, ua hamanihia a'ena ratou, ua farii o Miss e o vau, e ua haamau

maua i te tai'o mahana e te tahu'a no San Nicola: te mahana o Corpus Domini.

Te fifi o te ahū uouo, tera rā, ua faaite mai te hoê taata i te metua vahine o tei hoo mai i te reira. Ua tae mai te mahana roa: i te poipoi, ua haere mai oia i te fare pureraa Digiuna. Ua mana'o oia e te vai ra te tahi atu mau tamahine no te mea aita roa ' tu oia i rave i te ohipa no te haafatata ' tu i te vahine o te catechism. Ua ite au e, o vau ana'e, ua parau mai oia ia'u: - Buggy, te rupehu. I taua po'ipo'i ra, ua tae mai to'u orometua haapii i te tahi atu mau taata. Te tamārû nei te tahi mau vahine ia ' na. Ua tae mai te tahu'a e ua arata'i mai te rima ia'u i te vahi mo'a no te tape'araa. Ua parau mai oia ia'u i te mau parau nehenehe o ta'u i faaroo a'enei. E au ra e, ua rere vau i roto i te paradaiso, e ua parau vau i rotopu ia'u: - E ere i te mea parau mau e, e ere te mau tahu'a i te reo, ua ite rā ratou e nahea ia taa i te mau mauui o te hoê tamarii. Mai te mea e, e nehenehe ta'u e farii ia'na e e haama ia'na ma te oaoa.

Ua tura'i oia ia'u ia hauti e pae Ave Maria no te Penance, e ua ho'i au i te vahi. Ua ui mai to'u metua vahine ia'u i te mea ta'u i parau i te tahu'a ia vai noa i reira, e ua haapii mai te vahine apî ia'u e, e mea ngaro te reira. - Oia mau, te taime matamua ia e ti'a ai ia outou ia faaite mai ia'u, ua parau mai te Arpia. Aita e mea e rave. Te vai ra te hoê oro'a, te communiste, e i te hopea, ua faahepo ratou ia'u ia hamani i te rima o te taata e ia parau e: - Ua haamaitai mai o Vossia ia'u. Ua haamata vau i te papa ruau, e hoê â faautuaraa to ' u, e i muri iho ua haere au i pihai iho i te mau fetii atoa. Ua horo'a mai o Gaetana i te hoê buka. Aita rā te hoê taata i horoa ia ' u i te maa. I te rahiraa o te taime, i muri a'e i te oroa, ua riro te reira ei mea matauhia ia haere i te fare inuraa no te haru i te granita e te mau manu, tera rā, ua ravehia te reira mai roto mai i te mau raau haaputu: aita matou i amu i

te hoê pereoo pasta, e i te avatea no te mea ua haere matou i te hoho'a no te mea Ua faaitoito te mau fetii i te tono i te hoê hoho'a i te metua vahine.

Ua faaoti au i te piti o te piha haapiiraa, ma te turaihia e te mau maitiraa iti roa. E mea ti'a ia matou ia faaea i te roaraa o te tau veavea i taua matahiti ra. Te parau nei au e: - E mea ti'a ia'u ia haere i Mass e ia ite i te papa ruau o tei pihai iho ia'u. E taata maitai roa oia, e ma'i to'na. Ua haapa'o noa te tamahine ia'na, ma te haapa'o maitai, ma te haapa'o maitai, no te mea ho'i e, ua paari mai ratou e te tane, ua riri noa oia e te feia tapiri, te mau fetii, e te metua tane.

Ua rave au i te reni no te horo, e ua afa'i au i te reira i te metua vahine o te vahi huna e Michelillo, mai te mea e, e fifi ratou. Aita oia i ite i te here no to'na metua tane: i te hoê mahana, ua haere mai to'na afaraa i Castrangia no te faaara e, ua pohe oia. Ua parau mai oia ia'na, " Mai te mea e, aita outou e haere, e afa'i outou ia outou i Cauci no te faaora (te hi'oraa i roto i te reira).

I to te pŭpŭ i te oire iti, ua horoahia te mau tuhaa o te pŭpŭ himene i te " tuhaa fifi ", te hoê hu'ahu'a toetoe, tei piihia no to ' na huru taa ê. Aita roa'tu oia i taa mai te mea e, aita oia i hinaaro i te reira, e aore râ, no te mea ho'i e, aita oia i hinaaro i te reira, e aore râ, no te mea ho'i e, ua tura'ihia oia i te hoê hoho'a no te horo'araa, ua pii mai oia ia'u e, ua pii mai oia ia'u: "Concettina, a haere mai e a farii i te hu'ahu'a toetoe ". No reira, ua rave au i te ravea no te tamata, i roto i taua mau taime huru ê ra, te hoê mea maitai.

Ua faahaamana'o mai te taote Cosentino Di Baceno taote ia'u i te hoê tuhaa taa maitai o tei mo'e i roto i to'u haamana'oraa. Ua hauti te pŭpŭ himene i te mau tamarii i nia i te mau aroâ o te oire no te apiti atu i te haereraa. Tera râ, no te faati'a i to ratou vairaa mai, e mea titauhia ia " ite " i te hoê tuhaa. No te haapapu i te reira, ua tapea outou i te hoê rima i roto i te afata o to ' na ahu. Ua pee atu vau i to'u ti'aturiraa i teie nei, area o Gianni Cosentino ra, te tamaiti a te hoê orometua haapii no te hoê fare haapiiraa tuatoru e te metua tane o te metua tane, ua tape'a i to'na rima i roto i to'na upoo o te ti'a faatere.

Ua haamata te tahi mau paura i te topa i rotopu i te tama'i i Novara. Ua horo te mau taata atoa, e ua rave te tahi mau taata i te vahi haapuraa i Castrangia e o matou. No ' u nei, o te hoê ĩa pŭpŭ no te mea e nehenehe vau e amui atu i roto i te taiete. I te mau taime atoa, ua ite oia i te mau muna o te mau hu'ahu'a. Ua tae mai te parau no nia i te tamarii a te taata fatu o te fare toa no Orlando e te hoê paura. Ua faaea noa te metua vahine i Domodossola i roto i te hoê huru fanauraa no te maharaa o te taime, o Rosa e o Antonietta. Ua piihia to'u metua tane i Sicily no te rave i te opuaraa. Ua ite oia e ua fanau to'na metua vahine i te hoê tamahine apî o

Emma, o Emma, e ua fana'o oia i te ho'i i te fare mai te mea e, e maha tamarii ta'na i mana'o e, e maha tamarii.

Te vahi pe'ape'a râ, ua tae mai te hoê mea huru ê roa i Domodssola: Ua faaea o Emma i te ora i muri a'e e 12 mahana. E piti mahana i muri iho, ua titauhia ia ' na ia ho'i i mua. Tau ava'e i muri iho, o te tau ïa no te papu - ore - raa e te fifi i muri a'e i te 8 no setepa, ua tia ia ' na ia faarue i te ohipa faehau e ua ho'i atu i Novara no te tiai i te tama'i ia tae i to ' na metua vahine. Ua tatara oia i te hoê fare toa nainai roa. I te mau mahana atoa, ua haere au e hi'o ia'na. Ua riri roa o Timid, tera râ, ua roohia vau i te mana'o e, ua taoto te metua tane i te hoê vahine faaipoipo, tera râ, i te tane faaipoipo. I te hoê mahana, ua tomo vau i roto i te piha ohipa i nia i te purumu no Piazza Bertolam. Ua paraparau te taata o te fare toa i pihai iho ia'na e to'na metua tane. Ua horo oioi au i te faataaraa e te rave'a no te titau i to'u metua tane ia titau i to'na metua vahine o tei iriti i te metua vahine. Ua parau mai to'u metua tane ma te ataata mai ia'u " i ta outou ohipa " no te mea ua ti'a i te taata tapiri ia farii ia'u. I te matahiti '44, ua fanauhia te hoê tamarii re'are'a, mai ia'na mai ia'na ...

I Badiavecchia, ua topa te papa ruau o te metua vahine i te mariri ai taata. Ua farii au i te parau faati'a no te haere e hi'o ia'na. E mea pinepine vau i te haere mai Castrangia, e ua haere atu vau i te pae anavai. Te haamana'o nei au ia'na i ni'a i te tahua moe, ma te hau. E mea ohipa noa â te mama ruau i roto i te fare toa e e nehenehe ta ' na e horoa i te taime iti no ' na. Ua tuu oia i te hoê sprig i roto i to ' na rima no te imi i te mau auahi, tera râ, ua ino roa ' tu to ' na puai e aita to ' na puai e to ' u imiraa i te reira. I te 2 no Novema 1944, ua rere atu oia i te 66raa o to ' na matahiti. I Sicily to ' na, te vai noa ra â o Dad. Ua amui atoa te mau metua vahine i roto i te hunaraa.

I te mau taime atoa, ua farii au i te rata a te metua vahine. I te matahiti '45, ua ho'i mai o Dad i Domodossola, e ua fanauhia to'u taea'e o Giuseppe i te matahiti '46.

E maha o te pene - te hinu, te mau hu'ahu'a, e te mata ino

Ua tupu te tama'i na te ao taatoa nei, e mea fifi roa te mau paraparauraa, e aita faahou matou i farii i te metua vahine o te metua vahine. Te mea maere roa râ, ua piihia te metua tane i Sicily i roto i te tino Bersaglieri, e i to ' na fana'oraa i te tahi mau mahana no te ti'amâraa ta ' na i ite ia ' u. E rave rahi taata i te pae o te fenua no te tama'i. I roto e rave rahi tupuraa, ua tapeahia te feia i haere ê atu e ahuru ma pae mahana, tera râ, i roto i te oire iti, te vai ra te atâtaraa o te mau pupuhi, e ua hinaaro ratou e faaea noa i te mau vahi atoa i te matahiti taatoa.

I te mau taime atoa, ua rave au i te ohipa i pihai iho i taua mau taata ra. Te vai ra te hoê utuafare e maha tamarii i roto i te hoê huru maitai i te taime a ere ai te maa i te maa. Ua ite au i te hi'oraa o te mau ma'i e rave rahi o tei farii i te mau hoho'a e rave rahi, e aita ratou i horo'a i te hoê taata: Ua rave au i te hoê rima maitai e ua huna vau i te reira. Ua horo'a mai te hoê manu iti i te maa po'ipo'i ia'u no ratou. Te pane fifi roa: te hoê tuhaa o te parau e, ua tuu to'u metua vahine ia'u i roto i ta'u pute hou a haere atu ai i te fare haapiiraa, ua tata'i au i te reira e te mau tamarii, e ua horo'a mai ratou ia'u e tahi mau api no te papa'i, ua tura'i ratou ia'u ia ha'uti i ni'a i te tahua ha'utiraa, e ua patu te hoê o ratou i te Ua faatupu te tuahine paari ia matou i

te mau ofa'i, te mau parahiraa, e te mau moenga no te mau pepe o tei pato'i ia'u e to'na tuahine apî.

I te tahi mau taime, ua tere atu vau i nia i te anavai, i reira te mau vahine o te mau vahi e haaati ra ia ' na i te horoi i te ahu e te rehu, e ua tamau noa vau i te uiui i te auahi i nia i te pape i roto i te hoê apoo pape e e piti ofai rahi. Aita vau i ite a'enei i teie mau ohipa no te rave i te metua vahine. Aita roa ' tu oia i horoi aore ra aita roa ' tu oia i haere i te anavai, i te mea e aita e taata o te ore e faaite i to ' na ahu nehenehe e te ino roa.

I te tahi atu mau taime, ua ite au i te mau vahine o tei haaparare i te ahu i te fare e piti aore ra e toru mahana. Ua ta'i ratou i te reira, e ua faatoetoe ia'na i roto i te mahana o te mahana e tae roa'tu i te taime ua uouo te reira. Ua pii noa te metua vahine ia'u i te fare, tera râ, ua haavare vau ia ore ia faaroo. I roto i te tama'i, ua ho'i mai te tamahine, e ua ho'i mai o Turin e te hoê tamahine. No to ' na faatura ia Salvatore, ua faarirohia oia mai te hoê arii vahine. I taua taime ra, ua faaea noa ratou i roto i te oire iti, e no te tau, ua huti mai te metua vahine i te sapone, te mau tauera, te mau maa maro, te mau papa'i e te mau napkins no te faatupu i te hoê mana'o maitai. Ua turaihia râ vau mai te hoê tavini, ma te tono mai ia ' u ia rave i te mau toroa e ia farii i te pape no roto mai i te pu, no te mea ua riro te tonoraa i te manihini ei taata ha'uti.

Ua tae mai te Noela, e ia au i te peu tumu no te pae apatoerau, ua farii te vahine faaipoipo i te hoê ô maitai mai te aiû ra o Iesu i ta ' na aiû: te hoê taviniraa maitai a te mau farii e te mau pahi tama'i. Ua oaoa roa vau i te mea e, i te hoê â taime, ua riri roa vau i te riri mai te mea e, aita teie mau mea i tupu. Ua ino a'e to'u huru ê e te paruparu a'e. Te vai ra te mau vine, tera râ, ua oomo oia i te reira: ua titauhia ia outou ia faaî i te reira no te uaina. Te hoê ana'e o te feia tapiri o te nehenehe e amuhia. Ua putuputuhia

te mau hazelnuts, no te hoo atu râ i te reira. Te farii nei au i te tahi o ratou, mai te mau hu'ahu'a o te uru raau ra. I te Noela e te Easter, ua hoo mai te mau taata i te û i te û no te faaineine i te mau biscuits, e ua tapo'ihia vau e te hoê teaspoon i te taime a tunu ai. Aita i maoro a'enei, ua ineine te upe'a i te hua manu i nia i te mata ox. E mea pinepine vau i te ti'aturi i te reira: - Ia tuu ana'e tatou i te reira, ia vai noa tatou i te atea ê, e te ovaric (te hoê taure'are'a no Messina tei fariu atu i te mau fenua atoa no te titau i te mau hua'ai), e a rave i te moni. E piti ava'e to ' na taeraa mai i te mau hua manu e i muri iho ua hoo atu oia i te reira.

Peneia'e ua ite paha te Messina o tei hoo mai i te mau hu'ahu'a i te hoê hi'o i roto i to ' na rima. E tia ia imihia te mau huero, te hoê ana'e taata e nehenehe e amu, e te tahi atu, e vaiiho ia ratou ia maro i te mahana no te hoo atu ia ratou aore ra no te tapea i te reira no te tau toetoe. Ua hamanihia mai te mau hu'ahu'a nehenehe i te ava'e atopa i te matahiti i ma'iri a'e nei. Ua vaiiho mai to'na metua tane ia ratou i ni'a i te airaa maa (eiaha i ni'a i te pereti, i ni'a râ i te knob, tei î i te hinu o tei tahe mai i te maramarama), e i te poipoi, ua ti'a mai oia i ni'a e maha no te haere e rave i te ohipa Ua parau mai au ia'u e, ua parau mai oia ia'u e: "Te maa po'ipo'i". Ua haapao maitai vau e ua amu i te reira no te po'ia, tera râ, ua ite ratou i te hinu e ua faatupu te reira i te hinu, e aita i papu maitai ia ' u. Te vai noa ra te au ore: - Te au nei au i ta'u mootua tamahine, e te faaineine atoa nei au i te mau chestnuts ia vai noa â te reira i te po'ipo'i. Te vahi nei, ua riri roa to ' u metua tane i to ' na mata. I te mau taime atoa e i muri iho e mea re'are'a ratou, e mea uteute to'na auahi i to'na haereraa i te riri: noa'tu e, e mea iti, ua hi'o mai te reira i to'na mata. E mea na'ina'i roa ratou e e mea hohonu roa ratou mai te mau apoo iti e tupu ai au. I roto i taua area taime ra, ua upootia te hau e te mau ilo i te mau ilo. I te tahi mau taime, ua horoa mai te metua vahine ia ' u i te hoê teaspoon hinu. I muri iho, ua tape'a te reira i te mau ilo, ma te ti'aturi e,

ua haamata oia i te "IOritu ": - Mazzia, o Mazzai te hoê graxu graxa, ùa u, o te faaino nei i te mau kerisetiano atoa. O te vahine ra, e aore râ, te mahana piti Senu, O Mercuridì Senu, O Giuvidì Senu, e aore râ, a Vinardu, e aore râ, Suttu Sentu, Matteia du Jurnu, no te pae Hitia

(Ua haapohe vau i te hoê opu mo'a i to'u riroraa ei taata pagan, e i teie nei, te haapohe nei au ia'na e, e Kerisetiano vau. I te mahana pae Mo'a, i te mahana pae Mo'a, i te mahana pae Mo'a, i te mahana pae Mo'a, i te poipoi mahana maa no te Easter, i te poipoi mahana maa no te pae Hitia o te râ i ni'a i te repo i te mahana toru o te mahana.

Aita vau i ite e mea nahea to'u oraraa.

E iriti tatou i te hoê metua tane.

Ua haru mai te mauui o te opu ia ' u i muri a'e e rave rahi matahiti. Ua haere au e hamani i te mau hihi e te mau matini roro uira mai te hoê piha. Ua horo'a mai ratou ia'u i te maa tamarii uouo no te ite mai te mea e, te vai ra te tahi atu mau mea. Te vahi pe'ape'a râ, aita e itehia ra. Ua parau te taote i te ma'i e ua riro oia ei gastritis e ua horoa mai i te tahi mau tao'a no te faaiti i te mauui. Ua tae atu vau i te vahi aita i ti'a ia'u ia hi'opo'a i te hoê pu'e pape. Fatata e pae ahuru matahiti to'u. Ua mana'o o Paolo, te hoê hoa o Armando di Piacenza, e aratai ia ' u i te hoê taata aravihi. Ua haere atoa mai oia mai te taote Mazzeo. Eita ta te rave'a haaparareraa parau e nehenehe e tomo i roto i te korokoro. "Aita vau i ite nahea ia faaora i teie vahine", te parau ia a te taote, " ua opanihia te haamataraa ". Ua haere mai te mau taata atoa o tei hamani i te mau hu'ahu'a i rapae i te piha e to ratou mau avae. I roto i te Flebo. Ua horoa mai te taote ia ' u i te hoê haapaoraa

puai e piti ava'e te maoro. Aita â oia i haere i to ' u ho'iraa mai i te mauhaa. E toru ava'e te maoro a'e te tahi atu ravea puai a'e.

Ua haamata te tere matamua i te haere na roto i te pylorus e pae ava'e i muri iho. "Mana!" Ua parau o Mazzeo taote. E rave rahi uiraa ta ' u i ui atu i te pape pue no te ite mai te peu e e mea au a'e te reira aore ra ua faatupuhia te reira. Ua haamata vau i te ta'i: "E nehenehe paha te hinu ta Zizì i horo'a mai ia'u i te mau taime atoa e i muri iho no te mau ilo". Ua tuu te taote i to'na na rima i roto i te upoo e: "E ere anei? E te ora noa ra â oe!". I te mau taime atoa, e pinepine au i te faaohipa i te gastroscopy.

Te mauruuru nei au ia Dr. Mazzeo taote o tei faaora i to'u ora i teie nei i muri a'e i te mau matahiti atoa, e nehenehe ta'u e amu i te maa na roto i te tahi noa rave'a rapaauraa ma'i.

I to te hoê taata niuniuraa ia ' na i te taupee, ua tapea te metua vahine i te upoo o tei fariu ia ratou. I muri iho, ua a'o ratou ia'na ia rave i te hoê ti'a no te faatoetoe ia Ferrochino. Ua turai oia i ta ' na tane ia hoo mai ia ' na, e ua horoa mai oia i te hoê matie ia ' u i te poipoi.

Hau atu â, ua faatere atoa te mana'o i roto i taua fare ra. E mea pinepine te taata i te roohia i te ma'i upoo no te uaina ta ' na i tono mai, tera râ, ia au i te reira, ua riro te tumu ei mata ino. Te ti'aturi nei te vahine i te reira: ua rave oia i te hoê farii e te pape, te tote, e te hoê toparaa hinu, e i muri iho ua haamata oia i te Pricyntu no te ma'i upoo: - Oglu Bidittu, Oglu Santissimu, te fare o te fare toa ta'i, e te Scacci Sud Marocchiu, Oglu Te mata'i rorofai Fatorti e te Scaccima Sud Mammucca ... (te hinu i ni'a i te mou'a, te hinu mo'a i teie fare, e te faahoro i teie mata ino, ua puai roa te hinu i ni'a i te hinu...).

Ia au i to ratou ti'aturiraa, te mata ino, ua haamaitai-maitai-hia teie huru hinu, ma te haama. I muri noa ' ' e i taua pape ra, ua tahe te pape e na poro e maha o te piha e ua haere te upoo i nia ia ' na.

No te rapaauraa i te mau pepe o te hinu, ua ravehia te mau cobwebs e te hoê tuhaa o te i'a no te hamani i te hu'ahu'a. E mea fifi roa taua anoiraa ri'ari'a ra ia ratou! I te po'ipo'i, ua horo'a mai ratou ia'u i te hoê farii pape ia Magnesia. I muri a'e i te tahi taime, ua titauhia ia'u ia haere i rapae i te to'eto'e no te faaora ia'u iho. I to ' u oraraa mai, ua tonono mai au ia ' u i te hoê vahine o te hauti ra i te maere: e te hoê aho ta ' na i faataa mai te upoo e tae atu i te avae e te hoê â mau rima. Ua erehia te hoê tuhaa, e ua faarue oia i to ' na poheraa no taua matahiti ra.

Noa ' tu e ua farii te mau metua vahine i te faaroo i te Atua, i roto i te feia mo'a, i Madsonna. I te mau matahiti atoa i te 8 no setepa, ua haere atu ratou i Tindari, i te vahi mo'a i te vahi mo'a no te fenua Madonna ereere no te fenua fatata e maha ahuru kilometera. E mea ti'a ia'u ia rave i taua moni ra mai te pae matahiti mai â e pae matahiti.

I te mahana na mua ' tu, ua faatupu te metua vahine i te mau tapao (slippers) i te mahana na mua ' tu, i te taime na mua ' ' e o te Fare buka no Tindari. I te pae hopea, ua imi te taata i te mau animala e ua afa'i i te hoê fare i te hoê aore ra e piti rapeti ino no te tunu i te maa. No te fana'o i te hoê mana'o maitai, ua ineine atoa te metua vahine i te mau fare toa rarahi. Ua hi'o oia ia ' na e ua tamâ i to ' na mata e te hoê tuhaa. I muri iho, te himene nei te himene " i reira to Zazà, to'u nehenehe ", i reira to'u mana'o i te piiraa ia'na "Zizì".

I te po'ipo'i, ua haamata matou i te haere i ni'a ia Tindari i te avatea. E rave rahi taime to'u aniraa i te hoê pape maitai apî, aita râ ratou i hoo mai i te mau fare toa mai te tahi atu mau taata atoa: te hoê ana'e taata i roto i te

fare pureraa e tae mai ai te pape veavea o ta'na i ore i horo'a no te faaafaro i te ohipa arsura. Ia au i te peu tumu, ua haere mai te mau chickpeas, te mau puaatoro, e te mau mauhaa, i muri iho ua pure i te Madunuzza, e i te hiti, ua farerei matou i te mau hoa o te mau oire iti e to ' u mau fetii o te metua vahine. I te avatea, ua haere matou e amu i raro a'e i te mau tumu raau olive o te mau vahi e haaati ra. Ua rohirohi roa vau i te mea e, te vai noa ra te maa no te faatupu i te hoê mana'o maitai i mua i te mau hoa. Ma te feaa ore, e piti ahiahi ta te amuraa maa i roto i te umu, e mea papu maitai e, e piti ahiahi ta ' na hou a imi ai oia i te imi, te mau hu'ahu'a, e te mau hu'ahu'a, te mau vine, e te mau biscuits fare. No te ho'i i te mau hoa o te fare, ua rave te mau pereoo uira e aore râ, te hoê puaahorofenua i te mau pereoo. Te hi'o noa nei au, ua faaea ' tura vau i te haere i muri. Mai te mea noa ' tu e te vai ra te hoê taata, e nehenehe ta ' u e haere i nia i te puaahorofenua, mai te peu e e mauiui ratou.

Te paeraa o te pene - Te mau parau tumu

I nia i te tumu parau no nia i te haapaoraa, ua titauhia ia ratou ia faaite i te parau no te faaite e no te paraparau i te mau taata i roto i te fare pureraa no San Giorgio i te Sabati. Ua tupu te oroa i te paeraa o te poipoi i te poipoi, ua faaite mai te tahu'a matamua i te mau tane atoa i roto i te hoê fare pureraa, i muri iho ua haamata oia i te haere i te mau vahine.

I to ' na tapearaa i to ' na metua vahine, o tei oomo i te hoê shawl ereere rahi, ua ahū oia i te ahū i pihai iho i te tahu'a no te tapo'i ia ' na iho i te mau taime atoa: e au ra e e tia ia ' na ia rave i te mau ohipa. Ua parau mai oia e: "Inaha, te vai ra te reira ia oe, ua parau mai oia ia'u. Noa ' tu e ua hinaaro vau e rave i te ohipa i roto i te matahiti, aita i ti'a ia'u. Ua parau mai te metua vahine ia'u e: - Eiaha e titauhia ia hamani i te oaoa i te Fatu, ua navai te hoê taime i te matahiti, e ere i te mea tano ia farii i te taata farii no te mea e nehenehe atoa ta outou e hara i to outou mata.

I roto i te mau paroita e iva, te Communtion, e i te fare. Mai te mau taime atoa, ua aueue te fifi no te mau tumu ino, e tae noa ' tu ia ' na. Ua tupu te mau hoho'a i tupu: mai te peu e e titauhia te hoê mahana no te tahi mau tumu, eita ta ' na e nehenehe e faarue, mai te peu e aita te Fatu i horoahia mai i te vaha. Mai te mea e ua tupu te reira, ua rave oia i te taupoo o te jug, ua tomo atu i roto, e ua faaite i te pape e te huka. No te hebedoma mo'a, ua faaea noa matou i te oire iti e tae noa ' tu i te pô no te haere i te mau a'oraa

o te ahiahi. I te mahana maha, ua ineine te mau maa, te hoê faraoa hu'ahu'a i roto i te mau hoho'a e rave rahi e te mau hu'a manu rahi e te pape e te aelline, te mau tao'a taero. I te po'ipo'i i te po'ipo'i, ua tere atu o Digiuni i ni'a i te mau ekalesia atoa o te mau ti'a no te witi, i muri iho e toru rau maa nephella (te hoê tarutaru e te hoê faaapu rahi) tei ho'i-maitai-hia) o tei faatupu i te maitai i te roaraa o te matahiti.

Mai te mea e, ua tunu oia i te arapoa, e titauhia ia'na ia rave i te ohipa no te ape i te hamani-ino-raa ia lesu i te roaraa o te mahana, mai te mea e, ua ite oia ia'na iho e, te vai ra te atâtaraa ia hamani ino i te tino. Aita roa ' tu vau i rave i te mau barela i taua mahana ra, aita roa ' tu vau i rave i te mau barela, mai ta lesu i ta'i. Te vai ra te Mass no te Hau e te ti'a-faahou-raa i te ahuru ma hoê i te mahana maa. Ua turai te mau tamarii atoa i te mau vahi ia farii i te haamaitairaa a te tahu'a e i muri iho a amu ai i te reira. Aita roa ' tu vau i nehenehe e faaatea ê i taua oaoa ra no te mea e titauhia ia ' u ia tapea i ta ' u ohipa e piti hua manu no te tere o te fare haapiiraa tei faanahohia i te mahana piti i muri a'e i te Easter. E mea ti'a ia'u ia horo'a i te reira i te orometua haapii. I te mahana matamua, ua hoo mai ratou ia ' u i nia i te hoê manureva mau, te iti roa ' ' e o te ore e haamâu'a rahi. E mea rahi roa te huru no te faaanaana i to ' na mau tia i te rima o te farii i hamanihia i nia i te auahi. Mai te mea e, ua ite te metua vahine e, ua hope te hoê ohipa e ua aufau ratou i te reira, ua faaitoito mai oia ia'u: - a ui atu i te taata ti'amâ mai te mea e, e aufau oia i te moni.

E mea ti'a ia'na e o vau nei ia here ia'na mai na tavini e piti e tae roa'tu i te taime ua afa'ihia oia e ua horo'a'tu ratou i te hoê ahuru e to'na e pae i ni'a ia'u. Aita ta ' u moni i nehenehe e faaohipa i te reira no te mea ua opuahia te reira no te fare moni. I to ' u parauraa i te a'oraa, ua hinaaro vau e hauti i te reira. Ua farii oia no te mea ua mana'o oia e upootia mai. Ua haavare te mau minuti. Te parau mau, ua ino roa vau i te ahu ia faaauhia i to'u mau

hoa: E mau ahū ta ratou, aita rā ratou i hinaaro i te afa'i mai i te mau ahū taatoa. E mea ti'a ia'u ia parahi i ni'a i te mau sote i hamanihia e ta'na mau aramona, ma te opua e, e mea iti a'e te moni i te tahi atu mau mea, i te mau hu'ahu'a o te turi, te re'are'a, e aore rā, te ninamu. Ua arata'i au ia ratou i ni'a i te turi tei tauturuhia e te hoê taata iino, tera rā, te fifi rahi roa'e, oia ho'i ia, aita e avae, ua tae atu ratou i te avae. Ua rave au i te tahi mau sote poto i ni'a roa i te hoho'a. Ua faaiti a'ena vau i te navai-maitai-raa, e ua titauhia ia ' u ia faataa i te ahū no te ahū. Ua mana'o vau e hoo mai i te tahi atu mau sote maitai a'e o ta ' u e oomo i te poipoi hou a haere atu ai i roto i te piha haapiiraa e na lire e pae. Ua opanihia te fare toa i taua mahana ra. Aita ta'u e nehenehe e ho'i i te fare e te moni no te mea ua ite te metua vahine ia ratou. Ua feruri au i te huna i te reira i raro a'e i te hoê ofai i nia i te e'a. I te po'ipo'i, ua topa roa te ûa e te huru o te parau, no te mea ua ite au i te poipoi a'e i to ' u haereraa e faaora ia ratou.

Ua ui mai te metua vahine ia'u e, ua upooti'a anei au i ni'a i te faito iti ahuru ma pae mahana. E ere atoa vau i te mea faahiahia, e ua pahono mai au e. Aita roa ' tu taua moni ra i tae mai. I te mahana pae Mo'a, ua ani te orometua haapii i ta'na mau tatararaa i te mahana pae Mo'a no te faahanahana i te Madonna Addorata. Ua pohe vau no te haama. Parau mau, aita oia i ite i te mau mea atoa, no reira, ua rave au e piti taheraa toto i nia i te anunt i raro a'e i to ' na hi'oraa rahi. Ua tamau noa vau i te haere i te fare haapiiraa, tera rā, e ere te reira i te mau faahopearaa. No te mau faaueraa, aita e taata i taa ia ' u, no reira, ua mamû noa to ' u metua vahine e ua faaitoito tamau noa ratou ia ' u ia haapii. Ua maitai noa vau i te miti, e tae roa ' tu i te hoê mahana, ua faaho'i - faahou - hia mai te ahū taoto mai te oire mai na roto i te ha'utiraa, e ua rave te animala i te hoê tuhaa o te maa. I te mau fenua atoa, ua haapohe te mau faehau ia ' na i te hoê muskyt i vaiihohia e te mau faehau. No'u nei, e tatarahapa rahi te reira.

I te taime a tupu ai te aho, ua haere au e hi'o i te mau huero o te witi e te aua i te matahiti o te mau taata tapiri, ua tuu vau i te reira i roto i te hoê pute e ua afa'i atu i te reira i ni'a i te anavai o Tinder vahine. I muri iho, ua afa'i au i te faraoa i te fare tamaaraa a te metua vahine o tei riro ei vahine ivi, e e piti tamarii apî, i te poipoi, ua haere oia e hamani i te hoê raau i roto i te uru raau e ua fariu atu i ni'a i te umu no te faaineine i te faraoa Ua afai mai oia i ta ' na faraoa no te farii i te tahi moni e te hoê pane iti no te mau tamarii.

I te ava'e setepa, i te taime a tere ai te mau hu'ahu'a i nia i te mau tumu raau e ua faaho'i-faahou-hia mai te mau huaai ta'i na roto i te tuuraa i te reira i roto i te mau hu'ahu'a e ta'irihia ra e te hoê matau i ni'a i te mau amaa. Ua tâpûhia te mau hu'ahu'a e ua vaiihohia i te mahana i nia i te hoê poti. Ua maro roa ratou i muri a'e i te tahi mau mahana. I te tau to'eto'e, te vai ra te mau ete rahi i roto i te mau ete rahi. I roto i taua mau tau nehenehe ra, o Maria vahine, te taata tapiri, o te faaineine ra i te mau hoho'a maro. E pinepine au i te ite i te reira. E metua vahine oia no te mau tamarii e rave rahi. Te hoê o ratou, o Carmelo, o te epileptic ia. I te mau taime atoa, aita i itehia faahou te reira. E imi te metua vahine pe'ape'a i te imi ia'na, e ua fatata roa vau i te oaoa ia'u.

I to'u haereraa i te paeraa o te piha haapiiraa, ua ani te orometua haapii ia faaara i te mau metua o te arata'i ia matou i te fare hautiraa no te mata'ita'i i te hoho'a teata " The Alpine iti ". Te mau mana'o hape: "E ite outou i taua mau tamarii ra e, eita te reira e tupu. Ua faaroo mai te taata haapa'o i te parau apî i mua e: "E mea ti'a ia oe ia haponu ia'na, aita atoa vau i ite ia'na ". I muri iho ua haere atu ratou e ua ti'a ia'u ia haere.

Ua tae mai te hoê afata i te metua vahine e te mau ahu. Ua arata'i au i te tahi o ratou i te fare haapiiraa. Ua riro atoa te reira ei tau no te o'e e te mau hu'ahu'a. Ua haapii te tuahine o to'u orometua haapii i te maha o te

parahiraa i to'u paeraa. Ua ui atu oia i te mau melo o te hoê tamahine veve a'e i to'u ma'i, e ua faaru'e au ia ratou atoa.

I te matahiti 1945, ua ho'i to'u metua tane i Domodula. Ua ite faahou vau ia'na i te ava'e eperera 1946, e o to'u metua vahine ia e tia'i ra i te hoê tamarii.

Ua faatupu te reira i te hoê ahuru mahana oaoa e to ' u na metua. E mea pinepine vau i te imi i te mau metua tupuna e te mau metua tane, no reira, ua ineine vau e ua inu i te mau gaze e rave rahi o te mama ruau o tei hoo mai i te reira. I te pae hopea, ua hinaaro to'u metua vahine e afa'i ia'u i ni'a ia'na i ni'a roa, tera râ, ua tura'i noa te metua vahine ia'na ia faaru'e ia'u e ia'na. Ua haere noa vau i te paeraa o te piha haapiiraa, e mea fifi nô ia'u ia hi'opo'a i te reira. Ua tupu te parau no te fanauraa o te taeae apî i te mau mahana. E mea oaoa roa, tera râ, ua tatarahapa vau i te hoê â taime a ta'u i faaruru ai i te oaoa e te mauiui. No teie tumu, te faaitoito nei te orometua haapii ia ' u noa ' tu e aita to ' na vaha e to'eto'e i roto i te mau hi'opoaraa. Ua haamau te fenua i te hoê tuhaa o te gymnasium, e ua ineine to ' u mau hoa atoa no te mau hi'opoaraa no te farii i te reira. No'u nei, aita e mea e nehenehe e tupu: ua mana'ohia e, aita te mau ma'i i mana'ohia e, o te mau taata ana'e tei tae mai i taua huru haapiiraa ra. I muri a'e i te hopea o te piha ha'utiraa, ua titauhia ia haere te hoê taata i Messina no te ite i te reira. Aita to ' u mau metua i haamau i te moni no te hapono i te moni no te mau buka. Ua tamau noa vau i te ta'i no te mea ua hinaaro vau e tamau noa i ta'u mau haapiiraa. I muri iho, ua horo'a mai ratou ia'u i te rave'a no te tomo i roto i te tau toro'a e piti matahiti, e te vai ra te hoê huru haapiiraa no te afaraa o te matahiti e piti matahiti. I roto i te mau tupuraa atoa ta ' u i farii, te feia veve roa ' ' e. Ua haere a'era vau i te haapiiraa no te ho'i i muri, i te poipoi, e i te avatea. Ua anoihia te fare haapiiraa: te rahiraa o te mau tane i mua i te taata faatere o tei haapii i te matematika, ua faaite atoa ratou i te

reira i te mau orometua haapii Italia e Farani. No te mau tamahine, ua roohia te mau tamarii vahine i te mau ohipa i te fare e te mau mana'o no nia i te agraria no te mau taata. Te parau mau, aita e mea i itehia. E mea maitai roa to'u moni e te pohe nei au i te pohe no te ite.

Ua faaineine te mau orometua haapii ia matou no te hoê fare hautiraa aroha hou a hope ai te matahiti haapiiraa. E mea ti'a ia'u ia ahū i te ahū ei mea maamaa. Te vai ra te coppola o te coppola, aita râ i poto te mau poto. I to'u parauraa i to'na metua vahine, ua parau mai oia e: "Te hinaaro nei oe e tuu i te Cauzi". Aita vau i mo'e i to'u mana'o: Ua haere au i te vahine a Barbiele Lizza no te ani i te mau tiaa o ta'na tamaiti i ni'a i te moni tārewa. No reira, i te ahiahi o te putuputuraa, ua ahū vau ei schnizzo, i rotopu i te mau hoho'a e rave rahi e te hepohepo o te mau hape, o te vai ra i roto i te feia i tae mai.

Te vahi pe'ape'a râ, ua faaoti atoa vau i te fare haapiiraa e a muri noa'tu e, te mana'o nei au e, e mea maamaa roa vau e hau atu i te na mua'tu.

Te faaore nei o Vossia ia'u **(Te maramarama o te mau fetia)**

I te ava'e atete, ua farerei to'u metua vahine ia'u i te iteraa mai ia'u e te metua tane e te taea'e apî o ta'u i ite no te taima matamua. Ua oaoa roa vau i te iteraa i to'na mata iti ia'u, e te haamana'o nei au i taua mahana ra mai te hoê o te mau mea nehenehe roa a'e i roto i to'u oraraa. Ua faaoti papu to'u na metua ia faaho'i mai ia'u i te fare haapiiraa, tera râ, ua faaru'e te metua vahine no te ahuru ma maha o te taima i te mana'o: e tono mai oia ia'u ia riro ei vahine faaipoipo ma te ti'aturi i te haapii maitai i te ohipa tapihoora. E ua tupu te reira, i nia i to ' u hinaaro. Ua haere to ' u na metua e ua faaea noa vau i Sicily mai te hoê taata aravihi. Mai taua taima mai â, aita to'u e hau, e ua anaanatae noa vau i te reira. Ua parau te mau metua vahine e, e ere to'u mau mana'o ia'u mai ia ratou, o tei aupuru ia'u mai te hoê tamahine (te hoê tamahine tei pohe i to'u mau mauui). I te hoê mahana, ua haere mai te metua vahine i te hepohepo rahi roa ' ' e i roto i te fenua, i reira to ' u metua vahine i haapii mai ai, no te ui mai ia ' u e ua aufau anei oia ia ' u. Ua pahono mai te vahine faatere o te pohe e e va'u tamahine ta'na e aita i ti'a ia'na ia faarahi i te numera. Ua hi'opo'a vau i te mahana i muri a'e i to'na a'oraa i te mau hua manu, e ua parau atu i te reira: - Te hi'opo'a nei au i te hoê ava'e, te hoê o te mau piahi e haere ê ra no Turin e te hoê vahi no ta

outou tamaiti. Ua horoa mai to ' u metua vahine ia ' u i te piha maimiraa i muri a'e i te hoê ava'e. Ua farii mai te vahine apî, o tei ore i haere i ni'a i te hoê metera e te afa teitei, i te fariiraa ia'u: - E arata'i au ia oe no te mea e mea mauui oe, te mana'o nei au e, e mea au na oe ia haere mai ia'u, eiaha râ i te mau fenua e to oe metua vahine -. Aita oia i hape i te feruri i te reira. Ua faaite au ia ' u iho i te mahana hopea i te va'u. Ua parau oia, "E haamata te piha maimiraa i te u'ana", ta'na ïa parau, e e vaiiho outou i te tahua. Ua haamata te aamu i te fafau mai ia'u. Ua haamata vau i te tamâ i te taime a nehenehe ai ia'u. Hoê ahuru ma piti matahiti to ' u, e vau ahuru ma vau râ, ua faaite râ vau i te va'u.

Aita vau i ite nafea ia horoi i te tahua: i te mau fenua atoa, e ofai e i roto i te oire iti, i reira te mau hu'ahu'a, aita roa ' tu te metua vahine i horoi i te reira no te ore e amu i te reira. Ua tamata vau i te rave i te mea maitai roa a'e, tera râ, ua horo'a mai te hepohepo ia'u i te asini no te mea aita vau i horoi maitai. I te hora iva, ua tae mai ratou i te feia rave ohipa e ua haamata ratou i te anaanatae i te tumu apî (te tamarii). Ua mata'ita'i ratou paatoa ia'u i te mata'i o te oire. Ua ite au i ta ratou mau oreroraa parau, e ua topa vau i roto i te mau kapua ma te ore e ite i te mau mea faufaa roa o te oraraa. I te mau taime atoa, ua horo'a mai ratou i te tahi mau ohipa ia'u ei taata faata'i upaupa, te mau mea ta'u i ore i oaoa, e ua oaoa noa ratou i te oreraa e nehenehe e haapii. Te vai ra te hoê tuhaa maitai o te mahana: i te avatea, aita i ti'a ia'u ia ho'i atu i te mau fenua êê, i to'u taime mamû noa i te fare, ua haaparare au i te hoê ahu i ni'a i te airaa maa, ua farii au i te hi'o, te hue o te pape, e te hoê farii. Ia haapoto noa ' tu, no te amu i te hoê pane e te tii, ua tamata vau i te haamau i te tabula mai te mau taata atoa. I muri a'e i te amuraa maa, ua haere a'era vau i te hoê taata tapiri, e iva matahiti to'u i to'u e to'u metua vahine. Ua tauturu oia i te hi'opo'a i to'u na mata i mua i to'u

oraraa. Te ora ra te metua vahine i pihai iho ia ' na, te hoê tuahine e te tahi atu avae e te tahi atu.

I te tahi mau taime, ua titau manihini mai ratou ia ' u ia inu i te hoê farii hupa. Ua ani mai te vahine faatere ia'u ia tauturu ia'na ia hamani i te hoê pereoo taataahi i ni'a i te mau ahua tamarii. I muri a'e i to ' u fifi i te pae no te oto e ua faarue au i te ohipa i te afaraa. I te tahi atu taime, ua faaohipa vau i te rehu brazier e ua huti i te reira i nia i te e'a. Ua parau ratou e: “O vai tei pohe? Te Pigliu u Morbo? I te pae hopea, ua taa ia ratou e ua faaore i te hara ia'u.

I te tahi mau taime, ua haere au mai te mau tamarii a te mau tamarii no Antonia no te hauti e te mau tamarii apî. Ua faaitoito au ia ratou no te mea ua ora ratou i to ratou mau mahana. E mea maitai noa ratou i ni'a i te airaa maa, i muri iho i te ha'utiraa e i te pae hopea ua horo'a ratou ia ratou iho i te hinaaro o te Atua e pure. Ua mana'o vau e: Te oaoa nei au e, aita to ratou e metua, tera râ, te ora maitai ra ratou i te mau metua tane, e te vai ra to'u mau metua, tera râ, te titauhia ra ia'u ia ora i roto i teie mau huru ma'i. No te ape i te hoê amuiraa i muri iho, i te mau taime atoa, ua haere au e imi i te hoê metua vahine o tei ora i roto i te oire iti mai te mea e, aita to ratou ite. Ua ani au ia'na ia tonu i te hoê rata i te Gentori ma te taparu i te afa'i mai ia'u i te reira.

Ua afa'i ratou ia'u i te Fairs'Ugo i te ava'e novema o te matahiti tata'itahi, tei tupu i ni'a ia Piano Vigna. I teie vahi, ua haamau te mau metua tupuna o te metua vahine i te hoê poti i reira to ratou faaineineraa i te i'a e te mau sausages o tei hoohia mai e te hoê farii uaina maitai. No'u nei, ua riro te reira ei ravea no te amui atu i te mau fetii o te metua vahine, no te fana'o i te i'a maitai e te inu i te hoê hi'oraa maitai, e hi'o i te mau fare toa e te hooraa i te brazier, te mau ahua, te mau farii, te maharaa e te bumbaalli.

I te mahana hopea, ua haere noa matou i Badia Vecchia no te oro'a no te oro'a no Santa'ugo, te hoê tao'a ha'iha'i roa, te hoê ha'utiraa nainai roa, e i muri iho, i roto noa â i te fare toa a te mau metua tupuna o tei horo'a mai ia'u i te maa, te pane, e te hi'oraa, tei tapo'ihia e te hoê poti e te hoê poti te popo i roto i te fare.

Ua haere matou i te ve'a e toru mahana na mua a'e i te Noela hou te Noela. Ua taoto matou i roto i te hoê taairaa. Aita roa ' tu oia i ineine no ' u: Ua parau oia i te mau mea e ere i te mea maitai roa o te vavahi i te mau hu'ahu'a mai roto mai i te hoê taata faaapu mai te matete mai. Ua ite au i te catechisme aita i eiâhia. I te ahiahi, ua haere matou i te hoê taata o tei patu i te mau hu'ahu'a. Ua horoa mai te mau rata i te feia aravihi ia ' u i te tahi moni no te hoo mai i te reira. Ua nehenehe ia'u ia patu i te hoê hoho'a i ni'a i te airaa maa i roto i te fare o Castrangia. Ua hamani a'era vau i te hoê fare iti na roto i te mau amaa o te asparagus e te tahi mau amaa. I te ahiahi, ua au roa vau i te huru o na maramarama e piti i hamanihia e te mau ofa'i walnut tei î i te hinu e te hoê ahua aho i pihai iho ia Iesu. Noa'tu e, ua mauruuru o Michele i te mana'o e ua hinaaro oia e haamauruuru ia'u: "Ua tura'i oia e piti hoho'a no India ", e ua haere te metua vahine i raro a'e i to ratou moenga i reira to ratou parururaa.

I to ' u tapearaahia no te taoto i Novara ana'e, i te tau no te Noela, ua haere atu vau e to ' u taata tapiri ra o Antonietta i te hora 5 i te poipoi i roto i te Ekalesia a te mau Annunziata. I raro a'e i te ekalesia, ua horoa te taata haavare i te mau parahiraa aufauhia. Ua afai matou ia ratou i te fare. I te omuaraa o te ohipa, ua tere atu matou i Carolina, te taata hoo tao'a, i te omuaraa o te omuaraa o te ohipa. No te faaî i te farii raau i taua taime ra, ua haere a'ena oia e huti i te pape i roto i te pu pape no San Francesco. Ua parau oia e: "E Kaùsi, te tia'i nei au i ô nei, e ite au e, e rave anei te mau tane i te tahi mau biscuits i te pô i ma'iri a'e nei, no reira, a rave i te

tamaaraa i te po'ipo'i ". Aita roa'tu oia i ho'i mai ma te rima ore. Ua faaitoito vau ia Antonietta ia pii e ia fariu atu i ni'a i te brazier. I to te Carolina iteraa mai i te tahi atu mea no te amu i te maa, ua haere au i roto i te piha amuiraa no te hoo mai i te hoê faraoa etaeta e te hoê farii pape no roto mai i te " bumbaello". Ua tape'a matou e tae roa'tu i te 8 no te rave i te ohipa, e i muri iho ua parau atu matou: Ua haere au i te piha maimiraa, o Antonietta i roto i to'na fare no te tauturu i te metua vahine e 8 taea'e e 8 taea'e.

I Novara ana'e, ua ite au i te hoê oire. I to'u haereraa e imi i te papa ruau o Turekia, ua tamâ vau i te ti'a, e ua horo'a mai oia ia'u i te parau " ia Sna " (te mana'o). Ua haere a'era vau e hoo mai i te ahu. Ua hoo atoa vau i te tao'a no te iriti i te reira i te taima a ite ai au e, e farerei au i te mau ma'i. Ua faaohipa vau i te borotalco ei paura mata. Alas: I te hoê mahana, ua vaiiho vau ia'na i ni'a i to'na mata e ua rave i to'u mau fifi, te mau ati, e te mau faainoraa. "Ua ite oe i te moni no taua junk?". E: "Aita anei oe e ite ra e, o te faraoa anei te reira?". Ua haere te mau taata tapiri i te tahi atu vahi. I te hoê mahana, ua titau manihini mai ratou ia ' u ia haere i te poro. "Aita to'u moni." "Ua parau vau. Na ratou e here ia ratou. I te avatea ra, ua tere te piha maimiraa i te piha maimiraa no te fana'o i te ha'utiraa: te mau moine i nia i te purumu, te mau tamarii i nia i te mau puaahorofenua, te mau elephani, te mau ahu, e te mau mea. Te vahi pe'ape'a râ, e ti'a ia'u ia farii e 8 taata.

Tau mahana i muri iho, ua haere a'era vau i te oire no Castrangia, i San Salvatore, ua farerei au i te metua vahine o te hoê hoa haapiiraa e te hoê pute hu'ahu'a tei i te feia faaapu. Ua ui mai oia ia'u e, e nehenehe anei ta'u e ho'i i te oire iti (no te feruriraa o to'na tamataraa i te haama i te vahi tahua e te pute!). Ua farii au, ma te feruri i te aufau i te tahi moni na roto i te mana'o. Te vahi pe'ape'a râ, ua fifi oia i to'na fare, ma te haamauruuru ia'u e maha taata ti'a American. Aita vau e ere i to'u feruriraa. Ua farii au i te hoê lira na roto i te hooraa mai i te hoê pû no te hoê vahine. Ua hamani a'era

vau i te mau pine e te mau avae e te mau rima i nia i te hoê e'a. Ua hoo mai te tahi mau tamarii ia ratou tau hanere tara marite. Te tahi atu mana'o: E mea maitai roa na te mau tamarii veve. Te imi ra vau i te mau mo'a nehenehe o te mau ahu i mua i te mau auri. Na roto i te parau huka, ua faaiti au i te hoho'a e ua nehenehe ia'u ia faaho'i faahou mai i te tahi atu mau tara marite. Ua nehenehe ta ' u e faaho'i mai i na 8 ava'e i muri a'e e piti ava'e.

Ua tamata te taata papa'i parau rahi i te tape'a ia'na iho i te mau fenua atoa noa'tu te paari rahi, te ma'i roro, e te hernia ta'na i rave mai te pae matahiti mai â, mai te taime a ore ai ta'na tamahine i haere i te farerei ia'na. I te taeraa mai te tamahine no Messina, e mea maitai roa na ava'e e piti i te tau veavea: ua horo'ia te reira i te fare no te tamâ i te reira i te mau mea atoa tei haaputupu mai i te roaraa o te matahiti.

I to matou farereiraa ia'u, ua parau mai oia ia'u e: - E mea haama to outou metua vahine, eita ta outou e nehenehe e faatupu i te hoê taata paari i roto i te fare ma'i. Ua parau vau e, i te ahiahi, ua pato'i te metua vahine i te tuahine, i roto i te ture: - E oire te reira, e nehenehe te reira e feruri ia'na iho eaha ta'na e hinaaro. E ua pahono vau e: "E mea maitai roa oia, ua ite au i te tamâraa ta'na e rave ra: ua horo oia i te ati i te ava e ua ho'i mai oia i muri". I teie taime, ua horo'a mai te reira ia'u i te hoê tapo'i no teie mau mea i titauhia ia paraparau, e e mea au ore roa vau.

I te hoê mahana, ua horoa te papa ruau i te moni e ua hoo mai au i te hoê buka himene ta te mau tamahine o te piha maimiraa i paraparau. Noa'tu e, ua ti'a ia'u ia huna i te reira, i te hoê ahiahi, aita vau i tae i te hoê ahiahi, e ua haamata te metua tane i te faatupu i te mau fifi: Te riroraa teie mau puaa ino, e tae noa'tu i teie mau puaa ino. Na mua ' ' e a rave ai i te reira, ua ite au ia ' na i taua mau parau ra. I mua i to ' u orureraa hau, aita oia i ite

faahou ia matou, ua huti mai oia i nia i te are o te mau tarau e ua haamata i te tairi ia ' u ma te ino. Fatata te ahuru ma toru matahiti to'u, e o te taime ana'e ta'na i parau i ta'na vahine: - Ua ite au e, e haamata te hoê vahine no te fenua Italia, e te nephew i te fenua, e te tonoraa ' tu i te reira i to'na na metua. Ua oaoa atoa vau i te mea e, ua haamo'e atoa vau i te mauui o te mau fare ta'u i rave, i muri iho ua haere atu vau e parahi i ni'a i te tahua ha'utiraa. Ua haamata te pouri i te haere i raro, ua mana'o vau e, i te taime a tomo ai te mau ô o te pô i te mau amaa o te mau tumu raau e te hoê mata'i toetoe e te mata'i i ni'a i te anavai.

Ua faatumu vau i ni'a i te hoê walnut e ua topa i ni'a i te mau ata. E rave rahi mau moemoea nehenehe ta ' u i moemoea. Ua haapa'o-maitai-hia to'u mata i te hoê mata'i maramarama. Ua mata'ita'i au i to'u na mata e ua au roa vau i taua vahi ra ta'u i riri, e ua ite au no te taime matamua, na roto i te maere o tei itehia e te maramarama o te mau fetia. Ua farii au i te haere i teie huru faaruraa, ua moemoea faahou vau. Ua tomo mai te oaoa mai te hoê pape taa ê i roto i te toparaa o to ' u vahi iti. E ere vau i te tamarii reka. Ua î to'u avae no te mea ua haere ratou i ni'a i te mau hu'ahu'a u'ana o te anavai, tera râ, ua faaohipahia to'u tino atoa, e tae noa'tu i te varua, no te faataa i te mau mea atoa ta'na e nehenehe e riro ei mea nehenehe e te anaanatae. Teie râ, te parau nei au e mea faahiahia roa te taoto poto i taua ahiahi ra, e aita roa ' tu vau i ite faahou i te reira. Peneia'e no te aha vau e haamana'o noa ra i te reira. Ua tuu o Antonia i to'na iho taponu, e ua haere mai oia ma te haapa'o maitai ia'u, ua haru mai oia ia'u: "E ho'i tatou i te fare. I to matou taeraa ' tu i reira, e ha'uti oe i to'na rima i ni'a i to'na metua tane, e te parau atu nei oe ia'na -.. E mea maitai roa te reira.

I taua ahiahi ra, ua haere a'era vau i muri i te pô, aita i ti'a ia'u ia taoto, e ua rave au i te mau hora no te tatari i te mahana. Mai te mea e, ua tomo vau i roto i to'u taotoraa ma te ite ore ia'u iho, ua horo oioi oioi noa vau i te hoê

niuniu aore ra no te hoê taairaa i rotopu i te ite, o tei titau ia'u ia haamăta'u e ia mamae, e aita vau i horo'a mai i te hoê tumu raau. Ua hi'opo'a vau i te mau animala hihi e te pouri o te pô i ni'a i te mau patu, e ua ta'oto vau i te toea o te taime ma te mata ore, e ma te puai no te rave i te hoê mea, ua ta'i e ua ta'i au. Teie râ, e ere te reira i te hoê ta'i oto, o te tahi atu ĩa mea ta ' u i ore i nehenehe e ite. Aita vau i haere i te piha maimiraa no te mea e au to'u tino i te hoê parau papa'i, e rave rahi tei î i te mau mea ino. I te taime a haamata ' i te mau tapao i te faaite i te reira, ua ho'i mai vau i muri a'e hoê hebedoma.

Pene Settimo - Emilia

I te avatea i te Sabati, ua haere au i te fare haapiiraa tuatoru e te tahi mau hoa: te hoê metua vahine tei faataa i te Evanelia i roto i te hoê huru maitai e te tahi mau parau hauti arearea. Auê ia oaoa rahi ia faaohipa i taua hora oaoa ra. I te hoê mahana, ua parau mai oia ia matou e e tae mai te epikopo no Messina i te ava'e atopa i te mau haapapûraa.

- A faateitei i to outou rima o te hinaaro nei i teie oro'a, no reira, te paraparau nei au i te reira i te Monsignor Salvatore Abbudesa. Aita vau i ite eaha te rave i te ohipa ma te haama. Ua parau vau i te reira ia Zizi tau mahana i muri iho. Ua haamâ oia i te mea e, e mea ti'a ia outou ia imi i te hoê metua vahine. Te tamahine a te taata papa'i parau, o Miss Rina, e orometua haapii apî. Nafea tatou ia ui ia ' na? Ua farii matou i te mahana i muri iho i to ' na fare. I te 9 no atopa 1948, ua haere a'era vau e to'u mau hoa i te Ekalesia Matrix no te horo'a i te mau hoho'a. I te po'ipo'i, ua haere au i te fare o te metua vahine i te poipoi, o tei horo'a mai ia'u i te hoê vahine faaipoipo e te mau mafatu. Ua haamata vau i te oaoa. Ua haere matou i te fare pureraa i te hora 11. Ua tae mai te epikopo e ua haamata i te faahanahana i te Mass Mo'a. I roto i te area taime, ua faaau matou ia matou iho i roto i te umu, e te hoê e te hoê ta ' na i haapapu mai ia matou. Aita te mau hu'ahu'a i horoa mai i te hoê taofe atu â tafe no te Atua i muri a'e i te roaraa. Ua aroha noa ratou i te reira na roto i te niuniuraa ia'na "

Te haamana'o nei au i te mea e, i to matou tamarii-rii-raa i te taime a ho'i mai ai matou mai Castrangia hou a tae ai i roto i te oire iti, te vai ra te hoê fare pureraa i faataahia no te Faaora. Ua tape'a te zizì i te hoê taime e ua parau atu e, " te mau metua vahine, te mau metua vahine, o tei pohe. Ua mana'o vau e, e pure te reira. I to ' u paariraa mai, ua ite au e ua pii oia i to ' na metua vahine tei pohe, oia hoi te menema o te vahi tanuraa i nia ' ' e noa i te fare pureraa. Aita roa ' tu vau i haere i te vahi tanuraa no te mea aita roa ' tu o Zizì i haere i te oroa o te feia mo'a. Ua ite au e, i taua taime ra, ua hoo mai te mau taata i te mau tiare no roto mai i te Miss Signorino i roto i te hoê vahi i piihia "Fussello " e ua fatata ratou i te haere i ni'a i te menema o to ratou feia tei herehia e ratou. I to'u putuputuraa ia Zizì: "No te aha tatou e ore ai e haere e farerei i te menema o to outou metua vahine?".

Ua pahono mai oia e e tatarahapa oia. - Mai te mea e, aita outou e hinaaro e afa'i mai i te reira, e mea maitai ia titau i te mau " metua vahine - te mau metua vahine ". - I teie mau parau, e mea fatata roa i te haere. Ua haere matou i te fare no Fussadello no te hoo mai i te tahi mau chrysantheme. I te mahana o te feia mo'a, ua pii au i te papa ruau o Turi no te hamani i te mau " metua vahine ", no'u nei, no'u nei. Aita i maoro a'enei, ua titauhia ia faaho'i - faahou - hia mai taua menema ra ia ' na no te mea i te taime a tama'i ai te paura i nia i te menema, ua vavahi - roa - hia te reira.

Ua haere to ' u mau mana'o i to ' u mau metua e i te pô noa ' tu e te oaoa nei au i te fana'oraa i te tahi atu aroraa. I to ' u faaeearaa i roto i te piha maimiraa, ua tamata vau i te faaino ia ' u. Ua haamata a'era vau i te tamata i te pupuhi: Ua faaineine au i te mau ovae i te mau tao'a, ma te pupuhi i nia i te auri. I te taime a veavea roa ' i te auri, ua tapo'ihia te mau ahu i te mau ahu no te tapo'i i te mau ahu. No te tapea i te reira, ua faaohipahia ia no te tapo'i i te hiti o te piombini i rotopu e piti fettuccie. Ua hoo mai au ia ratou i to ' u metua tane o tei hoo mai i te mau tao'a manureva. Ua riro ratou ei

mau tamarii no te mea ua titauhia ia'u ia haapa'o i te hammer. I te tahi mau taime, ua ta'i atoa vau i to'u mau rima... I taua area taime ra, ua tape'a o Orlando vahine i te mau haapiiraa no te mau tamahine paari. Ua parahi vau i atea roa, tera râ, ua hepohepo roa vau no te ite i te hoê mea na roto i te mau haapiiraa. Ia parau ana'e te mau taata e, e haere tatou i Fannana no te imi i te " tao'a " e te " faati'araa ", te feia o tei haere mai i Novara no te mau toro'a faufaa roa i ni'a ia tatou. I muri a'e i to'na uiuiraa ia Zizì "Eaha to oe paari?" E zizì: - E nehenehe ta'u e hi'o i te mata, I teie nei, ua ite au e, aita vau e haamana'o ra i te mana'o, aita vau e haamana'o ra).

No te tamata i to'u aravihi, ua horo'a vau i te hoê ahū i te hoê ahū matie, e te tumu o te papa ruau o Turi. Ua tae mai te mahana o te haereraa i mua (e piti hora haereraa). Ua ti'a matou i te 4. Ua hinaaro vau e haamaere ia Zizì i te hamani i ta'u ahū. Fatata roa vau i te haere i pihai iho ia ' u. Ua haamata ratou i te parau e: - Ua faarahi matou i te reira, e i teie nei, ua haamata te reira i te riro ei mea maitai roa. E faatupu te reira ia matou. E ua faautuahia vau e: "E horo'a atoa mai outou i te reira mai te mea e, te hinaaro nei au i te reira, mai te mea e, aita, e horo'a atoa mai outou ia outou!" Tera râ, i roto i to'u aau, ua mana'o vau e, " nahea vau i te haereraa e te hoê ahū iti mai teie te huru". Teie râ, ua tae matou i to outou vahi. Ua ui te taata ra i te vahi ta'u i hamani i te hoê ahū nehenehe mai teie te huru. - Ua tatarahapa o Zizì. - I muri iho, ia titauhia ia tatou ia horo'a i te hoê mea ta tatou e haere mai. Te te'ote'o o Civetta ...

I te tahi mau taime, ua ite au i te mau mea o tei haamăta'u ia ' u. Ua riro te fenua Emilia ei turi, e peneia'e aita e faaearaa to'na. I te mau mahana atoa, ua haere oia mai te purumu ta ' u i ora. Mai te mea e, ua farerei oia i te hoê taata, ua afa'i mai oia i to'na rima i to'na vaha. I te tahi mau taime, ua horo'a te taata ia'na i te hoê hu'ahu'a, tera râ, te vai ra te feia o te ore e hamani i te tiihi, e i muri iho, ua ti'a ia'na ia hi'o i te pahonora: te vahine veve i ni'a i te

uputa o te hoê uputa e ia tairi ia'na i ni'a i te patu. I te hoê mahana, ua faaroo vau i te reo puai o Antonio, te taata matapo, i te hoê mahana. Ua parau oia e ua tae mai te mau sardines i nia i te hanere o te fenua. Ua haere a'era vau i te fare tamaaraa no te hoo mai i te tahi mau taata hi'opo'a e piti taime e te tahi mau ri'ari'a o te papa ruau o tei haere i te fare. Ua tunu vau i te mau sardines e ua tuu i te reira i roto i te hoê api parau huka i muri a'e i te umu e te umu. Ua horo'a vau ia'na i to'u iteraa ia Emilia e faaohipa ra i te reira. Ua hi'o atu oia ia ratou ma te mata'i e ua faahiti atu i te hoê ataata no te haamauruuru ia'u. Ua ite au ia'na e parahi ra i ni'a i te tahua matauhia, aita râ oia i tuu i to'na upoo i ni'a i te patu, tera râ, ua horo'a oia i to'na mau rima i ni'a i to'na vaha. Aita vau i amu i te maa i taua mahana ra: ua titauhia ia'u ia tamâ i te umu i te mau ember e toe ra, ia ore ia taa i ta'u mau opuaraa.

No taua purumu ra, ua haere atu o Angela e ta'na tamaiti o Nino e ta'na tamaiti o Nino, te hoê taata veve o tei haere mai, tera râ, ua paraparau oia i te mau hoho'a. Ua haere ratou e te hoê baata no te faaineine i te hupa i te olphaage. I te hoê mahana, o Nino ana'e tei faaea o Nino, e piti tamaroa tei ora i roto i to ' u fare e te horo ra. Aita oia i ti'a ia'na ia huti i ta'na mau tarau. Aita oia i raro a'e i te reira. Ua haere au i raro no te tapo'i ia'na. O te taime matamua ia i ite ai au i te hoê taata i te hoê taata. E ere anei i te mea ino roa mai te peu e ua ite te mau taata i te reira.

I roto i te hoê o te mau rata e rave rahi i haponohia i to ' u na metua, ua faaite au i te hinaaro i te hoê mata'i rorofai. Ua haere au e hi'o ia'na i muri a'e i to'u iteraa e, ua haere mai o Agostina vahine no Domosssola. I to'na iteraa ia'u, ua farii mai oia ia'u e ua horo'a mai ia'u i te hoê faanahoraa i tonohia mai ia'u. Ua iriti au i te reira e ua maere roa vau i te reira, ua ite au i te hoê are re'are'a e te mau auri rahi mai te hoê rima, te hoê tapo'i mata'ita'i, e te hoê afata e te mata'i. Ua amu au i te oaoa i te taime a faanaho ai te

vahine i te reira i nia i to ' u rima. Ua horo'a mai oia ia'u i te hoê farii pape no te ho'i e no te horo i te fare. I te mahana hopea i tae mai ai te mau buka i Novara, ua parau mai ratou e, mai te mea e, e oomo ratou i taua ahu ra, ua afa'i mai ratou ia'u na roto i te mad: aita e taata i roto i te fenua tei riro ei mea mai te reira te huru. Ua tuu vau i te reira na roto i te teoteo. Ua huti au i to'u rima i muri no te faatoro i te hora i te mau taata atoa. E mea pinepine vau i te horo'a ia'na i te ta'i, no reira, i roto noa i te hoê taime poto. Ua farerei au i te tahi mau taata ruhiruhia o te uiui nei ia'u i Castrangia. Ua hi'o vau i te mata'ita'iraa ino i teie nei, e ua parau vau e, ua haamo'e vau i te faauta i te reira no te ore e faatupu i te hoê mana'o ino. - mauruuru ia oe -. Ua aroha ratou ia'u e ua tamau noa i te tere.

E mea na'ina'i roa vau e to'u mau hoa ia faaauhia i to'u mau hoa, e " developed". I roto i te hoê rata, ua ui te metua vahine ia Zizi e, " ua pohe " anei au mai to'u tuahine rose. Teie râ, no te paraparau no nia i teie mau mea, e mea maitai roa te reira. Ua haapa'o ore oia i te mau mea atoa no ni'a i te oraraa. Mai ta'u i parau noa mai, "E ere vau i te vahine " taure'are'a ", mai ta'u i parau i te mau taime atoa. E oia: - Eaha ta outou e parau? Ua tape'a noa matou ia outou. I te hoê ahiahi, ua taoto vau i Castrangia e ua ino roa vau. Ua to'eto'e au. Te mana'o nei au e, o te hopea ia ta'u i pure, ua ta'i, e ua haere mai i rapae i roto i te pouri no te rave i te tahi mau toparaa. E ratou: "Mai te mea e, e ti'a faahou outou, a rave ia outou!". Peneia'e ua paruru te mau Madonna del Tndrari ia ' u. Ua ho'i au i ni'a i te tahua moe i ni'a i te tahua e ua topa. I te mahana hopea i roto i te piha maimiraa no Novara, ua ite o Miss Assunta ia ' u i te mea e rave rahi a'e i te mau mahana atoa. Ua horoa atoa mai oia ia ' u i te mau poipoi atoa i te mau poipoi atoa e te û e te mau hu'ahu'a.

Te va'uraa o te matahiti - Te rereraa o te mau ho'i

E au ra e, ua tau i to'u oraraa i Novara e rave rahi taime i Novara: peneia'e no te mea paha ua haere a'era vau i te imi i te papa ruau Turekia, e te oaoa nei au i te paraparauraa ma te feaa ore no te taatoaraa o te avatea. E rave rahi aamu no ni'a i to'na oraraa, e mea nahea to'na oraraa, i te faaite mai i te mau aamu e rave rahi. Hau atu â, ua fana'o vau i te rave i te mau ohipa faufaa roa o tei tupu i roto i te fenua. Hau atu â, te mau ohipa faaroo rahi, te mau oroa, te mau bapetizoraa, te mau haapapuraa, hau atu râ i te tahi atu mau mea o te faaipoiporaa, o te oaoa nei ia ' u. Ua faatupuhia te mau faaipoiporaa i te ahiahi, e mea pinepine vau i te haere e to ratou mau hoa i roto i te ekalesia no San Nicola.

I te hoê ahiahi, ua ite au i te hoê ahu uouo e te metua tane. E au ra e e au te Candida i te hiona, e mea nehenehe roa te reira! Ua faaipoipo o Carmelina ia Filippo. Ua ite au e ua moemoea vau i te mau mata mata'ita'i: "I te hoê mahana, e nehenehe atoa ta'na e tape'a ia'u...."

I taua mau mahana ra, ua farii au i te mau mana'o huru ê, te vai ra te hoê mea apî e te huru ê i nia i te reva, e ua ite au i te mau hoho'a. Ua tatari noa vau e ua tia i au i te hoê ohipa faahiahia roa ia tupu. E aita te reira i faataimehia. I te rahiraa o te taime, fatata te taata poro'i i te haere. Te faaroo nei au i to'na reo ri'ari'a i te hoê mahana i te ava'e tiunu: "E mea ohie roa". Ua rave au i te rata mai roto mai... Domossola! Ua papa'i o Mama i to'na tuahine.

Te re'are'a nei au i te reira, e tae roa'tu i te taime ua topa te reira, e ua tai'o vau i te reira, te vai ra te parau apî e, ua tia'i vau i te hoê oraraa taatoa: fatata 12 no setepa i te 12 no setepa, e haere mai to'u metua vahine i Sicily no te afa'i ia'u i te pae apatoerau! Ua tia'i mai te oraraa a muri a'e ia'u i teie nei, e ua titauhia ia'u ia imi i te hoê ohipa. No te mea, ua huna oia i te rata i raro i te hoê farii e te vai ra te hoê moana i roto i te hoê moana: mai te mea e, ua iti mai to'na veve... i te tahi mau taime, aita to'na metua tane fetii o Micherillo i Ua haere mai te mau hamlets i te fare toa i Novara. I te tahi mau taime, ua putuputu mai oia e o Zizì e ua parau mai oia e: "E taime noa ta to outou metua vahine e ore e papa'i, e te tahi mea i tupu i ni'a ia'na". Ua mata'u râ vau i te mea e, ua tae mai te tahi atu rata e te tahi mau tapa'o. Te parau mau, i te hoê mahana, ua tae mai te hoê mahana, tera râ, te vahi pe'ape'a, aita e haape'ape'araa i te tere i Sicily. Ua topa mărû noa vau i te tau veavea, aita i ti'a ia'u ia tatari no te hope i te tatari. Ua tauturu te ohipa ia ' u ia ore ia feruri e ia haere i te taime a faaatea ' i ia ' u i te taeraa mai o to ' u metua vahine. I te ava'e atete, ua hinaaro te mau taata atoa ia faaite i to ratou nehenehe e i roto i te piha maimiraa, e mea rahi te mau mea e rave rahi, hau atu i te mau taime atoa: e rave rahi vahine o tei hinaaro e faaite i te ahu apî. Ua horo'ahia te 13 no atopa no te mau rave ohipa o tei nehenehe e tape'a i to ratou ahu.

Ua ani au ia Zizì ia hoo mai i te ahu no te farerei i te mau hoa. Ua farii oia e ua ma'iti oia i te hoê ahu veve e te mau hoho'a ninamu. Ua tâpû te piha maimiraa a te piha maimiraa i te reira ia ' u e ua faaue i te hoê rave ohipa paari no te tauturu ia ' u ia tapea ia ' na. I te mahana o te oro'a, ua farii au i te ahu apî mai te tahi atu mau taata.

Te vai ra atoa ra te mau taata i haere mai mai Fanina. Ua ite te hoê o ratou i to'u ahu iti matau-maitai-hia. Ua afa'i mai oia i te hoê ahu e ua ui atu ia Zizì: " E mea ti'a ia'u ia horo'a mai i te hoê ahu ia'u, e mea maitai roa!" Ua rave au i te mau taahiraa avae. Ua haamana'o vau i te hoê hi'oraa ta te Miss Assunta i faaohipa no te hoê taata hoo. Ua ani au i te tahi taime no te tamata i te reira. "E, e mea teimaha roa te ahu, e mea tano no te tau toparaa rauere. E tae mai vau i te 20 no setepa."

I te hoê ahiahi ava'e setepa i roto i te fare pureraa matrix, ua titau manihini te hoê tamahine no te piha maimiraa i to ' na mau hoa atoa i ta ' na faaipoiporaa. Ua haere au i te oro'a na roto i te parau faati'a a Zizì. I rotopu i te mau manihini, te vai ra te hoê vahine no Domossola o tei faaite mai i te haereraa i mua i roto ia'u: "E Concetta, e mau mahana ta oe i roto i te Novara. E haere mai to oe metua vahine ia oe ".

Ua oaoa roa vau i te fare i muri a'e i te haamaitairaa rahi. Ua tae mai te oro'a no te 8 no setepa, e ua tae mai te oro'a no te 8 no setepa, i taua matahiti ra, e au ra e, e ere te tere atea roa i te Fiumara i te mea fifi roa e te papû roa mai te taime matamua, mai te mea ra e, ua rere vau. I to ' u ho'iraa ' tu i Castrangia, ua parau vau ia Zizì e e tapea vau tau mahana e te mau tao'a i hamani - ino - hia e ua opanihia te piha maimiraa e tae roa ' tu i te mahana 12. I taua po'ipo'i ra. Ua putuputu matou i te tahi mau hoho'a i te hoê taata tapiri, e ua haere matou i Novara. Te afaraa o to ' u iteraa i to ' u metua vahine o tei haere na nia i te e'a. Ua farerei au ia ratou e ua tauahi i

te reira e te mau puai ta'u i farii i roto i to'u mau rima iti. Ua haamata o Zizì i te tuô e, "No te aha oe i haere mai ai? Te ti'aturi ra anei oe e, e faaru'e oe ia Concettina?". "E, ua pahono mai te metua vahine, e toru mahana ta matou e faaea". "Eita ta outou e nehenehe e faaineine i te ahū no te hoê vahine." Te tahi atu ĩa mea e titauhia ia faaea noa. Ua ta'i noa Oia. Ua mana'o vau e, ua tape'a vau i te ra'i e te hoê rima. Eita ta'u e tatarahapa i te mea ti'a ia haere e ia imi i te papa ruau Turekia.

Ua pohe matou i te ahiahi o te 14raa o te mahana. Ua hamama o Zizì i to'na vaha no te tahi mau faainoraa i to'u metua vahine: "Te mea ta outou e rave i te reira, aita to'u e mafatu, a faairi ia'u ia'u ei tuahine, e aita vau e mana'o faahou ra ia outou ei tuahine ". No te taimē matamua, ua ite au ia Micherillo. E mea papu maitai e te vai noa ra te tahi mau toparaa taata i roto i to ' na rima i raro a'e i to ' na ahū fifi e te hopea mai te raau. Ua riro râ vau ei taata ma'i e aita roa'tu vau i haere.

E mau tausani mana'o o te paraparau ra i roto i te feruriraa i te pô, aita râ vau i piri i te mata, e aita i ti'a ia'u ia faaea i te poipoi. Ua faaue te metua vahine i te taxi mai roto mai i te hoê taata i piihia "Cauzi ilf " (te mau ti'a). Ua ti'a matou i ni'a, te hoê tapa'o hopea i ni'a i te tahua papa'iraa e te hoê aroha i te mau papa'i parau. I te taimē a haere atu ai to'u metua vahine, ua tahe te roimata i roto i to'u metua vahine, ma te mata'u, e ua ha'uti oia i te avae o to'u metua vahine, ma te taparu e: "I teie nei, e haapohe vau ia'u e e pohe oe i ni'a i to oe mana'o no te hoê oraraa taatoa!, Te ui nei oe ia'na i ni'a i to'na na turi, e ua parau mai oia e, e vahine veve vau e e taata tei rapaauhia mai te hoê animala haavare ore, aita e taata o te here nei ia'u mai te hoê tiare, e i teie nei, aita oia e farii nei i te reira!

Ua tapo'i oia i te repo na roto i te faaohiparaa i te taatoaraa o te ao nei e te upoo huruhuru e te mata u'ana. Ua ite to'u metua vahine e, ua riro te

tuahine ei mea atâta e ua ere oia i to'na upoo e te hinaaro. Teie râ, aita oia i haere, aita râ oia i vaiiho ia ' na iho ia pohe, ua here oia i to ' na mau mana'o, ua hi'o atu ra, e ua tiai noa oia i te hopea o ta ' na papairaa. I to ' u iteraa e ua faaea to ' u metua vahine, ua horo atu oia i roto i to ' na piha, ma te patoi ia matou i te fare tamaaraa hopea. Ua haere atu matou i te aroâ, ua haere atu matou i te aroâ, a haere atu ai matou i rapae, ua ite matou ia ' na i te iti mai e tae roa ' tu i te taime e riro mai ai te reira ei popo ereere nainai roa o tei tu'ati i te mau ofai. Peneia'e ua riro vau ei mea ino roa, mai ta te mau tamarii ana'e i ite, tera râ, te haamana'o nei au e, a haere ai au i rapae i to'na fare, ua paruruhia ia oia e te rima o to'u metua vahine, i to'u iteraa e, ua fatata oia i te mo'e mai to'u mana'o Ua riro vau ei mana'o aroha no'na (i muri iho ua ite au e, e tau ava'e te maoro i ni'a i te mau aroâ tei ta'iri ia'u mai te mea ra e, ua pohe vau).

Ua matara te mau uputa o te taxi i Piazza Bertolam. Ua ite au i te mau mea atoa ta ' u i ite e tae roa ' tu i te hopea o te fenua. I roto i te tere, ua ite au i te purumu e te fenua o tei haere mărû noa i te atea i to ' u mata, ua faaea noa matou i te mamû noa mai te peu e e mea mărû noa te miti e te fenua. I teie nei, aita vau i atea roa i Novara! I to ' u mana'oraa, ua faatupu au i te taime a haamata ' i to ' u metua vahine ia ' u na roto i te faaiteraa mai ia ' u e ua tae mai matou, i roto i to ' u feruriraa, e aita i tia ia ' u ia faatere i te reira. I muri iho, ua au roa vau i taua fenua ra i te mea e, e mea maoro roa to'u mana'o no taua oraraa peapea ra ta'u i arata'i. Te vai ra te hoê huru ê rahi i roto i te vahi tapearaa pereoo auahi, mai ta matou i vaiiho no te pae Apatoerau e ta ratou mau pereoo taataahi e te tahi atu mau pute.

Ua tupu mai te hoê mata'i rairai mai roto mai i te miti, e ua ite au i te tote o tei faaî i to ' u utu. Te hoê mana'o nehenehe ta'u i ite no te taime matamua. Ua tatari matou e afa hora te maoro. No ' u nei, e mea apî te reira. Te himene nei te taata i te himene i roto i te reo " Profefassor, a faaite ia'na mai

te mea e, ua fanauhia te hua manu e aore râ, i te fare ma'i na mua'tu". Ua ho'i mai te mau taata atoa mai te mau mahana faafaaearaa i nia i te fenua. Ua ite au i te mau ahū i ni'a i te tapo'i pahi i Messina. I te afaraa o te ava'e setepa, e mea iti roa te ra'i i nia i te ra'i ninamu i ni'a i te mau tausani taata. Ua anaanatae ratou i ta ' u moemoeâ i te pae hopea i to ' u ho'iraa mai i te ora e to ' u utuafare. Ua tamata vau i te ite i te Atua i rotopu i taua hoho'a ra, e noa'tu e, aita vau e ite ia'na, ua mauruuru vau ia'na i te hohonu o to'u aau iti. I muri a'e i te tahi atu mau hora no te tia'i, te pereoo auahi e tae atu i Milan, i reira te tahi atu tauraa o te pereoo auahi i Domodsola, i muri a'e i te mau hora hopea. Ua riro te reira ei moemoea. E rave rahi taata ta ' na i ite i roto i taua pereoo auahi ra. Ua ui te mau taata atoa i te vahi ta'na i haere mai, e o vai te tamahine e o'na. Aita ratou i ite e, e tamahine ta'na.

Ua ite au i te mau fenua: Ua ite au i te mau motu rahi e te mau motu ma te maere, i te mau mou'a. Ua ui au i te rahiraa o te mau taata i moe i te taeraa mai, ma te ite e tei roto te oire i te hoê afaa e haaatihia ra e te mau mou'a. I te po'ipo'i, ua tae matou i Domodusa. E au ra e mea pouri roa te ra'i, e e au ra e ua pouri roa te mau purumu, e te vai ra te hoê taahiraa hape i nia i te repo, e tae noa ' tu te ahū. Ua mana'o oia ia matou e to ' u taeae apî i Sicily e piti matahiti na mua ' tu i roto i te vahi tapearaa metua tane. Kasses e te mau hug. A ho'i ai matou i te fare, ua tamata vau i te ite i taua vahi ra o te riro mai ei oire no'u. Ua tai'o vau i te mau matapihi o te mau fare, tera râ, e mea rahi roa te reira no te mea ua ere au i te aho o ta'u mau tata'uraa. E rave rahi roa te mau matapihi, e e rave rahi roa te tahi e te tahi. No to'u teitei rahi, ua moe to'u na mata i ni'a i te ra'i.

Ua tamata vau i te mazz. E mau tausani uiraa tei ueue i roto i to ' u upoo, ua haere oioi noa ratou. Aita ta ' u e nehenehe e papai i te hoê parau i te roaraa o te haapiiraa. I muri a'e i to'u iteraa i to'u mau tuahine, ua maere roa vau i te fare, ta'u i haamana'o noa mai roto mai i te mau hoho'a. Te tahi atu

mea huru ê, o te fare amuiraa ia e te vahi i topa, te reni e te umu māhu (i Novara te pape i te fare, aita ia i tunuhia e ua tunuhia e te raau). I te ahiahi, ua haere mai oia e farerei i te Comare e ta'na tamahine o Caterina. Ua hinaaro atoa te feia tapiri e ite ia'u. I te ahiahi i muri iho, ua afa'i mai to'u metua tane ia'u i te fare hautiraa. Te hoê o te mau ahiahi nehenehe roa ' ' e o to ' u oraraa, o ta ' u e haamana'o noa e a muri noa ' tu, e tae roa ' tu i te mahana hopea. I te pae hopea, ua faaea vau i piha'i iho i to'u metua tane, hou a here ai au ia'na a here ai outou i te hoê metua tane aita to'na metua tane, ua maere roa vau ia'na, e i te pae hopea ua ite au i te taime matamua a paruruhia ai au mai te mea ra e, o vau ia ta'na tamahine arii. Ei hi'oraa, mai te mea ra e, e haere vau i ni'a i te mau apoo, ua tau i te tahi atu vahi i roto i te ao nei.

Te ivaraa o te pene - Te uputa o te ra'i

Na mua ' ' e a haamata ' i, ua nehenehe te metua vahine e imi ia ' u i te hoê vahi mai te huruhuru mai, e i muri a'e e piti mahana, ua apee vau ia ' u ia rave i te ohipa. Ua faarue matou i te fare i te poipoi: Ua oaoa roa vau i teie buka apî.

Ua farii mai oia ia'u te vahine apî o Tilde, o tei faatupu i te hoê ataata rahi e te afa'iraa mai ia'u i te rima, te hoê vahine nehenehe e te au. Ua parau mai o Tdel ia'u i roto i te " Hi Bela Tusa (girs), te haere mai nei au, te faaite atu nei au ia outou i te mau tamahine e rave ra i te ohipa e o vau: i roto i te tuhaa fenua e o Teresina. E mea rahi ta ratou i ite, e haapii ratou ia outou ia rave i te ohipa. Mai te mea e, te vai ra te mau fifi, Eiaha e haama i te ani i te ui " No reira, ua ite au i to ' u ohipa apî i roto i te hi'oraa o te hoê mata.

No te taima matamua i tae mai ai te fare hamaniraa tauihaa, ua ite a'ena vau i teie tauraa i roto i te oraraa o te Bela Tusa. Aita oia i ite rahi no ni'a i te reira tumu parau, tera râ, no roto mai i te mau aamu i faaroohia e to'na mau hoa paari i Novara, ua ite oia e, o te reira te huru o to'na riroraa ei tamaroa

apî. Ua ite oia e, aita oia i hinaaro i taua tapa'o ra ei vahine: ua riro a'ena oia no te mau mea atoa ta'na i haapii, tei matau-maitai-hia e tei herehia. Aita faahou te reira i riro faahou ei ma'i e ua roohia oia i te ma'i metamorphosis. Ua haere mai oia mai te hoê ao mai te hoê ao i muri a'e i te tahi mau minuti. Ua ite oia ia ' na ana'e e ua oaoa roa oia i te reira.

Ua haamata vau i te matau i te ohipa apî i taua area taime ra. I muri iho, ua faaohipahia te mau mou'a huruhuru no te tapo'i i te mau ahu. Ua tahe te mau iri i nia i te hoê repo, e i te pae hopea ua tapo'ihia te reira i nia i te hoê tuhaa raau na roto i te hutiraa mai i te reira mai te mau pae atoa. Ua ho'i mai te reira ia ' u i to te piha maimiraa i Sicily I tapearaa i te mau ahu no te tapo'i i te ahu. I ô nei, te vai ra te tahi mau hamer i ni'a i te mau rima. Mai te mea e, te vai ra te hoê mahana iti, ua faamararohia ratou i roto i te faaapu i ni'a i te purumu, no reira, ua titauhia ia'u ia hamani i te hoê hoho'a i ni'a i te mau arenio rahi no Peresia, te mau hu'ahu'a, te mink, te ra-munk. Ua hinaaro vau e hi'o i te mau pereoo e te feia e haere ra i te fare a ite ai au ia ratou. Ua faaitoito atoa vau i te mau hu'ahu'a o te mau matini, e ua tamata vau i te faaino ia ' u iho i roto i taua oire ra o te oire ra, no reira, e mea apî roa e e mea ino roa te reira no te tamahine o tei paari mai i roto i te hau mâ. Ua haere te oire i raro a'e i to ' u hi'oraa, e ua ere atoa vau i te mana'o o te taime. Ua parau mai to'u metua tane ia'u e, ua amahamaha te mahana e rave rahi hora i reira, i te taime a ora ai au i Castrangia, ua ite noa vau i te maraaraa e te mahana o te mahana. I te tahi mau taime, ua haapao maitai vau i te mau iri, te hoê vahine paari i nia i te tahua i nia ' ' e, no te tapea ia ' u. Ua paraparau oia i roto i te Piedmontese, e aita vau i ite i te hoê ofa'i: "Eaha te mau parau tumu no ni'a i te mau vegnat (mai roto mai i te vahi ta outou e haere mai)? Cuma mai te mea e, te i'oa o outou (o outou ia te i'oa o outou) ? E tau ai au. "Ua taa ia'u mai ia'u (aita oe i ite)?" I te taime a maro ai

te iri, ua t p  te vahine ap  i te hoho'a o te mau mou'a no te mau vahine faaipoipo o tei faaue ia ratou.

Aita i maoro a'enei, ua haapii au i te tuu i te vahi tapearaa pereoo, te ahu, e i muri iho i te ahu. Ua haamata vau i te rave i te ma'i i te mau hebedoma atoa, e i te ho  taime poto, ua faaohipa vau i te mau tapao no te tatuhaaraa. Ua rahi a'e to'u huru. I roto i te piha maimiraa, te vai ra te ratio: Ua oaoa roa vau i te mau himene. I muri iho, e ere te mau fare to'eto'e i te mea parare, tera r , te vai ra te ho  tapo'i i roto i te vahine ap  tei   i te mau ofa'i hu'ahu'a tei horo'ahia e te ho  taata tei horo'ahia e te ho  pereoo i ni'a i te mau aro  o te oire. No ' u nei, e mea ap  roa te inuraa i te pape maitai. Ua mahanahana te fare i te ho  raau rahi i te pae faanavairaa faufaa. Aita to ' na niuniu paraparau, tera r , ia titauhia ia ' na ia niuniu i te feia hoo tao'a ta ' na i tonono mai ia ' u i to ' na metua vahine, te fatu o te ho  taiete paturaa fare e e rave rahi feia rave ohipa. I rotopu i teie mau mea, ua ite au no te taime matamua... tera r , o te tahi atu aamu  a, mai te mea e, e taime e te hinaaro, e parau atu vau ia outou i muri mai.

I te fare, ua haere au i te fare no te farerei i te p  o te oire, e te mau fare ofai e te mau fare toa e te mau matapihi nehenehe. I te mahana maa, ua haere au e to'u metua vahine i ni'a i te matete, o te horo'a nei i te ho  tuhaa maitai o te p , i te taime a haere ai au i rapae i te ohipa i te avatea. Ua hoo mai matou i te ahu no te faatupu i te ho  ahu. Ua hi'opoahia oia. Ua haamata vau i te reira na roto i te faaohiparaa ia ' u i te afaraa o te p  i te Noela. Ia haapoto noa, te ho  oraraa oaoa.

Ua haere mai oia i te oro'a. Ua amui atu matou i roto i te ho  utuafare i pihai iho i te Viglione i te fare hautiraa no Galletti. Ua riro te reira ei moemoe  ia ite i te mau ori mata i rotopu i te mau hautiraa maramarama.

I te mahana maa i muri iho, i to ' u taeraa ' tu i reira, ua hape te hoê mea. Ua ta'i au no te mea aita te metua vahine i horo'a mai ia'u i te Magnesia San Pellegrino. Ua tae mai te hoê o to ' na mau fetii no Martingy. A tomo i pihai iho ia matou. E au ra e ua hope to ' u oaoa i te avatea i te avatea. I muri a'e i to matou amuraa i te maa, ua haere matou i pihai iho i te fare tamaaraa i te pereoo auahi.

Aita matou i haere ê atu i te haereraa i taua ahiahi ra. "E ite au i te mau hoa i te fare inuraa", te parau ia a Dad i to'na metua vahine. I te area hora 10 i te avatea, ua ho'i mai oia i te fare o Gemandendo e ua faatoetoe i to ' na mata, ma te faaoroma'i i te hoê me'a puai i ni'a i te tura. "E Teresa, a faaineine i te hoê pereoo". Ua haere au i ni'a i te tahua moe, e te hoê metua vahine no te pii i te hoê taote e 50 metres. Ua haere mai oia i reira iho, tera râ, ua faaea to'u metua tane i te ora. Ua ite matou i muri iho e, ua ino roa te aorta. Teie râ, aita e mea e rave, ua haere te metua tane i te uputa o te ra'i e ua rere atu i te ra'i. Te 17 no fepuare 1951. I te po'ipo'i, ua faaea vau i te mata ma te paruru ore i to'u metua tane i te pô. Te fariu nei to ' u upoo, te hoê anoiraa migraine e te marei o tei ore roa i haruhia i taua piha ra i reira te mau mea atoa i tupu ai i te riri no te mea ua pohe te mau ite no nia i te hoê poheraa parau - tia. Aita vau i faaea a'enei i te feruri i to ' u metua tane e te auahi o tei tiai ia ' u i Domodossola, eita ta te roimata e nehenehe faahou e haere mai i rapae i to ' u mata no te mea ua maro roa ratou i nia i te repo. I roto i te Atua ta ' u i feruri i roto i to ' u haereraa i roto i te maramarama nehenehe i nia i te Strait of Messina, i reira to ' na hunahia ' i? No te aha oia i faarue ai ia matou? No te aha oia i faahapa rahi ai ia ' u? No te aha vau i ite ai i teie nei i te iteraa e ua haruhia to ' u metua tane e a muri noa ' tu? Eaha te tumu o teie ati? I teie nei, e au ra e mea taa ê roa te Atua i roto i te Domossola, e mea maamaa roa, e mea maamaa, e mea maamaa, e mea maamaa, e te Atua o ta ' u i ore i ite e e tiaturi anei

oia e aore râ, e tâu'a ore ia ' na i te toea o to ' u mau mahana. No te mau pô e te mau pô, ua tamau noa vau i te paraparau e te mau mata i roto i te pouri, ma te tiaturi e e ho'i mai te mau mea atoa na mua ' tu. Ua ite to ' u utuafare i nia i te hoê mana'o i taua mau mahana riri ra, e ua ite to ' u utuafare e e ere te paradaiso i te hoê vahi no te mau tamarii vahine.

Te hoê o taua mau pô ra, i te omuaraa o te poipoi, ua topa vau e i muri a'e i te hoê taoto, ua topa vau i roto i te hoê moemoea nehenehe: Ua ite au ia'u iho i ni'a i te roto, i muri iho ua mata'ita'i to'u metua tane ia'u e to'u na mata e ua mata'ita'i i te reira i roto i te hoê maramarama. I teie nei, aita to'na mata i pepe e ua ho'i mai oia i te nehenehe. Ua ataata maira oia ia'u, ua rave i to'u rima, ua tauahi ia'u, e ua haamata i te paraparau mai ia'u. "Ua parau mai ta'u tamarii - te mea ta'u e hinaaro e parau atu ia outou i teie nei, o to'u ïa here, te mau mea maitai atoa ta'u i hinaaro. ...."

I te tahi mau taime, e feruri au i taua moemoeâ ra e ta'u tere hopea, te mana'o nei au no ni'a i te taime e pii ai te Fatu ia'u, e mea au na'u ia feruri e, ia haere ana'e au i ni'a i te uputa o te ra'i, te tatari ra to'u metua tane ia'u, mai taua ahiahi ra o tei arata'i ia'u i te te hoho'a teata: E rave rahi ta tatou mau mea ta tatou e nehenehe e parau mai ia tatou, e ti'a ia tatou ia hi'opo'a i te reira i te po'ipo'i toetoe o te ava'e fepuare e a muri noa'tu. Te mana'o nei au e o te reira te ravea maitai roa ' ' e, no te haamata i ta ' u tere hopea.

Ua faaea noa te metua vahine i roto i te hepohepo e e maha tamarii, e e maha tamarii ta'na, e no te mea ho'i e, e mea ohie roa te metua tane. Ua topa te mau ma'i toetoe atoa e te mau iui o te ao nei i ni'a i to matou utuafare veve.

Ua riro matou ei mau huero o te one i te mata'i o te medebara i to matou fenua, i te atea roa.

Ua mo'e to'u metua vahine e to'na varua atoa. Ua riro mai te reira ei ofa'i tamoni ore. Ua piihia to ' na tino mai te hoê tuhaa raau raau, aita oia i tapea i te taheraa toto, e to ' na hi'oraa i moe, i roto i te hoê mata o te fenua, e aita e parau, ua vai noa oia e rave rahi minuti i nia i te hoê vahi atea roa, i nia i te menema o Dar. Ua riro te reira mai te hoê varua o te ore e nehenehe e haamoe. Ua ite au i te taime a topa ai oia e a topa ai oia i roto i te hoê hepohepo ma te ore e rave i te mau ravea. Ua tamata vau i te haama ia'na, ua paraparau vau ia'na no te imi ia'na. Ua tau i roa te mau ti'araa: o te tamahine ia tei tape'a i te metua vahine, ma te faati'a i ta'na mau aamu ia faaineine ia'na ia ora mai te mea e, aita ta'na tane e i te tauturu ia'na ia haamo'e. Aita vau, e tamahine paari, e 15 matahiti.

I muri a'e i te amuraa maa, ua ho'i au i te ohipa mai roto mai i te ahu no te faateitei i te tahi atu lira. Ua tamata vau i te tape'a i te auahi o te ti'aturiraa. Tera râ, i te hopea o to'u metua vahine, aita vau i ite e, eaha te huru, ma te puai o te hepohepo, i rotopu i te hoê ta'i e te tahi atu ta'na i tuu i te ao nei i ni'a i to'na na tapono e ua ho'i mărû noa oia i roto i te ahu na roto i te tunuraa i te tahi mau ahu e te ahu .

Te pene Decimo - La Bela Tusa

Ua topa to ' u taeae apî i te ava'e me o te matahiti i muri a'e i to ' u ma'i e ua rave atoa i te reira, ma te ore e parau e e tamarii oia i to ' na tamariiraa. Ua faaroo vau i to'u metua vahine i te tatarā i te uputa a ta'oto ai au i ni'a i te tahua. Ua hauti te hoê taata i nia i te repo. I muri iho ua faaroo vau i te reo o Zizì e ia Micherillo. Ua haape'ape'a noa vau: hou a arata'i ai ratou ia'u i Domossola no te ite i te mau metua, e i teie nei, ua ora mai ratou ia ratou iho. Ua faaea noa ratou i te hoê hebedoma, i muri iho ua vaiiho mai ratou i te hoê hepohepo rahi no te mea ua mana'o ratou e ua ho'i mai au e ratou i Sicily. Ua tae mai te hoê rata no ō mai ia Nero ra i te ava'e novema. Ua faaara te metua vahine, ma te tatarā i to ' na rima. Ua ite au i ta'na moni: Ua faaite o Zizì i te poheraa o te papa ruau o Turi. I te 8 no Novema, ua ite ratou ia'na i te poheraa i te mau fenua atoa. E 87 matahiti to'na. I te matahiti i muri iho, te vai ra te tahi atu taa - ê - raa rahi a'e, i te taime a faatupu ai te mau maimiraa i te tumu o te poheraa na roto i te hoê ati rahi i roto i te korokoro, tei itehia i roto i te hopea. Ua rave amui te hoê vahine i te ohipa

iino e te hoê vahine e to ' na taeae i te mau fenua atoa, no te eiâ i te utua e 11 000 lire. I muri a'e i to raua taviniraa i roto i te fare auri e 24 matahiti, ua tavini oia e 12 matahiti no te tata'uraa.

Ua oto vau. Eita ta outou e nehenehe e rave i roto e 5 taata no te mea aita ta outou e nehenehe e rave i te reira. Ua parau mai o Miss Tilde ia'u i te hoê faaoreraa hape no te nehenehe e amui atu i roto i te piha toro'a. E mea pinepine vau i te hi'opoa e te vai ra anei te hoê ohipa, tera râ, e mea iti roa te mau mea. Ua ite au e, ua rave ratou i te tahi mau tamahine i roto i te hoê fare hamaniraa tauihaa i te ava'e eperera. Aita ratou i hinaaro, ua farii a'ena to ratou mau metua tane i te hoê ohipa. I muri iho, ua haere au i te piha ohipa no te faaite: ua titauhia ia'u ia rave i te ohipa hau atu i te tahi atu mau taata. I te ava'e me, ua tomo vau i roto i te hoê fare hamaniraa tauihaa i reira te mau pŭpŭ himene, te mau aho no te mau tiaa, te mau reni, e te mau taviri no te mau uira uira. Te hoê ohipa fifi e te mau tauraa i te mau hepetoma atoa 6-13 e 13-21. I roto i te mau area taime, ua haere atoa vau i te ahu no te haaputuputu i te moni e no te horoa i te tamărŭraa i te metua vahine.

Ua tae mai te ava'e atete. No te mau mahana faafaaearaa, ua titauhia ia Comeare Grazia ia haere i Sicily no te imi i te metua vahine ruhiruhia. Ua faaoti atoa vau e haere e ta'na tamahine o Caterina. Ua haere matou na roto i te pereoo auahi i Milan e i muri iho no te haere i Roma, i reira matou i te taeraa mai i te pô. Te vai ra te tahi mau hora no te tere na nia i te pereoo auahi.

Ua ite matou i te mau parau faatiani i roto i te vahi tapearaa pereoo, e i rotopu ia ratou, te hoê taata faata'i hoho'a no Novara, o Salvatore Furnari, e te hoê faehau o tei ore i haamana'o i te i'oa. Ua titau - manihini - hia vau ia haere na nia i te hoê parahiraa Caterina, area o Grazia vahine ra. Ua afa'i ratou ia matou i te vahi tahua Esendra no te amu i te maa ava. E au ra e ua haamata te reira i te tamârû.

Ua horo oioi o Grazia vahine i te taeraa mai i te pereoo auahi e ua horo oia e piti pute. Aita te pereoo auahi i tapea roa, e ua topa oia i nia i te mau purumu. I, I, Caterina, e te nahoa taata atoa i haere na roto i te tuôraa i te metua tane o te mure ore a tatara ' i matou ia ' na i te ino, tera râ, e mea maamaa roa. E afaihia oia i te fare ma'i. Ua haere te pereoo auahi i muri a'e hoê hora. Na mua ' ' e o Mezzogiorno, ua tae atu matou i te vahi tapearaa no Turekia i reira matou i te faahoro i te pereoo uira o tei aratai ia Novara Sicilia, te mau manihini no Zizi, e o Micherillo.

Ua farii ratou ia matou ei mau manihini faatura. Aita vau i mata'ita'i i te pô e toru atoa i Latvian, Caterina. Ua î o Grazia vahine i te mauiui. I taua pô ra, ua maere roa te tahi mau taure'are'a no te mea ua faatupu te tahi mau taure'are'a ia matou i te hoê tere e te kitara e te violin, tera râ, ua ora mai te taata faata'i upaupa, o Micherillo, ma te riri.

Ua faaea te metua vahine o Caterina i te mau taima atoa i nia i te tahua moe. E piti noa mahana to ' na haereraa e farerei i te metua vahine

ruhiruhia i roto noa e piti ahuru mahana. I te avatea, ua haere au e imi i te mau hoa haere haapiiraa e te mau hoa o te piha maimiraa. I te hoê mahana, ua ite atoa vau i te hoê hoa haapiiraa o tei haere mai e tauahi ia ' u. Ua tape'a oia i te hoê pereoo taataahi i piha'i iho i te rima e ua ani ia'na ia afa'i ia'u no te hoê tere. Aita roa ' tu te hoê tamahine i nia i te pereoo taataahi i itehia i Novara. I to'na iteraa ia Zizi, ua parau mai oia ia'u e: "Ua riro mai oe ei taata ino, aita roa'tu vau i feruri i te mau mea mai te reira te huru".

I to ' na ho'iraa ' tu i Domossola, ua fifi o Grazia vahine i te ora mai. I muri a'e i taua toparaa ra, ua tupu te mauui o te arthrosis. I to ' na haereraa e to ' na utuafare i te tahi mau oroa, ua titau - atoa - hia oia e to ' na utuafare i reira to ' u titau - manihini - raa - hia.

Ua faaohipa faahou vau i te ohipa i roto i te fare hamaniraa tauihaa e te huruhuru, tera râ, ua hinaaro vau i te mau ohipa apî. I te hoê mahana, ua haere mai o Don Giuseppe Benetti i te hoê mahana na roto i te tereraa ' tu i te paroita no San Gervasio e no Protasio. Ua faaite au ia'na i to'u mau faautuaraa atoa. Ua parau mai oia ia'u e ua parau mai ia'u e: "I te po'ipo'i mahana, e haere mai te reira i te ohipa. E ite outou i reira te peresideni no te ohipa Katolika Miss Germana, o te horo'a mai i te mau tamahine e o te horo'a ia outou e rave rahi a'oraa maitai ". Ua haamata oioi au i te faatupu i te mau hoa, ma te hoê â huru e te hoê anaanaraa iti. Ua mata'u vau i te oreraa e ite e nahea ia paraparau noa'tu i te tauturu a te Atua, o ta'u i farerei i te mau fifi matamua. Te oaoa nei au i te tai'o i te ve'a a te taatiraa no te faaite i te taata haamau i te taata haamau o Armida Barelli: mauruuru no to'na oraraa. I te 7raa o to ' u matahiti, ua farerei au i te fare hamaniraa tauihaa, i reira to ' u farereiraa ia Don Benetti, o tei faariro i to ' u faatere pae varua ei faatere i te pae varua. I te Sabati, ua ani au ia faaea hoê hora i te parahiraa o te mau vea maitai i mua i te ekalesia. I muri iho, ua titau

manihini mai ratou ia'u ia apiti atu i te Apooraa ACLI. Ua mana'o vau e, e mea faufaa e ua rave au i taua mau fafauraa ra.

Ua haava vau i te mau hoa o te fare hamaniraa tauihaa, tera râ, aita vau i ite i te mea e, aita vau i farii, i ni'a i te tahi atu mau mea, ua pure au ia ratou, e ua pii atu vau ia ratou i te taime a haamata ai ratou i te tauraa i roto i te mau piha tauraa.

Te ahuru ma hitu o te pene

I te hoê tau veavea, ua faanaho te peretiteni o te Ohipa Katolika German i te hoê tere i nia i te mau mou'a. Na roto i te moni iti, ua ti'a ia'u ia aufau i te tuhaa o te tere. I muri iho, ua tae matou i te pereoo uira i Goglio, i muri iho i te pereoo uira i Alpe Devero, e i muri iho i Crampiolo. Ua feruri au i te nehenehe o te mau mou'a tei tapo'ihia i te mau tiare: te mau rhododends, te mau huero, e te mau orchids o te fenua. Te mau rave'a no te horo'a i te mau rave'a. Te mau hu'ahu'a e te mau fare ofai e te mau matapihi raau no roto mai i te mau matapihi, ua ora mai ia e te mau geraniums. Ua ui au ia Germana i reira te purumu i hope ai. "Ia rohirohi ana'e matou, e tape'a matou no te amu i te maa avatea. I te area hora 1 i te avatea, ua tape'a matou i te pape maramarama o te tahe mai te hoê ofai i te afaa. Ua haere matou no te ho'i mai i muri a'e i to matou amuraa i te maa, te pure, e te hoê aho. Ua here au i te oaoa: Aita roa'tu vau i faaea a'enei i te hoê mahana nehenehe. Ua parau atu vau ia Mommina i te fare e ua ite au i te hoê o to'na mau mata ataata.

I te mau taime atoa e i muri iho ua farii au i te hoê piha neneiraa no ō mai ia Novara Sicily ra: ua ani oia e ia farerei ia matou i Domodossola no te farerei ia matou. Ua huru ê roa vau, tera râ, te oaoa nei au i te mea e, te here nei te hoê taata ia'u. Te vai ra atoa te hoê tamaroa no Domossola,

aita râ vau i hinaaro i te reira: i te poipoi, ua inu oia i te hoê cichetto no te vine e te vai noa ra te mau tapo'i mata uteute.

Te faaite ra te mau feruri-hohonu-raa i te poipoi, i te hoê â râ taime, ua au roa vau i te mau tamarii e te mana'o no te hamani i te hoê utuafare. Ua faaite au ia'u iho i te hinaaro o te Atua. Ua haere matou i te tahi mau vahi i te mau Sabati i te mau vahi i pihai iho mai. Ua haapeapea vau i te tere o te pereoo uira, tera râ, ua hau atu te itoito i te tahi mau mauuiui nainai.

I te 1 no Me 1954, ua faanaho te ACLI i te hoê tere: te haereraa i mua i te vahi mo'a o te fare toa no Madonna dia i te poipoi e te hoê putuputuraa o te tiai mamoe faahiahia i Biella i te avatea. O vau te hoê o te feia matamua tei amui atu i roto i te hoê hoa e to'u hoa e ta'na hoa o Pierino. 2 pereoo uira tei î i te feia apî i te haereraa. Ua ite a'ena vau i te hoê vahi i rotopu ia ratou. O oia te rave ohipa a te taiete patura a i reira to ' u haereraa e niuniu i te feia hoo tao'a o te ahu. Ua horo'a mai o Pierino i te reira ia'u: o to'na fetii fetii ia. Aita roa ' tu oia i faarue ia ' u i te roaraa o te mahana. Ua faaite au i te metua vahine i te fare. I te ahiahi i muri a'e i to ' u iteraa ia ' na i raro a'e i te taupee o te piha i nia i te tahua matamua. "E metua vahine, a haere mai e hi'o e, te vai ra te tamaroa ta'u i farerei i Biella". E te ataata ra oia e: "E nehenehe ta outou e ite i te tiribuna i te mea e, e parau outou." I te ahiahi i muri iho, ua ite au i te reira i mua ia ' u. Ua ui atu oia e, e nehenehe anei ta'na e haere mai e o matou. Ua farii au e, aita vau i papu maitai. Ua ofati matou i te paraparauraa rahi a'e. Ua apee vau ia ' u i te fare i muri a'e i te tauiraa o te avatea. I te hoê ahiahi i te hoê ahiahi, ua haere atu vau e faaite ia ' na i to ' na metua vahine, o tei farii maitai ia ' na. Ua haere mai te mau taata i roto i to ' na taime. I muri iho, ua faataahia te mau tamaroa e te mau tamahine, i te hopea râ o te putuputuraa, e nehenehe ta tatou e putuputu. Ua amui atoa matou i roto i te mau putuputuraa ACLI.

Ua haamata to ' u metua vahine i te hoê tere hau, noa ' tu e ua haere mai to ' u metua vahine no Sicily, i reira e piti tamaroa o tei here i te tahi e te tahi, ua horoa mai i te tiaturiraa ia matou e ua haamata matou i te hoê tere hau. Ua parau mai o Giuse ia'u e, ua ite oia i to'u metua tane: ia imi i te tahi moni, e 4 tamarii, e te metua tane ana'e tei rave i te ohipa, i to'na nainairaa, ua rave oia i te tahi ohipa no te mau taata faahoro pereoo o te mau fare auri e tahi mau taahiraa avae i to'na fare. I te tahi mau taime, ua afai mai oia i to ratou mau tia no te haamaitai i to ' u metua tane. Ua faaroo vau i te oaoa.

Ua parau mai oia ia'u e, i te 16 no setepa 1950, ua haere au mai Rome no te tapae i Domodusa i te 16 no setepa 1950. Ua riro te Giuse ei pereoo taataahi no te Matahiti Mo'a mai ta ' u e pii ra ia ' na. Te hoê tere faahiahia mau: ua haamata oia i te amui atu i roto i te afaa no Domossola e te hoê tahu'a no roto mai i te afaa o tei haere oioi noa e te mau titeti mou'a. Fatata roa i te pee ia ' na. Ua tapea noa oia i to ' na iteraa i te tahi mau aua huaare no te inu i te tahi mau salade. Ua haere atu oia i roto i te afaraa o te fenua Iosepha. No te hoo atu, ua hoo mai o Strada i te hoê pereoo taataahi tahito tei î i te mau fetia no te hoo atu. Ua rave ratou i te hoê taiete e tae roa ' tu i te Roma.

Ua tae mai te ava'e atete. Ua opanihia te fare hamahiraa tauihaa no te mau mahana hanahana e ua imi i to'u tuahine rose, tei roto i te mau mou'a i ni'a i te Roto Mergozzo no te hoê oro'a. Ua ani au i te mau metua vahine o tei faatere i te fare ia tape'a ia'u tau mahana te maoro. No haamata noa vau i teie mana'o ia Giuse. Te vai ra te tahi atu mau tamahine i roto i te fare. I rotopu ia ratou, te nephew no te hoê taata. I te po'ipo'i o te 15raa o te mahana, ua pii mai oia ia matou i roto i to ' na piha i muri a'e i to Mass. Ua faaî oia i te mata o te mau hu'ahu'a e rave rahi, te mascara, e te mau lipstick: e au ra e e mau tii to tatou. Ua haamana'o te metua vahine o te

metua vahine i te mootua tamahine: e ere i te mea tano ia faaite mai oia ia matou mai teie te huru.

I te avatea e hi'o atu i te roto mai te matapihi, ua ite atu vau ia Giuse. Aita vau i hinaaro e faaite i taua mata ra i taua mata ra. Aita te iteraa mai ia ' u i roto i te uputa i ite ia ' u. Ua tatarahapa vau i te mea e ua riro te reira ei tamataraa, e ua tau'i atoa te tahi atu mau tamahine. I te avatea, ua afai matou i te faaapu o te fare. I te ahiahi, ua aroha mai oia ia'u: "A hi'o oioi ia oe, i Domodossola, tera râ, te vai ra te hoê mata mâ e te mata'ita'i mai na mua'tu".

E piti pene i nene'ihia - Violette

I muri a'e i na hebedoma e piti o te tau faafaearaa, ua rave te fare hamaniraa tauihaa i te ohipa i te hora 13 e tae atu i te 9 i te avatea, a tuu ai au i te Spole i roto i te afata o te mau matini, tera râ, i te hoê â taime, aita vau i hinaaro rahi hi'o i te reira. I te hora 9 i te avatea, ua hauti te siren i te hoho'a e ua haamata to ' u aau i te tairi puai. Ua topa te tauihaa i te hiti o te uputa i roto i te afata teata i te hoê pereoo taataahi. Ua haere mai oia e farerei ia'u, ua hi'o maira oia ia'u i ni'a i te mata e ua parau mai: " No reira, te au nei au ia oe ". Ua tura'i oia ia'u ia parahi i ni'a i te pereoo taataahi e ua apee ia'u i te fare. Ua farii matou i te hoê haereraa i te pô i te pô. Ua faahiti-faahou-hia te reira i te mau mahana atoa. I te avatea i te avatea, te vai ra te tahi mau pereoo taataahi i roto i te mau nunaa tapiri mai. I te hoê mahana, ua afa'i oia ia'u i to'na fare no te faaite mai ia'u i to'u metua tane e to'na metua tane, e piti tuahine e te hoê taea'e. Aita oia i faaite mai ia'u i te mau metua vahine e te mau fetii ei hoa.

I to ' u iteraa mai ia matou i te taupee, ua haere mai matou i te fare. Aita vau i ite i te reira a imi ai oia i taua tamaiti ra. I te 8 no titema, te mahana o te Imaculate Conception, to'u mahana i'oa, e te vahi teitei. O oia te taata faata'i hoho'a, o tei horoa mai ia ' u i te hoê tao'a tahi. "E mama, ua tono mai te Giuse ia'u i te mau hinaaro!". Auê ia hepohepo rahi na roto i te iritiraa i te

parau: E ere te reira ia'na, tera râ, ua farerei te hoê tamaiti 14 matahiti i te rave'a. Ua papa'ihia te reira, " Te here nei au ia oe " e te hoê tapa'o. Peneia'e ua mana'o oia e o ' na to ' na hoa.

I te avatea Noela, ua ite oia i te hoê huru chocolate tei î i te mau chocolats e te hoê tareta aroha. Ua haamauruuru vau ia'na e ua haere amui atu vau i te afaraa o te pô. Ua parau mai oia ia'u i to'na ho'iraa mai i te fare: "E mea ti'a ia'u ia haere e to'u utuafare no te amu i te maa avatea e te mau fetii. Te ite faahou nei matou i Santo Stefano". I te po'ipo'i o te 26raa o to'u matahiti, ua parau vau i to'u metua vahine, "Aita faahou vau i haere e taua tamaiti ra, ua ho'i mai au i te vahi ta'u, aita vau e hinaaro e rave i te reira ". E ma te hi'opo'a rahi i te reira: "E mea maamaa roa oe, e nehenehe ta oe e rave i te reira mai te mea e, aita vau i amu i te mau chocolats".

I te mau mahana i muri iho, ua haere mai o Giuse no te faaitoito ia ' u ia rave i te ohipa. Aita vau i paraparau i te parau i roto i te purumu aore ra i nia i te taura o te pereoo taataahi, aita râ vau i faahiti i te parau. Ua haere au i Mass i te matahiti 1955. I te pae hopea, ua apee oia ia'u i te fare. Ua parau mai oia ia'u i te uputa, "E nehenehe ta outou e ite i te mea e, eaha ta outou e nehenehe e vaiiho ia'u ia mauui mai teie te huru?" E ua horo oia i te hoê roimata. Ua topa taua toparaa ra i nia i te vahi e ua faaata ia ' na. Ua horo'a mai oia i te hoê pelvis e ua parau mai e: "I teie hepetoma, e nehenehe ta'u e haere i Vespers i ni'a i te Monte Calvario. E mata'ita'ihia te hoê hoho'a teata i muri a'e i te mau Vespers i te Circolo ACLI". Ua farii au e ua aroha au i te tahi e te tahi. Ua parau vau ia'na i te fare, e ua parau mai to'u metua vahine i te oaoa e: "Eita roa'tu te hoê tamaroa maitai e ite ia'na ".

I te 2 i te avatea, ua haere matou no te Calvary i nia i te e'a o te mau hu'ahu'a e te mau pereoo a te Via Crucis. I te hoê taime, ua haru matou i te mau Vesper i te vahi mo'a, e i muri a'e i te haamaitairaa a te pūpū, ua haere

matou i te pŭpŭ. Aita vau e haamana'o ra i te upoo parau o te hoho'a teata, tera râ, e mea riaria roa, no reira, ua opua vau e ho'i i te oire i te Cinema Catana, i reira matou e nehenehe ai e fana'o i te hoê hoho'a teata maitai a'e, tei piihia "Violette".

I te ava'e eperera, ua haere matou e to ' na mau metua i te oroa o te mau manureva i Locarno i te ava'e eperera, e te pereoo auahi e te pereoo auahi. Ua farerei matou i te metua vahine o Giuse, tei faaite mai ia'u mai te " hoa faaipoipo". Ua tuu oia i to'na na rima i roto i to'na pute e ua rave oia i te 10 Swiss i ni'a i to'na ahu, ua horo'a'tura oia i te reira ia Giuse e ua parau mai, "I te taime a faaipoipo ai oe?". Aita roa ' tu matou i paraparau no nia i te reira i nia i te tahi e te tahi.

Ua haamata matou i te faatupu i te mana'o o te faaipoiporaa i te mau mahana i muri iho. Ua paraparau atoa matou no ni'a i te reira i te fare. Ua oaoa roa te moni, tera râ, i te hoê â taime, e mea iti roa te mau fifi i te pae moni. Aita matou i hoo mai i te tahi mau api e te ahu. Aita ta matou e mau hinaaro papû. Ua haere matou e imi i te hoê fare nainai roa e te haehaa. Ua ite matou i te reira i roto i te tuhaa fenua tahito no Motta, e ua hi'o matou i te mahana o te faaipoiporaa: Monire 19 no setepa. Ua haere au e to'u metua vahine i te fare toa no Panzalasa no te ite i te ahu no te ahu faaipoiporaa e ua afa'i atu i te reira i te vahine o Tlde Pellicciaia, o tei fafau tamau noa ia'u ia faatupu i te here.

I roto i te piha o te oire no te mau buka faaipoiporaa, ua titauhia ia ' na ia haamau i to ' u metua vahine no te mea e mea nainai noa vau. Ua oaoa atoa te mau metua o Giuse. I roto i te apooraa a te paroita, ua parau mai te mono'i ra o Pellanda ia tatou i te mau parau faaitoito nehenehe: "A tape'a noa i te mau mea ha'iha'i roa i te oaoa e te mau mamae o te oraraa. Na'u e ite i te mea uteute i ni'a i te purumu".

No te faaineine i te tabula o te mau fetii e te mau hoa o te horoa i te mau haamaitairaa ei peu matauhia. E mea iti roa te mau manihini. Ua parau te metua vahine o Giuse e, " e piti taata i roto i te utuafare ". E 35 taata ta matou i naeahia ia Tira Tira. Ua ma'itihia te mau ite: Te taata papa'i hoho'a no ta tatou putuputuraa, e no'u o Pierino, te taata papa'i hoho'a o ta tatou putuputuraa. Ua faatere matou i te hoê arearearaa hoê hebedoma na mua ' e i te faaipoiporaa. Ua papa'i te taata faatere o Furiga i te hoê hoho'a no te mau hoho'a i ni'a i te tapura ereere e ua hamani i te hoê api e te tabula o te mau hoa. Te vai ra atoa te hoê airaa maa e te mau pastries e te mau inu. Aita roa ' tu te hoê pŭpŭ mai te reira te huru i roto i te fare auri. Te vai ra te mau tao'a tahi e te mau ofa'i i roto i te piha o te Feia Mo'a no te Feia Mo'a, e te vai ra te mau ofa'i, tera râ, ua rave te tahi mau vahine i ta ratou ohipa no te tamâ i te reira no te faatura ia Iosepha e o Concetta.

I te 16 no setepa, ua haere mai o Zizì e o Micherillo no te mea ua fatata roa o Concettina i te faaipoipo, e ua titauhia ia ' na ia haere atu i te fata o tei haere i te vahi o te metua tane.

I roto i taua area taime ra, ua tae mai te tahi mau ô: te hoê taata hamani taofe, te hoê taata hoo taofe, te mau titia mata, te mau tao'a tahi, te mau tao'a tahi, e te mau hoa o tei fana'o i te faaipoiporaa, te hoê fare tamaaraa no Pierino e te mau papai. Ua horo'a mai te ohipa katolika vahine i te hoê hoho'a i te utuafare Mo'a, te tauturu a te tauturu ra o Don Benetti, te hoê hoho'a no te mau tiare matie faahiahia roa e te mau faaneheneheraa.

E mea roa roa te pô o te ve'ave'a. Te feruri nei au i te mo'e o Mommy, o tei faaea noa e toru tamarii apî e mea iti roa te mau rave'a. Ua parau vau ia'u iho, "Aita to oe e faaroo, aita te fare haapiiraa a te mau melo o te piha haapiiraa i haapii ia outou e, i roto i te oraraa, te vai noa ra te reira?" I te Monire 19raa o to ' u matahiti. Ua haere mai o Tilde vahine e te ahua taoto.

Ua ahū oia e ua tuu mai ia ' u te ahū o ta ' u i hoo mai i Milan. I te 9, ua haere mai te taxi no te afai ia ' u i te ekalesia. Ua huru ê vau, ua ite au i te hoê miti o te feia o tei ite ia ' u. Ua haere a'ena o Giuse i te fata o tei tia'i ia'u e te mazzono o te hu'ahu'a aramona, e to'na tuahine o Rosa, no te mea, e oaoa rahi to'na metua vahine o Olimpia i te tamarii matamua tei faaipoipohia. Ua amui atu vau ia'na e to'na metua tane fetii o Michelillo i te mau mahana uteute.

Ua haamata te rahiraa. Ua oaoa atoa o Monsignor Pellanda. Te haamana'o nei au i te hoê ohipa arearea, te haamaitairaa a te mau mo'a, te fafauraa no te haapa'o maitai i te roaraa o te oraraa, e, i te hopea o te oro'a. Ua riro atoa te metua vahine o Pierino, tei riro atoa mai ia ' u i taua taime ra, i te tapao o te mau vahine o te ohipa Katolika i nia i to ' u mafatu.

Te ahuru ma toru o te oraraa - Te oraraa apî

I muri a'e i te oroa i roto i te ekalesia, ua pee oia i te haamaitairaa i te fare inuraa i Grandazzi i roto i te fare auri o Grandazzo. Ua rave matou i te aperitif e te tahi mau pizza e te tahi atu mau maa i rotopu i te hoê fare toa e te tahi atu. Ua haere atu o Gregodings e te hoê taata aravihi i roto i te mau ture a Olimpia e o Armando, o tei haere e o Mommy no te faahoro i te pereoo, e i muri iho e horo oia i te vahi tape'araa no te rave i te 12 e te hoê pereoo auahi no te ava'e no te ava'e.

Ua ta'i o Mommy i Dirotto. Ua tomo matou i roto i te putuputuraa. Ua faaite te mau rave ohipa i te haereraa i mua i te taima a haere ai o Giuse e o vau i nia i te matapihi no te farii i te reira. Ua haamata te haereraa i mua o to tatou oraraa.

Ua haere matou na nia i te hotera i ta ' na i rave i te ohipa i tupu i Florence, o Tilde vahine, te ahu. Ua fariihia matou e te hoê pehe i te uputa moni rahi, e i muri iho, ua haere mai te mau i'oa ia matou i roto i te piha i nia i te toru o te tahua. No matou, e mea apî roa te mau mea atoa, e tae noa ' tu te taоторaa i nia i te hoê moenga piti.

I te mahana matamua, ua tere atu matou i te oire, i te piti o te parahiraa i te vahi tahua no Michelangelo i reira outou e nehenehe ai e faahiahia i te mau mea atoa no Florence. Ua pata matou i te tahi mau hoho'a: E titau te hoho'a pata a Giuse e te hoê buka i te va'u hoho'a ereere e te uouo.

Te toru o te mahana no Roma. E mea iti a'e te hotera no te mea ua titauhia ia navai te moni no te moni i haamauhia. Ua tapea matou e piti mahana no te farerei i na taata e maha ta Giuse i ite i roto i te matahiti Mo'a e te raatira o te Trevi. Ua ho'i atoa matou i te Fontana ' Essra, i te pô matau-maitai-hia o te '53, i te taime a topa ai o Grazia vahine i raro a'e i te pereoo auahi.

Ua tae i te taime no te haere no Sicily. I muri a'e i te hoê tere roa, ua tae mai te pereoo auahi i Calabria, e i te pae hopea no Villa San Giovanni, ua ite matou ia Sicily. Ua oaoa roa o Giuseppe i taua mau taime ra: te pereoo auahi tei î i te Ferry-Boat, te Madonnina i ni'a roa i te uputa o te tauraa manureva no Messina.

I te vahi tapearaa, ua tia ia Carmelo e ta ' na vahine o Gaetana e ta ' na mau tamarii vahine o Rosetta e o Antonietta.

Ua farii ratou ia matou e piti arii. Ua tape'a matou e piti mahana na roto i te tereraa ' tu i Messina: te hora o te Duomo, ua ite au i to ' u tamarii-rii-raa, te Madonna di Montalto, e te tahi atu mau vahi nehenehe roa.

Te vai ra hoê ana'e hape i roto i taua fare ra: i te taime no te amuraa maa, te mau mana'o, e te mau fetii o te ahu, e aita i ti'a ia'na ia parahi i ni'a i te airaa maa: "E haere tatou no te haere i ni'a i te moana". Ua faarue maua e o vau i te reo. I te area hora 11 i te avatea, ua ho'i mai oia i te fare, e ua haere to'na metua vahine i te tunu. I te hoê pô, ua tuu oia i te mau shails i roto i te raau e te ahu, tera râ, te mea faufaa, o te here ïa, eiaha râ te mau peu.

I te toru o te mahana, ua apee ratou ia matou i te pereoo auahi e te tahi mau roimata iti. Te vai ra te hoê pereoo taata faahoro taxi no te tae i Novara i roto i te vahi tapearaa no Turekia i te vahi tapearaa pereoo auahi. Te tia i noa ra o Zizi, te metua vahine o Maricchi, e te metua vahine o Peppina ia matou i te fenua. E au ra e ua tae mai te pŭpŭ no Domodssola.

I te mahana hopea, ua haere matou i Badiavecchia no te imi i te metua vahine tupuna o Concetta, te mau tuahine, e te mau taea'e o te metua tane. I roto i te tahua, e rave rahi feia e parahi ra i roto i te hamlet, o tei ite ia'u ei tamarii e o tei haamana'o maitai i te tahi atu mau taata: "Ua tae mai o Concettina e ta'na tane faaipoipo !"

Te mau mass, te mau hag, e te mau mata uteute. E au ra e, e moemoea te reira. Mai to ' u faarueraa i te fenua mai te taime a faarue ai au i te fenua, e pae matahiti te maoro.

E piti mahana i muri mai, ua apee matou e te taata faahoro taxi "Cauzi I Lupu " i Taormina. I muri a'e i to ' na afairaa mai ia matou i te fare tamaaraa, i reira matou i te taviniraa e te mau rima tauturu uouo. Ua hi'o o Giuse e o vau i te tahi e te tahi e: "E navai anei te moni no matou?". I te ahiahi, ua ho'i matou i Novara, ua rohirohi ratou i te mea e ua tere atu matou e o Castela i raro a'e i te hoê pape pue.

Ua tae i te mahana i muri iho no te ho'i atu i Domodssola. Ua faaara mai te mau fafauraa o te oraraa apî ia matou.

Te ahuru ma maha o te pene - Ta tatou mau matahiti matamua

Noa'tu e, ua haamata a'ena vau i te tere i Domossola i te mau matahiti 1950 e '53, mai te mea ra e, ua haamata te reira i te taime matamua: Ua haere au e farerei i te hoê oraraa apî no na taata e piti.

I muri a'e i te tapura pereoo auahi i ni'a i te Ferry-Boat, ua tae matou i ni'a i te tahua ha'utiraa no te ite i te mau Madonnana del Porto e no Sicily.

Ua ho'i matou i te pereoo, ma te parahi i nia i te mau parahiraa raau. I muri iho, aita e ô.

I te po'ipo'i, ua haamata matou i te rave i te ohipa e te arapoa i roto i te arapoa. I te mau taime atoa, e hi'o matou i te matapihi. I roto i te mau vahi faufaa roa, ua faaite te mau hu'ahu'a i te i'oa o te oire. I Naples, te vai ra te " galioni " o tei hoo mai i te mau pizza. I te omuaraa, ua hoo mai ratou i te moni na mua ' ' e i te feia ratere, i muri iho i te pereoo auahi, e ua tamau noa ratou i te moni e te pizza i nia ia ratou.

Ua haere matou i Milan ma te reo puai. Ua ite au i te mana'o i te taime matamua e 5 matahiti na mua'tu: Te Roto Maggiore, te mau mou'a no Ossola, te mau patu ofai, i ni'a i te pereoo auahi e tae atu i Domossola. I teie taime, e ta'u tane faaipoipo o Giuse. Ua tae matou i te vahi i pihai iho mai.

Te tiai noa ra o Mamma, e te tiai noa ra te metua tane o Giuse Armando ia matou. Ua riro te reira ei pŭpŭ: mai te peu e e nehenehe ta ratou e rave i te ohipa.

Te hoê tamaaraa oioi no ō mai i te Metua vahine Mother Olimpia, e i roto i ta matou opu apî i te mataeinaa Motta. I te mahana i muri iho, ua haamata

faahou vau i ta ' u ohipa i roto i te fare hamaniraa tauihaa, e ua ho'i mai o Giuseppe i nia i te vahi paturaa.

Ua faaitoito te taata faatere pae varua o Don Benetti ia'u ia pure, ma te haapapû e, e rave rahi o te here nei ia ratou, tera râ, ua faaitoito to'u faatere pae varua ia'u ia pure, tera râ, ua anaanatae roa to'u taata faatere i te pae varua. I te tahi mau taime, ua haere o Giuse e o vau i te amuraa maa i roto i to ' na fare, e ua oaoa roa oia. Ua ite te hoê o to ' u mau tuahine i te ohipa na roto i te tururaa i te hoê turu apî no te utuafare.

I muri noa ' ' e, ua faaite matou ia Mamma, e aore râ, e metua vahine o Olimpia e to ' na metua tane ra o Armando, o te riro mai ei mau metua tupuna i te ava'e tiurai.

Ua haamata vau i te ite i te mau ma'i hapai, tera râ, ua piihia te ohipa o te ohipa. Aita te feia rave ohipa i paruruhia i teie nei. Ua nehenehe o Giuse e imi i te hoê ohipa maitai a'e i te vahi paturaa i rapae: te hoê fare hamaniraa tauihaa mai te mau hu'ahu'a no te mau auri, te mau rave'a no te tatara i te hoho'a o te ahua e te mau " apae " (uaueuei). I te paeraa o te ava'e, ua haamata matou i te haere i te mau fare toa no te imi i te parahiraa pereoo taata ê no te tau tamariira a muri a'e. Ua rahi a'e te rahi o te rahi i te tapo'i uputa, e ua faaoti matou e tau i te fare.

I muri iho, aita e taatiraa, ua ani matou i ô nei, e i reira. Ua faatupu te horoaraa ia matou i te hoê fare i nia i te piti o te tahua o te hoê fare i roto i te hoê Scaccino, i pihai iho i te piha maimiraa u'ana.

Ua faanaho matou i te haereraa i roto i te hoê taime poto. Aita matou i roto i te pû o te oire, aita râ matou i atea roa, i pihai iho i ta ' u ohipa.

E 8 000 litera moni i te ava'e, no ta matou mau hoo moni ore, tera râ, e mea maitai roa te fare. E nehenehe atoa ta tatou e fana'o i te tahi mau

metres taata tataitahi i roto i te aua i reira, i reira te faaapuraa i te mau tumu raau e te mau tiare, to ' u hinaaro rahi.

Ua farii matou i te mau taviri ta matou i tamâ i te mau piha e ua ahū i te mau matapihi e te hoê fare ie o Mantua e te mau ahū taoto i roto i te piha amuiraa. Ua tamau noa te oraraa i muri a'e i te haereraa. Te rahi noa ' tura to ' u opu. I te hoê mahana, ua ui mai te hoê hoa ohipa ia ' u i te taime e faaea ai au i te fare no te tiaraa metua vahine e ua a'o mai ia ' u ia haere i te taata aravihi i te pae no te mau tao'a tahi. Ua rave au i te putuputuraa taa ê. Ua fatata roa te taote ia'u no te mea ua roaa roa ia'u: "Eita ta outou e nehenehe e rave i te ohipa i muri a'e i te ono o te ava'e, e ua haere a'ena outou i te hituraa o te taime: ua atâta outou ". I te mahana i muri iho, ua horoa vau i te mau parau i te piha ohipa, e ua parau atoa vau e, e ere vau i te taata rave ohipa.

I roto i taua area taime ra, te faaineine nei au i te pereoo auahi na roto i te faaohiparaa i te golf, te mau ahū, te mau tīaa e te mau ahū i noaa mai i roto i te mau ahū tahito o tei horoa mai ia ' u i te mama.

Ua hoo atoa mai matou i te parahiraa pereoo taataahi, ta ' u i ineine i te mau ahū tei î i te mau tao'a ta ' u e te mau tao'a tae, ma te ite ore e e tane aore ra e vahine anei te reira. I te pae hopea, ua ino roa te mau pape i te ahiahi o te 2 no tiurai, e ua haere matou i te fare ma'i. Ua parau mai o Giuse e, e nehenehe ta'na e ho'i i te fare. Fatata e 20 hora te maoro o te ohipa e te ohipa. I te mahana i muri iho, ua ho'i mai oia i te metua vahine i to ' u tiai noa ' tu i roto i te piha horoaraa.

I te hoê taime, ua fanauhia te hoê tamaroa, e ua haere te taote i te faaite i te reira i te metua tane o te fanau'a apî, o tei mana'o ino i te mau mana'o. I muri a'e hoê hora, ua ti'a ia'na ia farii i ta maua tamarii matamua, o Armando mai to'na papa ruau. Ua faaite - atoa - hia te mau metua tupuna,

te mau metua vahine, e te mau fetii i muri a'e tau hora. E au ra e o te tamarii
matamua no te mau fenua atoa.

Te ahuru ma pae o te matahiti, te mauruuru nei tatou i te Atua

...

Na te mau metua vahine o te piha o te tino i te pae tino i te tahi mau hora mai te fanauraa mai â, ua turai te reira ia ' u ia taoto i teie mea ora e te mau ivi. Ua aro ratou i te reira ia'u. Taa ê noa'tu i te ofa'i pizza o tei faaohipa ia Zizi ei tamarii.

I taua taime ra, hoê hebedoma te faaearea i te fare ma'i. Ua haere matou i te fare ma'i no te " faati'araa " i te fare ma'i, te hoê haamaitairaa a te tahu'a hou a ho'i ai i te fare.

Ua ineine te mau mea atoa no te ho'i i te fare, tera râ, ua haamata te reira i te fariu i to'u upoo. Ua tamata te taata faata'i upaupa i te fiva: 39. Ua titauhia ia'u ia tape'a e piti atu mahana. I te pae hopea mahana maha, ua fatata matou i te faaora ia matou i te fare. I te Sabati 15, ua afa'ihia te Armando apî i ni'a i te parahiraa pereoo taataahi e te metua tane o Giuseppe, te hoa o Maruccia Madrina, e te hoa o te atua vahine o Basilio no te piha. Aita vau i oaoa roa i te haere i te oroa no te mea ua a'o te feia paari ia faaea noa i te fare. Ua oaoa roa vau i te faaineineraa i te hoê faaauraa nainai.

E mea taa ê roa te oraraa i te toru, tera râ, ua noaa ia'u te reira. E rave rahi ta ' u te û, ua paari mai te tamarii e ua afai atu ia ' na i te pû o te tamarii no te faatere.

Te vahi pe'ape'a râ, ua haamata te ohipa i te fare hamaniraa tauihaa i te hopea o na ava'e e piti. Aita hoê a'e fare haapiiraa tuatoru. Ua farii te mau mama ruau i te haapa'o ia'na i te hepetoma tata'itahi.

Hou vau a rave ai i te ohipa, ua haru mai au ia 'na e ua afai atu ia 'na i to 'na vahi nohooa i muri a'e i to 'u raveraa i te ohipa. Ua roohia teie tamarii i te mauui e ua haere atu vau i piha'i iho ia'na.

Te vahi pe'ape'a râ, aita i ti'a ia'u ia faaru'e i te ohipa. Ua tamau noa matou i te tere na ni'a i te e toru na roto i te faaroo: te mau maa matamua no te aiû, o te mau taahiraa matamua ia. I te pae hopea ua ite te mahana matamua o te asylum Giuse i te hoê ohipa maitai a'e. No reira, ua piihia oia i roto i te oire no te mea e, e vahi taa ê to'na, e piti matahiti to'na hamaniiraa i te taata faatere i roto i te mau fare haapiiraa tuatoru.

No reira, ua hamanihia mai te hoê hi'oraa no te vaiiho i te ohipa i roto i te fare hamaniiraa tauihaa e no te faaite ia 'u i te tamarii e tiai ra ia 'na ia horoa 'tu i te hoê taeae apî. Ua oaoa roa matou i te fanauraa o ta maua piti o te tamarii i te 17 no Atete 1962. Ua ite atura o Luciano i te iri e te mau huru huru huru ê, te taa - ê - raa o te Armando. Te hoê aamu mana. I te Sabati 26, ua bapetizohia o Dad Giuse, te atua vahine, o Couin Maruccia, e te taeae o te atua vahine o Antonio no Giuse. I teie taime, e ti'a ia'u ia faaea i te fare. Ua faarue vau i te ohipa i muri a'e i te tau ma'i no te horoa ia 'u i na tamarii nehenehe e piti.

I te 1 no atopa 1962, ua haamata o Armando i te tapo'i i nia i te taponi i te 1 no atopa 1962. Ua tuu matou i te reira e te tahi mau roimata i te orometua haapii Leopardi.

I roto i taua nô tau ra, ua haru te raatira o te oire no Domossola ia Giuse na roto i te horoaraa ia 'na i te hoê vahi faaearea i nia i te piti o te tahua o te fare o te oire, o tei vai noa ma te tiamâ i te taime a faaea 'i te oire no te oire. Ua faanaho matou i te haereraa i roto noa i te tahi mau mahana. I rotopu, ua farii matou i te mau mea atoa i rotopu. I te ahiahi, ua opanihia te uputa rahi, e ua riro matou ei mau faatereraa hau no te oire. E nehenehe

tatou e haere ma te tamārû i te mau ohipa i tupu i roto i te taupee o te piha ohipa a te tavana oire. Ua ite matou i te hoê tuhaa o te matete i te peu tumu i te senekele i muri a'e i to matou mau matapihi.

Ua rave o Luciano i ta ' na mau taahiraa matamua: ua riro mai oia ei taata aravihi i te pae no te mau rave ohipa i roto i te oire.

Ua hinaaro vau e rave i te hoê ohipa no te haere i Giusea. Ua haamata vau i te ahu i te mau matapihi, te mau moenga, e te mau hi'o no te mau hoa. Ua papa'ihia te reo, e ua riro mai au ei " vahine o te mau tao'a tahi ". Ua haapii o Giuseppe i to ' na taime noa no te faaineine i te putuputuraa a te mau hu'ahu'a e no te haamauruuru i te Atua e nehenehe ta tatou e fana'o i te hoê oraraa tamārû a'e.

I te 1 no Atopa 1968, ua haamata atoa o Luciano i te haere i te fare haapiiraa e te orometua haapii o Luisa Cerri.

Ua haere oioi te taime. I te tau veavea, ua haere matou i te fare tamaaraa i Italia e te fare ie i te fare. I te tahi mau taime, i Sicily i to ' u oire fanauraa.

I te ava'e tiurai 1973, ua puhapa matou i Val d'Aosta e ua haamata matou i te roohia i te mau tapao matamua o te fanauraa. I te 16 no fepuare, ua tae mai to'na tuahine apî o Daniela i Armando fatata e ahuru ma vau matahiti e o Lucian i te hoê ahuru ma piti matahiti. Ua mana'o te feia o tei ite i te ahu rose i nia i te uputa o te oire, o te tau ïa o te ati. Ua a'o mai te tahu'a paroita ia matou ia faahanahana i te bapetizoraa i te pô Hitia o te râ, Madrina Ua farii te hoa o Gianna e te Atua i te metua tane o te Atua i te reira.

A faaite i te mau mana'o, i teie taime, i te pô i te po 13 no eperera. I te mahana i muri iho i te oroa, ua titau - manihini - hia te hoê hanere moni.

Ua tupu atoa o Daniela i teie nei, e i teie nei, te feia paari. E 7 mootua ta mau na tamarii e toru i horo'a mai ia matou: Stefano, Virginia, Greta, Lorenzo, Rebecca, Letizia, e Matteo.

E mea hope te aamu. I te 19 no setepa 2015, ua faahanahana maua e o Giuse i te 60 matahiti.

Te haamauruuru nei tatou i te Atua, te Maddonna, e te feia atoa o tei here ia tatou.

I te 18 no eperera 1936, ua fanauhia te Mazza Concetta Maglio i Novara di Sicilia.

I roto i te afata teata

1. Te fare metua vahine
2. i rapae i te ao nei
3. Te mau ha'utiraa one
4. Te hinu, te mau ahu, e te mata ino
5. Te mau ahu
6. Te faaoreraa ia'u (te maramarama o te mau fetia)
7. Emilia
8. Te rereraa o te mau fare toa
9. Te uputa o te ra'i
10. La Tusa
11. Te mata o te mata
- 12.
13. Te oraraa apî
14. Ta tatou mau hi'opo'araa matamua
15. Te haamauruuru nei tatou i te Atua...

